

LETO XXVI. ŠT. 12 (1220) TRST, GORICA
ČETRTEK, 1. APRILA 2021

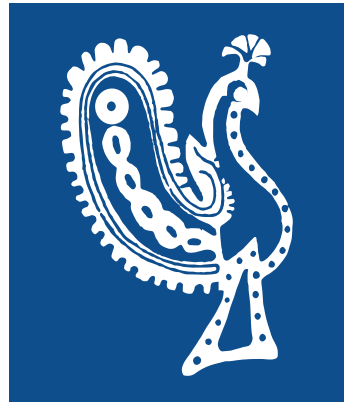
CENA 1,20€
www.noviglas.eu

TAXE PERCUE TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA, ITALY

SETTIMANALE
Poste italiane S.p.a.
Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003
(conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, NE/PD ISSN 1124-6596

NOVI GLAS

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV
KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Str. 5 / Srečanja pod lipami
Sara Bevc Jonan o življenju
kristjanov v islamskem svetu

Str. 16 / SZSO
Slovenski zamejski skavti imajo
nova načelnika

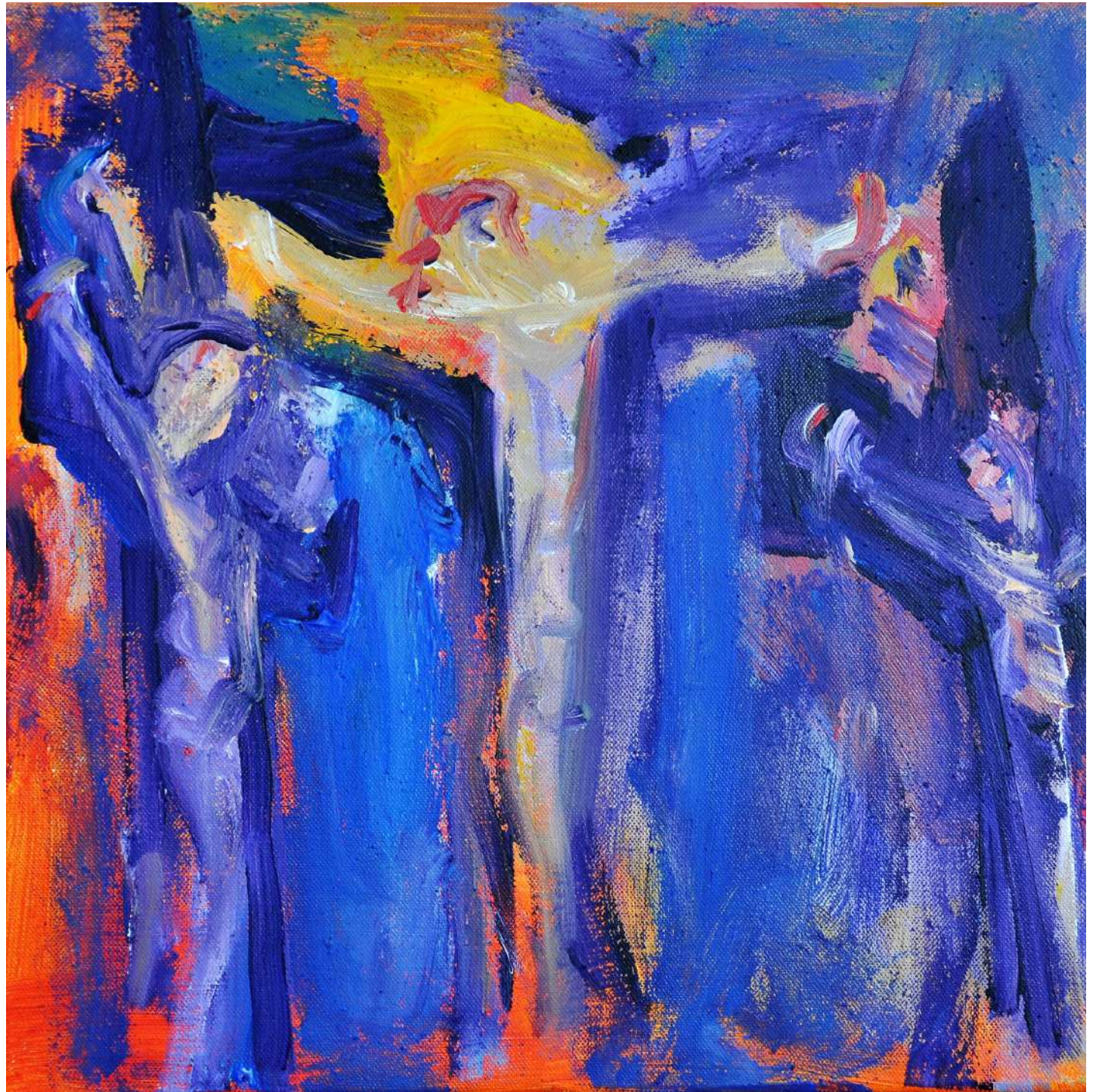
Str. 17 / Trst
Spletni projekt ZCPZ
Velika noč - praznik življenja

Sveta Gora v siju velikonočne svetlobe

p. [Bogdan Knavs](#)

Romarji, ki se peš odpravijo na Sveto Goro, se ustavljajo ob postajah križevega pota. Prav teh štirinajst postaj, ki pripovedujejo o Kristusovem trpljenju, romarjem razkriva bolečino in upanje njihovega lastnega trpljenja. Zato ob koncu te poti, ko vstopajo v svetišče Svetogorske bazilike, toliko bolj zaslutijo velikonočno svetlobo. Kristjani namreč upamo, da s trpljenjem in smrtjo še ni vsega konec in da za vsem tem nastopi novo življenje, nova svetloba, to je večnost, kjer zmaga ljubezen. Ko romar zre v podobo Svetogorske Kraljice, opazi tri osebe, ki s pogledom kažejo na Gospoda. Prvi, ki zre v Mesija, Odrešenika, je prerok Izaija. Kot beremo v 7. poglavju njegove knjige, je napovedal rojstvo kraljevega sina, ki bo znamenje Božje navzočnosti med nami. Prerok že v 8. stoletju pred Kristusom pokaže na njegov prihod ter pove svojim rojakom, da se lahko tega radujejo. Na drugi strani podobe romar opazi Janeza Krstnika, ki je prav tako pokazal na Odrešenika, takrat že živo navzočega med nami, ko se je dal krstiti v reki Jordanu. Tretji pa je tukaj Božja Mati, ki drži v naročju svojega ljubega sina in nanj usmerja svoj pogled ter tudi nam govori: "Njega poslušajte!" Vse tri osebnosti na svetogorski podobi nam govore, da je Kristus Mesija, božji otrok, ki nas uči ljubiti. To je ljubezen, ki nikoli ne mine, ki nas ohrabljuje in nam pove, da bomo večnega življenja deležni tudi mi. Pomen svetogorske podobe je, da nas vsi ti pogledi na dobroto Božjega otroka popeljejo onkraj nje same k velikonočni svetlobi. To je tista svetloba, ki je zasijala v velikonočnem jutru. K tej svetlobi se ozirajo romarji, ki se vzpenjajo na Sveto Goro, to svetlobo zaslutijo verniki, ko molijo pred svetogorsko podobo, to velikonočno svetlobo ponotranjijo kristjani, ko potolaženi in z novim upanjem odhajajo iz svetogorske bazilike. Svetogorska Kraljica pa bo z velikonočno svetlobo sijala še naprej in prižigala praznično luč v srcih vseh vernikov in tudi teh, ki verujejo drugače ali pa še ne verujejo. Velikonočna svetloba Vstalega Gospoda, ki prinaša novo življenje, išče samo iskrenost srca in ljudi dobre volje. Zato se zasveti tudi tam, kjer se morda sploh ne bi nadejali. Ko si bomo voščili velikonočne praznike, podarimo drug drugemu s prijateljsko besedo to velikonočno svetlobo, ki smo jo prejeli od Njenega sina. Naj vsak, ki nas bo srečal, občuti, da tudi v njega zre Svetogorska Kraljica in v njegovem srcu prebujajo ljubezen in upanje.

Frančiškovi bratje s Svete Gore vsem bralkam in bralcem Novega glasa, Vašim družinam in prijateljem, voščimo velikonočnih radosti, predvsem pa, da bi Vas ogrela toplina svetlobe Svetogorske Kraljice in Vstalega Gospoda. Iz naših molitev nihče ni izključen; za vse molimo in prosimo Svetogorsko Kraljico, da bi se tudi osebno kmalu srečali ob Njenem oltarju: Kristus je vstal, veselimo se, aleluja, aleluja! Zares je vstal, aleluja!

Mira Ličen, Križani, 2011, akril

Prodajalka

3

Bodi človek

9-12

Dr. Jože Bajzek

14

Vrhovka Anita Zotti je prodajalka v supermarketu. Spregovorila je o svojem delu in težavah v času pandemije s koronavirusom

Sodelavci so za prilogo Bodi človek tokrat pisali o katoliškem pogledu na etiko, o tem, da smo izgubili izpred oči večnost, o sv. Jožefu, križu, križevem potu, umetnosti in še čem

"Prošnje iz globine" je dr. Jože Bajzek izbral za naslov svoje predvelikonočne duhovne misli na spletnem srečanju v organizaciji Društva Finžgarjev dom in DSI

Naj radost ob Vstalem Kristusu prežari naša zaradi trajajoče epidemije preizkušena in malodušna srca in v naše duše vlije novo, svetlo upanje. To je iskrena želja, ki jo vsi pri Novem glasu namenjamo našim zvestim bralkam in bralcem.

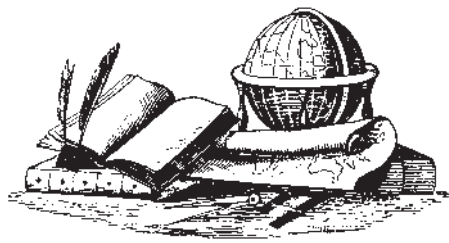
Spoštovane naročnice in naročniki z Goriškega in Tržaškega!

Kot smo omenili v pismu, poslanem meseca decembra 2020, bomo v letu 2021 zaupali raznašanje tednika Novi glas na Tržaškem in ponekod na Goriškem zasebnima podjetjema. Na tak način bomo rešili problem stalnega zamujanja dostave časnika, za kar je doslej skrbela Italijanska pošta. Časopis boste na svojem domu prejeli ob četrtekih oz. najkasneje ob petkih.

Novi način distribucije bo stekel postopoma po Veliki noči, in sicer najprej v nekaterih vaseh, ker imajo prebivalci letih poštne nabiralnike na cesti. Za naročnike, ki živijo v stanovanjskih hišah, novega načina distribucije še ni mogoče izvesti, ker raznašalci potrebujejo ključe vhodnih vrat, tako da lahko pridejo do poštnih nabiralnikov, ki so navadno v vežah. Zaradi tega prosimo vse naročnike, ki bi radi prejeli na dom Novi glas z novim načinom distribucije, naj nas pokličejo na telefonsko številko 0481 533177 ali pišejo na zadruga.gm.ts@gmail.com, da se zmenimo, kako nam lahko izročijo kopijo ključa vhodnih vrat.

Zahvaljujemo se vam za pozornost in za to, da ste nam kljub težavam s pošto ostali zvesti. V upanju, da bomo končno rešili problem dostave našega tednika, vas prisrčno pozdravljamo.

Spletna seja ZSKP s predsedniki včlanjenih društev Kljub neugodnim razmeram se dejavnost ni zaustavila

Vsredo, 24. marca 2021, je po spletnem portalu Zoom potekala seja s predsedniki društev, ki so včlanjena v Zvezo slovenske katoliške prosvete. Seja je sklicala predsednica Franca Padovan z namenom, da se z društvi pogovori o zdajšnji situaciji in da skupaj pripravijo načrt za prihodnje delovanje. Predsednica z zadovoljstvom ugotavlja, da kljub hudim razmeram zaradi epidemije kronavirusa se društva, po svojih močeh, trudijo in skrbijo, da se njihova dejavnost ne bi popolnoma ustavila. Kljub prepovedi javnih dogodkov in srečevanja so društva poiskala drugačen način komuniciranja s publiko in vse od začetka pandemije ponujala različne vsebine na socialnih omrežjih. Pripravila so miklavževanja, Prešernove proslave in razne videe. Ob slovenskem kulturnem prazniku je Zveza slovenske katoliške prosvete, skupaj s SCGV Emil Komel in Kulturnim centrom Lojze Bratuž, sodelovala pri predstavi z naslovom Prešeren in

mi. Glasbeno-gledališka predstava je bila na ogled 28. februarja na Youtube kanalu Zveze slovenske katoliške prosvete. Nastopili so člani gledališke skupine O'Klapa, gojenci in profesorji

Franca Padovan

glasbene šole Emil Komel, recitatorka Rossella Lupieri iz Združenja don Mario Černet. Uradi ZSKP so se medtem lotili postopka posodobitve statuta

društev, kot zahteva zakonodaja, ki urejuje delovanje t. i. "tretjega sektorja". Sklicana so bila razna srečanja med društvi in komercialistom Lorenzom Devetakom, ki je društvom tudi prilagodil statute. Predsednica je povedala, da ko bodo dela končana, bo ZSKP svoje urade preselila v nove prostore v stavbo na Placuti. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi nov logotip ZSKP ter video o njenem delovanju. Podpredsednik Miloš Čotar je poročal o pripravljalnem sestanku, ki se ga je udeležil skupaj z ostalimi organizatorji revije Primorska poje. Organizatorji predlagajo en zborovski spletni dogodek, ki naj bi v živo šel po spletu meseca junija. To bi bilo bolj simboličnega značaja, saj zdaj zbori mirujejo; vsak zbor naj bi se organiziral po svojih močeh. Predsednica se je društvom zahvalila za vztrajnost pri uresničevanju ciljev. Dejala je, da je vsaka pobuda dobrodošla. Na koncu je zaželela, da bi se čim prej srečali v živo.

Ob 30-letnici samostojne slovenske države SSO podpira izjavo SAZU o slovenski spravi

Svet slovenskih organizacij je posredoval javnosti tole sporočilo v zvezi z izjavo, ki jo je dala Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) o narodni spravi. "V letu, ko obeležujemo trideseto obletnico slovenske samostojnosti in državnosti, je Slovenska akademija znanosti in umetnosti pripravila Izjavo o spravi ob tridesetletnici samostojne slovenske države. Ta dokument, ki povzema sklepe lanskega simpozija Slovenska sprava, je predsednik SAZU, akademik Peter Štih, predstavil javnosti v ponedeljek, 15. marca. Istega dne je bil z izjavo seznanjen predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Tema je zelo občutljiva, ker zadeva medvojne in povojne dogodke, ki so hudo prizadeli slovensko prebivalstvo ne glede na idejno ali versko prepričanje posameznikov in skupin. Dogajanje iz tega obdobja je v slovenski javnosti in tudi med Slovenci v zamejstvu in po svetu še vedno živo. Še vedno povzroča družbene in politične delitve, ki bi morale biti že zdavnaj presežene ali vsaj omiljene. Žrtve vseh strani bi morale prejeti dostojanstveno priznanje. Obravnava dogodkov pa bi morala preiti v strokovne zgodovinske okvire. V tem smislu razumemo, da se je

SAZU kot osrednja slovenska kulturna in znanstvena ustanova spomnila na spravne dogodke izpred tridesetih let v sklopu osamosvajanja in demokratizacije Slovenije. V dokumentu SAZU Slovenska sprava - Izjava Slovenske akademije znanosti in umetnosti o spravi ob tridesetletnici samostojne slovenske države je izrečena želja, da se delitve med Slovenci iz vojnih časov premostijo, in to seveda na podlagi objektivne objave vseh dejstev, ki so se zgodili v tistem obdobju. Izjava SAZU je po mnenju SSO napisana zelo odgovorno in utemeljeno, zato predstavlja dokument, ki ga je treba pozdraviti in podpreti. Še posebno si izjava SAZU zasluži našo podporo, ker se ujema z duhom in s cilji, ki jih najdemo v poročilu slovensko-italijanske mešane zgodovinske-kulturne komisije iz leta 2000, pa tudi z dejanjem dveh predsednikov Republike Slovenije in Republike Italije, ki sta se 13. julija lani v Bazovici poklonila tako slovenskim bazoviškim žrtvam, ki so padle pod fašističnimi strelji, kot italijanskim žrtvam komunističnega nasilja. Seveda ima vsakdo pravico in svobodo, da si o omenjenih zgodovinskih dogodkih ustvari svoje prepričanje in da ga izrazi. Razumemo

in sočustvujemo z vsemi, ki so v vojnem času trpeli in izgubili svoje drage. Ne zdi pa se nam primerno, da se za potrjevanje osebnih prepričanj uporabljajo tragični dogodki, ki so se med 2. svetovno vojno zgodili izven Slovenije in v katere Slovenci niso bili vključeni. Dokument SAZU namreč obravnava medvojno in povojno dogajanje med Slovenci in se ne opredeljuje do dogajanja v drugih delih Jugoslavije. Pa tudi je ne-elegantno izrabititi ta kontekst in časopisne rubrike za omalovaževanje slovenskih državnih predstavnikov. Izjava SAZU se konča z besedami: "S preteklostjo neobremenjeno družbeno sožitje je mogoče doseči le s prizadevanjem za resnico o medvojnih in povojnih dogodkih in z njihovim ocenjevanjem na podlagi občeveljavnih etičnih načel ter s pietetnimi in spominskimi dejanji, ki bodo namenjena vsem padlim, pobitim in umorjenim. Kolikor je le mogoče, moramo popraviti krivice, prenehati z medsebojnimi obtoževanji, izključevanji in instrumentaliziranjem zgodovine ter pri vsem tem spoštovati drugače misleče. S tem popolnoma soglašata tudi Svet slovenskih organizacij in vabi slovenske organizacije v Furlaniji Juljski krajini, da izjavo SAZU tudi podprejo."

Sožalje SSO ob smrti msgr. Metoda Piriha

Predsednik Sveta slovenskih organizacij Walter Bandelj je poslal koprskemu škofu msgr. dr. Juriju Bizjaku naslednje pisno sožalje ob smrti msgr. Metoda Piriha. "V imenu Sveta slovenskih organizacij in v svojem imenu vam izrekam iskreno in občuteno sožalje ob izgubi dragega sobrata škofa msgr. Metoda Piriha. Kot se glasi njegovo škofovsko geslo *Vate zaupam*, tudi mi zaupamo, da ga je naš nebeški Oče že sprejel v nebesih in mu izkazal milost, ki traja na veke. Dragega škofa Metoda Piriha bomo ohranili v dragem spominu, ker v svoji službi ni nikoli pozabil tudi na tisti del slovenskega naroda, ki živi v Italiji. Hvaležni smo mu za vse trenutke, ko je bil med nami, na raznih romanjih ali drugih verskih in posvetnih svečanostih. Dragocene so nam tudi vse njegove spodbudne besede, naj ostajamo zvesti Kristusu in naši slovenski besedi ter identiteti.

Povejmo na glas

Vstajenje odrešilni dar človeku

Janez Povše

Če kdaj beseda utihne in onemi, če kdaj dih zastane in ne ve več zase, če kdaj duša se od silovite lepote kvišku vzpne in če kdaj srce udarja tja do strašne sreče in nemira, potem je to napoved in prihod vstajenja, največji in preko vseh skrajnosti daleč najlepší dar človeku. Potem je to obljuba resnice, da naše tukajšnje življenje ni končno in v grobu ali pepelu enkrat za vselej za vse čase zapečateni, ampak živi naprej v podobi novi in v novem svetu, ki obstaja, in to zavržno. Ker tukajšnji svet sploh ni edini, obstaja še tisti drugi, in ne samo da obstaja in da je, ampak se nam odpre, ko minljivost življenja našega se izpolni in pade zastor, vse ugasnejo luči in zavlada smrt, ki luč je zatemnila. In ta novica vseh novic, ta dar, ko se odpre nov svet, ki mu podobnega ne more biti, spreminja življenje naše tukaj in sedaj v neskončno dobro, če res verjamemo, da novica je resnica in nam namenjena, kot vse pred več kot dva tisoč leti bilo je oznanjeno. Pa ne samo oznanjeno in napovedano, pač pa s kruto obsodbo na križu s krvjo in ubitim telesom potrjeno in potem z veličastno oživitvijo vsem ljudem vseh časov podarjeno. Smrt je premagana, je to mogoče? Kako je vendar to mogoče, kako bi vendar kaj takšnega lahko bilo mogoče? Smrt da je premagana, in ko umremo, nismo umrli, ko več nas tukaj ni, smo še vedno, le da nekje drugje, v nekem drugem lepšem kraju, je to mogoče? Kdo zagotavlja, da je res tako, ko pa od vseh

naših dragih in dragih tudi od vseh drugih tisočih in stotisočkrat tisočih preminulih nihče se ni od tamkaj vrnil, da bi nam povedal in nas potolažil, da še vedno biva in je živ in naj zato premagamo vsakršno žalost in iz srca še tako hudo bolečino odslovimo. Res, res ni lahko zares in prav do kraja res verjeti in prepričan biti, da vstajenje je in drug svet je in da nihče tukaj enkrat za vedno ne umre in da bomo tudi mi živeli še naprej skupaj z vsemi dragimi, ki so že od nas odšli. Ampak če verjamemo in smo o vstajenju res prepričani, potem smo deležni plačila, ki ga deležni sicer sploh ne moremo biti. Ker če smrt ni konec, potem se iz nas strah pred njo umakne, ta strah, ki je vseh strahov vladar, umakne se tesnoba vseh tesnob, ki na dnu zavesti naše nenehno pritajeno je navzoča in nas na našo končnost spet in spet spominja, čeprav smo jo hoteli stokrat in še stokrat pozabiti, a je nismo nikoli pozabili. Veličastvo vstajenja pa nas bolečini minljivosti odreši in duša odvrže težo in zaduha, ko iz sebe največjo grozo je odmaknila in ji dan je preblagi srečni mir, ki prej ga ni poznala. Res, največji dar vstajenja je blagi mir v človeku, da se mu ni treba več v nemir zaganjati ter se v krču napolnjevanju z vedno novimi in nikoli potešenimi zadoščenji, kot predvsem je vztrajen boj s sočlovekom. Toda takrat, ko bodo lahko prav vsi ljudje v vstajenja dar zares verjeli in ga sprejeli, bo v srcih vseh ljubeči mir žareče vzvaloval, se odrešilo pretil in vse strani sveta in ga razcvetel v visoko pesem srečnega sobivanja med vsemi.

Poziv deželnega sveta FJK

Evropska komisija naj spoštuje pobudo Minority SafePack!

V deželnem svetu FJK je potekala tudi razprava, ki je uvedla soglasno odobritev resolucije v podporo evropske državljanske pobude Minority SafePack. V

milijon podpisov evropskih državljanov in presešla predvideni prag v enajstih evropskih državah, med temi v Sloveniji in Italiji. Kot slovenska stranka SSK smo zato ponosni, da smo se

je gladko poživžgala na pomemben političen signal evropskih državljanov. Razočaral nas je prezirajoč odnos do pobude, ki sloni na temeljnih vrednotah združene stare celine, se pravi na spoštovanju in ovrednotenju kulturne, jezikovne, narodne in identitetne raznolikosti, na spoštovanju majhnih, ki so enakopravni in enakovredni velikim. Zato je toliko bolj pomemben enoten in glasen poziv deželnega parlamenta FJK, ki je po svoje Evropa v malem, da Evropska komisija upošteva in udejanji nov pristop do stvarne zaščite in aktivne promocije vseh narodnih in jezikovnih manjšin v vseh državah članicah."

**MINORITY
SAFEPACK
INITIATIVE**

razpravi je deželni svetnik stranke Slovenska skupnost Igor Gabrovec med drugim poudaril naslednje: "Evropska državljanska pobuda Minority SafePack je zbrala krepko nad

znali tudi Slovenci v Italiji vključiti v veliko pobudo, ki je povezala številne narode in narodno-jezikovne manjšine. Zato nas je toliko bolj prizadela hladna prha Evropske komisije, ki se

Predstava o Bogu je med ljudmi zelo različna

Vstal je in živi tudi za nas

Žene, ki so prve prišle do Jezusovega groba in slišale angelov glas: "Ni ga tukaj, temveč je bil obujen!" (Lk 24,6), so bile prestrašene. Za nas v sedanjem svetu, ko bi vsaj verni morali vedeti, kot piše teolog Karel Rahner, da ima Bog za vsakega izmed nas svojo zgodbo, prav zato se srečujemo s kopico vprašanj. Predstava o Bogu je med ljudmi zelo različna, od tiste, da je pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, pa do one, ki uči, da je Bog neizmerno usmiljen. Dve nasprotujoči si trditvi, ki pa imata v osrčju skupno točko. Božja pravičnost do človeka je za nas veliko spoznanje. Biti v današnjem času pravičen, je zadeva, ki je in bo vznemirjala marsikaterega vernika. Vsak izmed nas se srečuje z najrazličnejšimi krivicami, ki pa se jih lahko izogne tudi s takšnimi in

drugačnimi ovinki. To sicer ni slabo, slabo pa je, če so ti naši ovinki v škodo temu ali onemu. Od tu dalje pa se piše nov odnos do Boga, ki dobro

MOLITEV OB VELIKI NOČI

O, Bog,
Daj mi moč,
da sprejemem tisto,
česar ne morem
spremeniti.
Daj mi pogum,
da sprejemem tisto,
kar lahko
spremenim,
in daj mi
modrost,
da razlikujem
to dvoje.

plačuje in hudo kaznuje. Oni, ki vedno poudarjajo, da je Bog velika dobrotar, pa zopet lahko pridejo v takšne

ali drugačne škripce. Če je Bog dobrotar, potem bo razumel ali celo opravičil to ali ono mojo krivo pot, si včasih domišljamo. Pa zopet ni tako: "Če je Bog dobrotar, potem prav ta Božja dobrotar ustvarja v nas pravičen odnos do vsega, kar nas obdaja, tudi do slabega, in nas opozarja, kam mora kreniti naša pot, da bo prava." Tako ti dve spoznanji prideta do iste izhodiščne točke. Lahko bi rekli, da je to moja osebna poštenost. Skozi poštenost z Božjo pomočjo uravnavam življenje in svoja odločanja. Ljudje, ki zamenjujejo vero s strahom čustev, velikokrat zaidejo na pot nevernih. (Tako se je izgubil marsikateri duhovni poklic.) Kot ljubezen med zakoncema ni samo čustvo, ampak povsem nekaj globljega. Ljubezen in sovraštvo sta prav tako stvar volje in ne čustva. Če do koga čutim

simpatijo, to še ne pomeni, da ga imam rad. Če mi kdo ni simpatičen, ne pomeni, da ga sovražim. Spomnimo se na Jezusa in farizeje. Jezusu farizeji po Sv. pismu niso vzbujali simpatije. Iz Sv. pisma spoznamo, da jih je grajal, ni jih pa sovražil! Ljubezen mora temeljiti na tem, da drugemu želimo dobro in to smo drug drugemu tudi pripravljeno pokazati. Pri sovraštvu pa drugemu želimo slabo (zlo) in smo mu ob priložnosti pripravljeno to tudi storiti. Mnogo je nedoumljivih skrivnosti, a ni večje od človeka, saj poznamo: "Iščite in boste našli!" (Lk 11, 9-13) Ob Veliki noči, ob obredih in božji besedi, ki se nam poklanja ob branju beril in pasijona, dobimo potrditev, da naša volja in naša svoboda naj se oblikujeta, pa tudi zorita v dialogu z Bogom in našim bližnjim.

Ambrož Kodelja

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

želi včlanjenim društvom, pevskim zborom in organizacijam kakor tudi vsem, ki njeno delo podpirajo in spremljajo, vesele velikonočne praznike.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV ZCPZ - Gorica

vošči vesele velikonočne praznike cerkvenim pevcem, pevovodjem, organistom in vsem ljubiteljem zborovskega petja

SLOVENSKA PROSVETA in ZALOŽBA MLADIKA

voščita vsem bralcem mirne velikonočne praznike, polne vere, upanja in ljubezni.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Naj radost ob Kristusovem vstajenju prežari vaša srca in naj ob dobri knjigi napoji vašo dušo!

KATOLIŠKA KNJIGARNA

želi vsem zvestim odjemalcem vesele velikonočne praznike!

Obiščite nas na naši Facebook strani!

DRUŠTVO ARS,

ki Vas bo tudi v prihodnje osrečilo z odličnimi razstavami naših umetnikov, Vam vošči vesele velikonočne praznike!

Gospod je vstal, aleluja!

Naj radostni klic vstajenjskega veselja odmeva v vaših srcih v prazničnih velikonočnih dneh!

Zveza cerkvenih pevskih zborov Tist

Blagoslovljene Velikonočne praznične vošči

Kulturni center Lojze Bratuž

V sijaju Zveličar od mrtvih je vstal, Tolažbo, rešenje človeštvu je dal.

(Ljubka Šorli)

svet slovenskih organizacij

Ko bo svet prenetla misel zdrava in ljubezen stala bo najvišje, vzklikali bodo mir, svoboda, sprava.

Ljubka Šorli

Blagoslovljeno Veliko noč vam želi Svet slovenskih organizacij

Zarja velikonočnega jutra naj nas vedno znova napolnjuje z upanjem, da je življenje močnejše od smrti in ljubezen močnejša od sovraštva.

SLOVENSKA SKUPNOST

In memoriam

V večnost je odšel msgr. Pirih

Dne 23. marca 2021 je Gospod Življenja poklical k sebi upokojenega koprškega škofa msgr. Metoda Piriha, dolgoletnega in priljubljenega pastirja slovenske Cerkve na Primorskem. Msgr. mag. Metod Pirih se je rodil 9. maja 1936 v Lokovcu na Banjški planoti in bil istega dne tudi krščen. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v malem semenišču v Pazinu, kjer je tudi maturiral. Leta 1956 je vstopil v ljubljansko bogoslovje in se vpisal na Teološko fakulteto. Dne 29. junija 1963 je bil posvečen v duhovnika in imenovan za kaplana in imenovan za kaplana v Solkanu. Podiplomski študij duhovne teologije je vpisal na Papeški teološki fakulteti Teresianum v Rimu, kjer je leta 1976 dosegel magistrski naslov. Po vrnitvi v domovino je postal spiritual v ljubljanskem bogoslovnem semenišču, po prihodu škofa Janeza Jenka na Primorsko leta 1977 pa je postal tudi njegov tajnik. Kot vzgojitelj bodočih duhovnikov je ostal v Ljubljani do leta 1984, ko ga je škof Jenko imenoval za generalnega vikarja koprške škofije. Med letoma 1984–1986 je bil voditelj Pastoralne službe v

Kopru in župnijski upravitelj župnije Podgorje. Sveti oče Janez Pavel II. ga je 25. marca 1985 imenoval za škofa pomočnika koprskemu škofu Jenku s pravico nasledstva. Škofovsko posvečenje je prejel 27. maja 1985 v koprski stolnici, škofijo pa je prevzel 16. aprila 1987, po upokojitvi škofa Jenka. Za svoje škofovsko geslo si je izbral besede: "Vate zaupam". Napisal je več člankov s področja duhovne teologije in izdal nekaj knjig z duhovno vsebino. Vodil je veliko duhovnih vaj zlasti za duhovnike, pa tudi druge skupine ljudi, predvsem pa se je posvečal osebnim stikom z ljudmi, bodisi z vernimi, pa tudi z ljudmi drugih prepričanj. Papež Benedikt XVI. je 26. maja 2012 sprejel njegovo odpoved službi ter za njegovega naslednika imenoval dotedanjega pomožnega koprškega škofa msgr. dr. Jurija Bizjaka. Po upokojitvi je škof Metod stanoval v prostorih dijaškega doma v Vipavi. Še naprej se je z veseljem posvečal pastoralni pomoči v škofiji ter v župnijah na Vipavskem. V koprski škofiji je bil rad v pomoč pri birmovanju in drugih

župnijskih slovesnostih. Rad se je srečeval z ljudmi in vsakega je vedno toplo in pristrčno sprejel. Bil je človek globoke vere, milega in blagega značaja ter dialoške države. Rad je prihajal tudi na Goriško, kjer je bil zelo priljubljen. Rad se je tudi udeleževal romanj vernikov obmejnih škofij, zlasti na Sveto Goro in Barbano. Zadnja leta je njegovo zdravje pešalo in omejevalo njegove dejavnosti. Svojo zemeljsko pot je sklenil v 85. letu starosti, 23. marca, in odšel k svojemu nebeškemu Očetu ter mu še enkrat izrazil svoj "Vate

zaupam". Pogrebne slovesnosti so potekale 25. marca v Logu pri Vipavi, v skladu z njegovo željo pa so ga pokopali v grobnici za glavnim oltarjem na Sveti Gori. Ko bodo epidemiološke razmere dopuščale, bo na Sveti Gori maša za pokojnega škofa, h kateri bo povabljeni škofijsko občestvo, so sporočili s koprške škofije. Slovenski škofje se Bogu zahvaljujejo za dar njegovega življenja, dar globoke vere in poslanstva, ki ga je opravljal v škofiji Koper in v Cerkvi v Sloveniji. Duhovnike in vernike vabijo, da se ga spomnijo v molitvi.

Velikonočna poslanica slovenskih škofov 2021

Enkrat v blagodejnosti, sedaj v preizkušnjah – še zmeraj pa je tu Velika noč

V prečudoviti moči Velike noči hodimo tudi Slovenci od postaje do postaje mejnikov – enkrat v blagodejnosti, drugič v preizkušnjah –, da bi ohranili življenje in mladim omogočili dostojno prihodnost. Zaradi neuničljivega upanja smo se pred tridesetimi leti odločili za samostojno Slovenijo. To smo hoteli, ker smo tega vredni. Že dobro leto pa premagujemo velike težave zaradi epidemije novega virusa. Kaj nas še čaka, ne moremo vedeti. Eno je gotovo: dobrotnost, solidarnost in služenje, ki jih hvaležno občudujemo pri varuhih zdravja in blagostanja, molitve in bogoslužij, še zmeraj hodijo med nami kot angelski znanilci vstajenja. Ti dobrotniki nam ohranjajo upanje. Mnogi naši bližnji so že morali napraviti zadnjo stopinjo – do groba. Čeprav smo žalostni, svoja hrepenenja po nesmrtnosti utemeljujemo na Veliki noči, ker verujemo, da se vse preizkušnje stekajo v Kristusovo zmago nad smrtjo. Škof dr. Jožef Smej je zmeraj opogumljal: "Skrivnosti trpečih src ne poznajo zatona. Odrešilne so in zato tudi večne." V tej zaupljivi veri škofje voščimo blagoslovljeno Veliko noč vsem prebivalcem Slovenije, zamejcem in tistim, ki živite v tujini; posebej pa bolnim in trpečim.

Msgr. dr. Peter Štumpf SDB,
soboški škof

Slovenija / Odpovedana javna bogoslužja

Vlada RS je sporočila, da bodo od velikega četrta, 1. aprila, do bele nedelje, 11. aprila 2021, odpovedana vsa javna bogoslužja. Minister za kulturo dr. Vasko Simoniti je 28. marca 2021 na vladni tiskovni konferenci napovedal nov odlok s področja uresničevanja verske svobode, po katerem bodo zaprti vsi verski objekti. Napovedal je prekinitve izvajanja javnih verskih obredov z navzočnostjo vernikov. Dovoljena bo le individualna verska duhovna oskrba ljudi v stiski. Slovenski škofje bodo nova navodila objavili po objavi omenjenega odloka v Uradnem listu RS.

Jasnost kristjanovega izražanja

Med solidarnostjo in ljubeznijo

Minil je le kak teden dni od tega, ko smo se ob petletnici smrti lahko spomnili znamenite katoliške televizijske osebnosti, namreč Matere Angelike, ameriške nune klarise, italijanskih korenin. Delil sem na družbenem omrežju Facebook tole njeno izjavo: "Tisti, ki govorijo resnico, te ljubijo. Tisti, ki govorijo, kar hočeš slišati, ljubijo sami sebe." Če uporabimo posebno besedo za tiste druge, potem bi zanje lahko rekli, da želijo biti s človekom "solidarni". Iz besed televizijske redovnice vidimo, da ne gre za eno in isto. V preteklih dneh smo slišali, in sicer v nasprotovanju noti Svetega sedeža, precej tega, kar nekateri želijo slišati, torej so predstavniki zahodnega klera, med njimi tudi kak Slovenec, izrazili solidarnost, ne pa ljubezni. Podobno je bilo precej govora o solidarnosti v primeru tistega terorističnega napada, ki se je na Dunaju zgodil prav pred nedavnim, namreč jeseni. Prijatelj, odvetnik Amato, predsednik združenja "Giuristi per la vita" ("Pravniki za življenje") je takrat navajal svojega življenjskega učitelja, ko je

komentiral odziv dunajskega nadškofa na dogodek, to pa je bil don Luigi Giussani, ustanovitelj gibanja "Comunione e Liberazione", precej znanega in cenjenega tudi v slovenskem prostoru (v Sloveniji in italijanskem

zamejstvu). Don Giussani je razkrinkal to danes precej razširjeno besedo v katoliškem svetu, ki je solidarnost, čeprav gre za že staro besedo, saj se je razširila v 70. letih 20. stoletja. Dejal je, da odgovornosti, ki jo kristjani imamo v svetu, ne predstavljajo moralna čustva, kakršna

je "solidarnost", temveč zgolj in samo oznanjevanje resnice, odrešenjskega Dejstva, ki je Beseda, ki je postala meso. Dejal je, da je brez tega solidarnost samo prazna beseda in nič več, v najslabšem primeru pa je beseda lahko celo "izrabljena za upravičevanje neke oblasti". Solidarnost, ki jo tako že petdeset let na veliko oznanjajo, je tista, ki jo je Giussani imenoval "čustvena solidarnost". Razložil je težavo tega čustvenega pristopa: "Čustvenost ima in kaže vselej kot lastnost dvoumni izvor – domišlja si, da bo obravnavala oz. objela osebo, vendar do osebe pristopa le pristransko in popredmeteno", saj "je solidarnost resnična in ne čustvena tedaj, ko je njen vzgib, njen smisel oseba kot celota, torej oseba v svojem končnem cilju". Vemo, da je takšno celostno gledanje mogoče le v katoliški veri. Dunajski nadškof je tedaj jeseni izrazil prepričanje, da je temeljna vrednota nekega naroda solidarnost oz. bi morala biti, vendar to ne more biti res, sploh če vemo, da ta ne temelji na resnici in na resničnosti.

/ str. 19
Andrej Vončina

Kaj nam hoče povedati koronavirus? (43)

Primož Krečič

Delovanje prvih kristjanov

Jezus je povezal svoj prihod v Jeruzalem z judovsko Veliko nočjo. **Njegova smrt in vstajenje sta tako prikazana kot novi izhod za Božje kraljevanje v zgodovini.** Ko je prišla lakota v letih 41-54 in še posebej prizadela brate v Jeruzalemu, se kristjani v Antiohiji niso najprej vprašali, kdo je grešil, ampak **kako bi jim pomagali, kateri so najbolj prizadeti in kdo jim bo nesel pomoč.** Teolog Wright pravi, da je v tem izražena ena temeljnih zakonitosti Božjega kraljevanja: **Kristusovo postavljanje kraljevanja je povezano z obnavljanjem stvarstva in pomočjo ljudem, ki so v stiski.** Bog želi delovati po svojih služabnikih. Tako se je v času Cerkve vzpostavil način solidarnosti, ki ni temeljil le na pomoči najbližjim in domačim, **ampak vsem, ki jih Bog pošilja v življenje ljudi.** Zelo zgovorna je prilika o usmiljenem Samarijanu (Lk 10, 25-37). V blagih je Jezus rekel (Mt 5), **da vzpostavlja Božje kraljevanje na nebu in na zemlji, in sicer po človeškem sodelovanju.** Njegovi prvi naslovljenci so tisti, ki so najbolj živo nanj naravnani. To so ubogi, žalostni, lačni, žejni, goli, zaprti, pregnani. V vseh časih in tudi danes so ljudje v svoji želji po rešitvi naravnani na Božje kraljevanje in nove odnose v svetu. Na svetu bodo problemi, potresi, povodni, epidemije, lakote, **vendar se bo po vsem tem našel izhod po Božjem navdihu.** Sicer pa na vprašanje 'zakaj', ki se pogosto poraja pri ljudeh, morejo spregovoriti samo ljudje, ki goreče molijo, so ponižni in solidarni. **Pavel poudarja, da Bog kliče vse ljudi, da bi se obrnili k Jezusu,** ki je veliko znamenje odrešitve. Njegova žrtev je bila dokončna in izvira milosti. Ta se more uresničiti v vsakem času. Zato sveti Pavel pravi, da na svojem telesu dopolnjuje, kar manjka Kristusovemu trpljenju (Kol 1,24).

Jezusovo trpljenje se bliža bratom, ki trpijo in se borijo.

Vse to razmišljanje in pričevanje nam pomaga živeti v času epidemije. Sveti Pavel pravi, da zmagujemo zaradi njega, ki nas je vzljubil in za nas dal svoje življenje. Nobena stvar nas ne more ločiti od Božje ljubezni v Jezusu Kristusu (Rim 8, 38-39).

Wright vidi v **Pismu Rimljanom smernice za sprejemanje krščanskega delovanja v zgodovini.** Po preizkušnjah tega sveta bomo deležni poveljanja, če bomo trpeli s Kristusom (16-17). Človeštvo se želi rešiti iz zaslužnosti in razpadljivosti v **svobodo Božjih otrok** (19-21). Bog rešuje svet po človeških bitjih, ki smo Božje podobe in imamo polno potrditev v Jezusovi človeškosti (v. 29). **Spreobrniti se moramo in zaupati Gospodu, ki prihaja.** Pismo Rimljanom pravi, da **celotno stvarstvo zdihuje in trpi porodne bolečine** (v. 23). Jezusovi učenci smo v porodnih krčih. Zato je potrebna **drža molitve.** Sveti Pavel daje model molitve za sodelovanje pri porodnih bolečinah novega sveta, zlasti pa Sveti Duh trpi z nami in nas podpira. Bog pozna, kaj se dogaja, in nas spremlja pri rojevanju novega sveta. Čeprav je presežen v svoji previdnosti, je blizu naši človeški bolečini in joče z njo. Bog, ki ga vidimo v Jezusu Kristusu, je **Bog Duh, brez velikih besed.** Njegovo vodenje in gospodovanje poteka s sklanjanjem k najbolj šibkim točkam ljudi in umivanju njihovih nog. Nekateri so v neprestani skušnjavi, da bi videli v njem velikega gospodarja zgodovine, toda Jezus gre drugo pot in je zmagoviti. Njegovi učenci smo vključeni v porodne bolečine. To je del naše poklicnosti, **da sprejmemo težave sedanjega časa in doživimo prihod Svetega Duha, ki nas spremlja pri rojevanju novega človeštva.** Tisti, ki ljubijo Boga, dobijo njegovo podporo. Bog torej deluje v dobro tistih, ki ga ljubijo. Zato je tako izpostavljeno sodelovanje z njim. Temelj sodelovanja pa je Sveti Duh, ki ga pošilja Oče naši slabosti. To je povezava srce – srce, ki je pogosto globlja od besed.

SREČANJA POD LIPAMI Sara Bevc Jonan, Kaldejka iz Iraka

“Papežev obisk v Iraku je bil blagoslov, podpora kristjanom in vsem Iračanom”

Gospa Sara Bevc Jonan prihaja iz Iraka, točneje iz Bagdada, kjer je preživela otroška in študentska leta. Pripada starodavni kaldejski krščanski skupnosti, ki je bila in je še danes v Iraku preganjana. Zaradi težkih življenjskih razmer se je s starši izselila in šla v begunstvo, po težki poti se je znašla v Sloveniji, kjer danes dela kot prevajalka in kulturna mediatorica. V četrtek, 25. marca, se je na spletnem Srečanju pod lipami s prof. Mirjam Bratina sprosteno pogovarjala o lastni narodni in verski skupnosti ter življenju kristjanov v islamskem svetu. Srečanje je imelo naslov Ne izgubite upanja: to so besede, ki jih je izrekel papež Frančišek med svojim letošnjim, zgodovinskim obiskom v Iraku.

Gostja večera je povedala, da je bila v Iraku do leta 2003. Njena družina prihaja s severa Iraka, ona pa je rojena v Bagdadu. Spomnila se je na svoja otroška in študentska leta in na grozote, ki jih je vojna prinesla v sicer znanstveno in ekonomsko razvito državo. Gospa Sara je obiskovala kaldejsko šolo in v sebi ohranja tople spomine o pripravah na velike krščanske

praznike, na jedi in cerkvene obrede. Pravi, da je kot otrok živela na območju, kjer so živeli kristjani, v nekako zavarovanem okolju; ko se je odločila za univerzitetni študij v Bagdadu, pa je spoznala drugačen svet. Vpisala se je na znanstveno fakulteto, na fiziko: “Sprejeta sem bila zadnji hip, ker je Husein nato spremenil zakon in odločil, da imajo prednost fantje, čeprav z nižjo oceno, ne pa punce ... Uživala sem v tem, bila sem med desetimi najboljšimi ob koncu študija in nato sem se zaposlila na istem faksu kot asistentka ... Težave smo imeli, ker nismo mogli najti najnovejše literature, interneta ni bilo, bili smo prav zaprti.” V univerzitetnih letih se je družila s kristjani, ki jih je bilo samo pet med stopetdesetimi študenti, in z muslimani. Povedala je, da je jasno občutila nezadovoljstvo in nestrpnost nekaterih muslimanov, tudi profesorji so delali razlike.

Razmere so se še posebno zaostrele že po zalivski vojni, leta 1991. Ljudje so razmišljali stereotipno, pravi, “v Evropi in v Ameriki so kristjani. Tedaj je bila ta koalicija proti Iraku in oni so to vzeli kot napad kristjanov na muslimane. Kot da bi bili mi kristjani pripadniki

zahoda, ki ne spadajo tja.” Napetost se je stopnjevala in kmalu so se začeli napadi proti kristjanom. “Naša življenja so bila ogrožena, nismo se več počutili varne v lastni državi. Svoje domovine ne bi zapustili,

Sara Bevc Jonan in Mirjam Bratina

če se res ne bi počutili ogrožene. Domovina je domovina, kljub vsemu pogrešam Irak in se želim vrniti na obisk ... nekaj mi vedno manjka,” je povedala gostja, ki je nato opisala, kako se je s starši pripravljala na odhod iz države.

Odločitev je dozorevala deset let, pred odhodom so morali vse premoženje prodati in begunska pot je bila naporna, “peklenka”, trajala je dobra dva meseca. Z družino je nameravala v Italijo, zaradi zapletov na mejnem prehodu v Novi Gorici pa je ostala v

Sloveniji. “Mama je rekla, da ljudje so prijazni, Slovenija je lepa. Bomo že! Takoj nam je bila Slovenija všeč, zaljubili smo se.” V Postojni so v centru za tujce preživeli 14 dni, nato še osem mesecev v azilnem

domu v Ljubljani, k sreči pa so dobili status in stanovanje. Gospa Sara je obiskovala tečaj slovenščine, po zapletenem postopku ji je uspelo doseči nostrifikacijo diplome, vsekakor pa ni mogla najti službe kot fizik. Nekaj časa je delala kot tehnologinja in vodja proizvodnje, v službi pa so jo diskriminirali, tako se je leta 2016, ko je v Slovenijo prišel velik val beguncev, odločila za prevajalsko delo. “Tako sem bila bolj srečna, ker sem našla svojo pot in ker pomagam drugim.” Obiskovala

je tudi filozofsko fakulteto, diplomirala kot uradni prevajalec, nato še Socialno akademijo in postala socialna sodelavka. Tekoče obvlada arabski, slovenski in angleški jezik, pasivno pa kaldejsko, “pozabila sem, ker nimam prakse”.

V kaldejski verski skupnosti so “cerkveni obredi zelo podobni katoliškim, maša pa je bolj dolga, več petja je in tudi župnik, poje,” je povedala gospa Sara, ki je od otrošva vezana na rimsko katoliško Cerkev, saj so jezuiti, ki so prišli v Irak, ustanovili osnovne šole in gimnazijo. “Ko je bil papež v Iraku, sem poslušala mašo in sem kar pela zraven. Spomini so se mi vračali,” je priznala.

Prof. Bratina je povedala, da je že Janez Pavel II. ob svetem letu leta 2000 želel obiskati Ur na Kaldejskem. To je kraj, kjer je Abraham z vero odgovoril na Božji klic, iz Abrahama pa črpajo vsa tri monoteistična verstva: judovstvo, krščanstvo in islam. Zato je bil Irak dolga leta domovina vse treh religij. Na tem ozemlju je preganjanje najprej doživela judovska skupnost, zdaj pa isto usodo doživlja krščanska skupnost. Gospa Sara je potrdila, da se je število kristjanov v Iraku

zmanjšalo za 80%. Najhujša tragedija so bili, po njenih besedah, krvavi napadi Isisa in situacija se je poslabšala tudi po padcu Sadama Huseina: “Čeprav je bil grozen diktator, je v državi vsaj vladal red, država je imela svojo identiteto. Odkar je propadel nekdanji režim, so meje odprte. Vpliv Irana je grozen. Iranci so vdrli v našo državo in jo v bistvu vodijo namesto Iračanov. Ni več miru, ni več varnosti, sploh za manjšine, kot so Kaldejci in Jazidi.”

Papež Frančišek je bil letos v Iraku od 5. do 8. marca, v svojih molitvah je omenil tudi Jazide. Njegov obisk je bil res nekaj izjemnega, saj je bilo že v samem geslu v logu napisano “Vi vsi pa ste bratje”, v arabskem, kaldejskem in kurdskem jeziku. Sveti oče je dal moč preganjenim in združil skupnosti, med žrtve nasilja, preganjanja in terorizma je prišel “kot spokornik, ki prosi odpuščanja za uničenje in krutost”. Gospa Sara Bevc Jonan je priznala, da se je ob teh besedah razjokala. Papeževo dejanje je bilo pogumno, “to je bil tak blagoslov, podpora kristjanom in vsem Iračanom, ker je papež prišel za mir v državi.”

Kat

Velikonočna misel goriškega nadškofa Redaellija

V Kristusovem objemu

V čudovitem bavarskem mestu Würzburg je cerkev, v katerih v stranski kapeli visi prav posebno razpelo iz 14. stoletja, piše goriški nadškof msgr. Carlo Roberto Maria Redaelli v svojem letošnjem velikonočnem voščilu. Kristus nima rok, pribitih na prečni krak križa, ampak ima roke prekrizane pred seboj, kot bi želel koga objeti. Upodobitev se verjetno navdihuje v mističnem dogodku iz življenja sv. Bernarda, ki ga Križani objame. Očividec je zapisal, da je poznal redovnika, ki je videl sv. Bernarda v molitvi pred oltarjem. “Pred njim se je pojavil Križani na razpelo, ki je bilo zabito v tla. Sveti Bernard je Križanega objel z veliko predanostjo; Kristus sam je nato snel roke s križa in zdelo se je, da je svojega služabnika Bernarda objel in stisnil k prsim”. Dogodek je uprizorilo več umetnikov, prav tako kot podobno izkušnjo sv. Frančiška. Za würzburško razpelo obstaja tudi legenda. Neki tat, morda vojak, je v času tridesetletne vojne (1618–1648) v tisti cerkvi

ponoči poskusil ukrasti čudovito zlato krono na

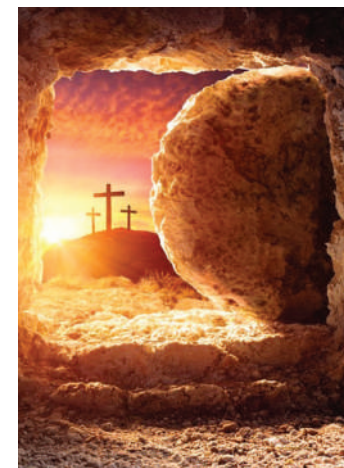
Križanem. Gospod pa je snel roke s križa, se nagnil naprej, objel tatu in ga stisnil k svojim prsim. Le cerkvenik ga je naslednje jutro uspel osvoboditi objema. Lahko bi ugovorili: “svetnike”, kot sta Bernard ali Frančišek, ali “tatove”, kot je bil vojak, vse nas Križani objame. Danes potrebujemo ta objem, še piše msgr. Redaelli. Potrebujemo ga v času te pandemije, ki se zdi, da nima konca. Res je, da letos, z razliko od prejšnjega

leta, lahko praznujemo veliki teden in Veliko noč kljub številnim razumljivim omejitvam. Toda pred 12 meseci smo vsi upali, da se bo vse kmalu končalo. Tako ni bilo. Veliko ljudi je zbolelo, veliko jih je umrlo in vsi smo zaskrbljeni. Potrebujemo tolažbo, ki bi nam vlila pogum in upanje. Ne varljive tolažbe, ampak pristno, resnično. Križani nas ne zavaja. On na križu nam govori o tem, kako hudo je zlo, o teži trpljenja, o strahu pred smrtjo, o globinah greha. Da, tudi greha. Greh obstaja in v tem trenutku je greh zaprtost vase, to, da ne zaupamo Gospodu, da se skušamo egoistično rešiti sami. Samo Križani nam lahko da pravo tolažbo. Kdor visi na križu, nas ne more prevarati; ne more nam pripovedovati pravljič, kdor je na tem, da izdihne. Zato je objem Križanega edini, ki naas lahko reši. In ni pomembno, če smo svetniki ali tatovi, verni ali neverni, močni ali šibki, pogumni ali boječi. Pomembno je, da na stisne k Sebi. Tedaj bo vse drugačno. “Buona Pasqua, Buone Pasche, vesela Velika noč!”

Velikonočna misel tržaškega škofa Crepaldija

Velika noč je priložnost za novo rojstvo

“Surrexit Christus, spes nostra!” “Vstal je Kristus, naše upanje!” Velikonočno sporočilo govori o življenju, ne o smrti, o miru, ne o ločitvah, o dobrotah, ne o egoizmih, o resnici, ne o lažeh. Ko je Kristus vstal, je zmagal nad grehom in smrtjo ter začel spravo v odnosih med človekom in Bogom. S krstom smo bili skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus v moči Očetovega veličastva vstal od

Gorica / Števerjan

Na veliki četrtek bo v goriški stolnici krizmena maša ob 10.30. Na veliki petek bodo obredi pri sv. Ivanu ob 18. uri, v Števerjanu ob 19.15, v Štmaru ob 20.30. Na veliki soboto blagoslov jedi ob 15. v Pevmi, ob 16. pri sv. Ivanu, ob 17. v Števerjanu, obredi ob 17.45 na Jazbinah, ob 19. v Štmaru, ob 20.30 pri sv. Ivanu. Na Veliko noč bo maša v Pevmi ob 9. uri, pri sv. Ivanu ob 10., v Števerjanu ob 11.15.

mrtvih, tudi mi stopili na pot novega življenja (Rim 6,4). Kristus z lučjo obdaja človeka in družino, zakone in ravnanja. Ta luč nas odrešuje predvsem v teh težkih časih, ko naše življenje zaznamuje pandemija koronavirusa”, je zapisal na začetku velikonočne misli nadškof Giampaolo Crepaldi. V voščilu omenja tudi papeža, ki nas v velikonočnem času opozarja: “Res je, včasih se zdi, da Bog ne obstaja. V svetu vidimo veliko nepravilnosti, hudobije, brezbriznosti in krutosti, a med temino začne vedno cveteti nekaj novega, ki prej ali slej postane sad. Na

polju se spet pojavi življenje, trdovratno in nepremagljivo. Še bomo doživljali zlo, a dobro se bo vedno razširilo in cvetelo med nami.” (Evangelij gaudium, n. 276) V nadaljevanju velikonočnega pisma msgr. Crepaldi vošči Veliko noč vsem v luči Kristusovega vstajenja. “Kamen, ki je pokrival Kristusov grob, je bil odstranjen. Tako je, Velika noč je praznik odstranitve nagrobnih kamnov, dan, ko razumemo, da se naš obstoj ne konča pod kamnom. Na Veliko noč je Bog odstranil najtežje kamne, ki predstavljajo smrt in greh. Ti kamni ovirajo naše upanje in pričakovanja. Zato mora biti Velika noč priložnost ponovnega rojstva: v dobrotah, saj moramo biti sposobni pomagati bližnjemu z bratsko ljubeznijo; v upanju, ki ga še posebno potrebujemo v hudih časih. Širiti je treba upanje med našimi dragimi, na delovnem mestu, v šolah in med vsemi ljudmi našega predragega Trsta; nazadnje v bratstvu, saj moramo srečati, sprejeti bližnjega in zanj skrbeti”.

POGOVOR Anita Zotti, prodajalka v supermarketu

Neopazno, tiho, a vendar junaško delo

V izrednih razmerah zaradi pandemije včasih le pomislimo na ljudi, ki ne morejo ostati doma, ampak si dan za dnem prizadevajo ne samo za svoje preživetje, ampak tudi za dobro celotne skupnosti. Epidemija je poudarila pomen številnih delavskih kategorij, ki so pogosto podcenjene, a brez katerih bi bilo naše življenje zelo težko.

Nobenega dvoma ni, da so resnični junaki današnjih dni zdravstveni delavci, vendar sploh ne smemo pozabiti tudi na druge, ki tvegajo svoje zdravje, da lahko imamo poln hladilnik in shrambo. Med temi osebami so zaposleni v supermarketih, delavci, prevozniki in prodajalci, ki so s svojim delom tudi v najhujših trenutkih pandemije omogočili, da oskrbovalna veriga hrane in blaga ni propadla. Njihovega dela prepogosto ne opazimo, zdi se nam samoumevno, je tiho, a obenem dragoceno. Prav zaradi tega smo se pogovorili z Anito Zotti, Vrhovko, ki je že več let zaposlena v velikem supermarketu v Gorici.

Najprej bi se ti rada iskreno zahvalila za to, da si pristala na pogovor. Kdaj si začela delati kot prodajalka v supermarketu?

Začela sem leta 1999, najprej v supermarketu v Ločniku, kjer je bila že zaposlena moja sestra, nato pa sem leta 2017 prišla v Gorico. Preden sem se zaposlila v supermarketu, sem bila v Gorici nekaj časa prodajalka v trgovini s kuhinjskimi pripomočki na Travniku, nato pa v trgovini s spodnjim perilom. V supermarketu delam na oddelku delikatose, prodajam mesne in mlečne izdelke, narezek, kruh in razne vrste sirov. Delam 38 ur tedensko in vsako drugo nedeljo sem doma. Za urejanje urnikov zaposlenih skrbi vodja oddelka in k sreči lahko povem, da smo lepa skupina, med seboj si skušamo pomagati in si ob potrebi priskočiti na pomoč.

Kako se je tvoje delo spremenilo v zadnjem letu?

Na začetku sploh nismo poznali virusa in nismo dobro razumeli, kaj se dogaja. Nekateri kolegi so bili že čisto v paniki, malokdo pa je nosil zaščitno masko. Delali smo neprenehoma, saj je trgovina odprta vsak dan od 8. do 20. ure. Lani je bilo med prvim lockdownom lepo, ker smo en mesec trgovino zapirali ob 19. uri in ob nedeljah smo lahko bili doma z družino, med delom v trgovini pa je bilo naporno, ker smo se morali soočiti s pomanjkanjem blaga in s slabo voljo ljudi.

Kako je bilo na začetku pandemije, ko so si ljudje delali velike zaloge hrane? Ste imeli tudi pri vas težave z dostavo blaga?

Kvasa kar naenkrat ni bilo več nikjer. V nobenem skladišču ga niso imeli, ne svežega ne suhega. Zdelo se je, da se ljudje pripravljajo na vojno: kupovali so ogromne zaloge hrane, predvsem trajno konzervirane, hrano v pločevinkah, konzerve tunine, paradiznikovo mezgo, olje, testenine in moko. Vsi so nenadoma postali peki in kuharji, v domači kuhinji so ustvarjali dobrote vse do poletja, ko so omejitve na državni ravni postale nekoliko manj stroge in so ponovno odprle restavracije. Na začetku pandemije smo imeli velike težave z dostavo blaga, ker v skladiščih naših dobaviteljev enostavno ni bilo dovolj hrane za tako veliko povpraševanje. Proizvodnja velikih tovornih vozil ni zadostovala. Danes se dogaja nekaj drugačnega, zdi se namreč, da se nihče ne zmenja za lockdown. Nekateri ne opravljajo večjih nakupov, raje prihajajo v trgovino tudi večkrat na dan – sprašujem se, koliko hrane v resnici zavrežejo ... Lani smo imeli vrste ljudi pred trgovino, saj smo morali paziti, da so ljudje pozamično vstopali v prostor in da jih v istem času ni bilo preveč v trgovini, med sedanjim lockdownom pa prihajajo kar v skupinah.

Ste imeli zaposleni v trgovini vedno na razpolago vsa sredstva za zaščito pred okužbo s koronavirusom? Imate mogoče pravico do brezplačnih brisov in testiranja?

Ko je prišlo do prave epidemije, nam je delodajalec nudil zaščitne maske, vizirje in razkužilne gele. Maske smo nudili tudi strankam, ki jih niso imele, saj jih je bilo zelo malo na razpolago – pri nas jih na začetku za prodajo sploh nismo imeli. Spomnim se, da me je zaradi nošenja plastičnega vizirja zelo bolela glava, včasih nisem mogla dihati in mi je bilo slabo. Tudi ostalim kolegom je bilo hudo, tako smo vizir po nekaj mesecih opustili, ko ni bilo več obvezno ga nositi. V primeru, da želimo iti na odvoz brisa ali opraviti testiranje, moramo za to poskrbeti sami. Pri nas velja pravilo, da nas delodajalec napoti na odvoz brisa samo v primeru, da so v trgovini istočasno trije pozitivni na koronavirus. K sreči je na mojem oddelku bila pozitivna na koronavirus samo ena kolegica in je seveda ostala doma, drugače smo v zadnjem letu vsi bili redno v službi. Za to smo lani prejeli tudi spodbudno

nagrado, kupon za nakup v trgovini.

Kar se tiče cepljenja, na našo kategorijo ni nihče pomislil, sploh ne spadamo

oseba. Vsak dan upam, da domov ne prinesem virusa tudi zato, ker imam dva majhna otroke in je moj oče v teh tednih, ko je šola zaprta,

v t.i. "ogroženo skupino" delavcev, čeprav smo vsak dan v stiku z velikim številom ljudi, med katerimi je dosti takih, ki sploh ne spoštujejo varnostnih pravil.

Kako skušate zaščititi sebe in svojo družino pred nevarnostjo okužbe? Se v službi počutite varno?

Nisem posebno anksiozna oseba, ne morem pa izjaviti, da sem v službi na varnem. To je v mojem primeru nemogoče. Sicer nosim masko in si razkužujem roke; ko pridem domov, se preoblečem. Sama spoštujem varnostna pravila in razdaljo, problem je, da jih ne spoštujejo stranke, ki jih srečujem vsak dan.

Kako to vpliva na tvoje osebno življenje? Imas namreč dva majhna otoka ...

Strašita me bolezen in obvezna osamitev zaradi okužbe, najbolj pa sem v skrbeh za svojega očeta. Dejansko se mu ne približam več, vedno sem vsaj en meter daleč od njega, ki je starejša

Vsi smo utrujeni, frustrirani in preplašeni, napetost je velika in posledice tega vzdušja včasih še najbolj občutijo prav delavske kategorije, kakršna je tvoja. Kako se obnašajo ljudje, ko se mudijo po nakupih v vaši trgovini? Si imela kakšno grdo izkušnjo?

V trgovini vidimo marsikaj, ljudje na splošno žal ne spoštujejo pravil. V trgovino bi morali prihajati posamezniki, v resnici pa prihajajo cele družine ali skupine prijateljev, in to tudi večkrat na dan, ker se doma očitno dolgočasijo. Stranke se med sabo kregajo in so napadalne – ena drugi grozi, da bo poklicala direktorja trgovine ali celo orožnike, če druga ne bo spoštovala varnostne razdalje. Ljudje so napeti in napadalni do sočloveka. Veliko jih še vedno nosi masko pod nosom in ne spoštuje varnostnih razdalj, nekateri si celo ne nadenejo plastičnih rokavic, ko zbirajo svež kruh ... neverjetno! Večkrat se mi zgodi, da ko me kaj vprašajo, se me dotikajo ali si celo snamejo masko – verjetno mislijo, da jih drugače ne razumem ali slišim. Ker so bari zaprti, se prijatelji očitno srečujejo v trgovini – večkrat se dalj časa zadržujejo in klepetajo med policami ali v vrsti pri delikatose, ne da bi spoštovali varnostne razdalje.

Prejšnji teden sem servirala stranko, motociklista, ki je v trgovino prišel s čelado na glavi, samo da bi si ne nadel maske: ko je hotel naročiti narezek, si je dvignil vizir čelade in me nagovoril. Sploh ga nisem razumela, čeprav mi je z mahanjem rok skušal dopovedati, kakšen narezek hoče. Veliko ljudi prihaja v trgovino samo na sprehod in nič ne kupi, žal smo prodajalci že vajeni takega in drugačnega obnašanja. Stranke opozarjamo na nepravilno vedenje in večkrat nam zelo grdo odgovorijo – v teh primerih

se čutimo drugorazredne, manjvredne osebe.

Kako pa si se organizirala v zadnjih tednih, ko so šole ponovno zaprte in se otroci ukvarjajo s poukom na daljavo?

Šolanje na daljavo je naporno in utrudljivo. Martina še obiskuje vrtec, Alessandro pa se zna že sam povezati in skrbeti za svoje šolsko delo. V resnici ne more drugače, ker preživlja veliko časa z nonotom, ki stanuje v sosednji hiši in pazi nanj in na sestrico, ni pa najbolj večš sodobne tehnologije. Ko pridem domov, sem zelo utrujena. Otoka želita mamino pozornost, jaz pa bi rada mir. To se verjetno dogaja vsem staršem.

Tvoje delo ima nedvomno zelo pomembno socialno vlogo. Kaj bi tebi in tvojim kolegom lahko pomagalo v tem izrednem stanju? Kako lahko stranke spremenimo svoje nakupovalne navade, da vam olajšamo življenje?

Primerno bi bilo, da bi vsi spoštovali pravila za preprečevanje širjenja okužbe s koronavirusom. Ljudi nagovarjam, naj v trgovino zahajajo posamično, ne v parih ali skupinah, naj spoštujejo varnostno razdaljo in pravilno nosijo zaščitno masko, naj ne hodijo v supermarket vsak dan ali celo večkrat na dan. Supermarketi so vedno odprti, tudi ob vseh praznikih, mi smo vedno v službi, tudi v teh težkih časih. To se mi ne zdi potrebno. Za nas ni praznikov in lockdowna...

Lepo bi bilo, ko bi nas vse stranke spoštovale, tako kot mi spoštujemo njih, da bi bilo tudi naše zdravje bolj zaščiteno. Lepo bi bilo, ko bi zaposleni v trgovinah, tudi v normalnih razmerah, lahko preživljali praznike in nedelje doma, v družbi najdražjih.

Katja Ferletič

TISKARNA
budin
od leta 1935
oblikovanje in tisk

34170 Gorica
Ul. Gregorčič, 23
T_0481 786084
info@tipografibudin.it

Veselo
Veliko noč

MARIG
MUCCI

**PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA**

Kleparstvo Mario Mucci & c.
Ul. Anton Gregorčič 20/2 - Gorica
Tel. 0481.21818 - faks 0481.524657
info@muccilattonerie.com
www.muccilattonerie.com

Gostilna
«FRANC»

Pri Francetu

Domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah
in ponedeljkih

SOVODNJE OB SOCI (GO)
Prvomajska 86, tel. 0481 882038

GOSTILNA 1971 GOSTILNA
V. PRIMOŽIČ
DOMAČA KUHNJA

GORICA
Drevored
XX. septembra, 134

Tel. 0481.82117
Faks 0481.548864

POGOVOR Ivan Sosol, mlad vinogradnik z Oslavja

Ko sem prvič ustekleničil svoje vino, so se mi uresničile sanje!

Ivan Sosol je star 20 let in je doma z Oslavja. V Gorici je obiskoval šolo Žiga Zois, nato pa se je odločil za to, kar mu je najbolj všeč – delo na kmetiji. Pogovoril sem se z njim, ker je že pri 18 letih postal lastnik kmetije Sosol na Oslavju (ulica Lenzuolo bianco, 4).

Kaj delaš v življenju?
Pred nekaj leti sem postal lastnik kmetije Sosol na Oslavju. Pridelujemo grozdje in proizvajamo vino.

Zakaj si se po končani višji šoli odločil za to pot?

Do te odločitve sem prišel, ker mi je že od mladih nog bilo všeč vse, kar je spadalo na kmetijo – od tega, da si v stiku naravo, do vseh del na kmetiji. Vedno sem imel raje delo na odprtem, kot pa da bi tičal cel dan v uradu, na zaprtem. Starši so me nagovarjali, da se moram s tem delom ukvarjati, kot da bi bilo igra. To mi je vlivalo veliko navdušenja za ta posel.

Kako si prišel do kmetijskega podjetja?

Kmetija je že stara, saj je bil kmet že dedek. Prav on je odigral pomembno vlogo pri moji vzgoji, saj me je tudi on navdušil za delo na kmetiji. Na začetku smo grozdje samo prodajali; oba moja starša sta hodila v službo in delo na kmetiji je bilo le neke vrste razvedrilo ob koncu tedna in priložnost, da bi pomagali dedku. Ko sem dopolnil 14 let, sem začel bolj konkretno delati na kmetiji. Učil sem se vseh del, ki jih je potrebno opravljati v vinogradu skozi leto. Glede na to, da je na Oslavju kar nekaj dobrih proizvajalcev vina, sem se učil tudi po drugih kmetijah vsega, kar bi mi bilo koristno pri upravljanju kmetije. Pred tremi leti sem se pogovoril s starši in jim priznal, da bi rad postal vinar. Tako se je

vse začelo.

Koliko hektarov vinogradov imaš? Kje?

Ko sem postal lastnik kmetije, sem začel s tremi hektarji vinograda okoli svoje hiše. Nato sem najel

še šest hektarov vinogradov v Šlovrencu, Moraru in Krminu. Naslednje delo, ki me je čakalo, je bilo obnoviti klet, ker ni bila primerna za vse, kar sem imel v mislih. Vse to je terjalo ogromno energij, saj sem večino dela opravil sam, za nekatere stvari pa mi je pomagal oče.

Imaš dobro opremo za delo?

Opremljen sem z vsem nujno potrebnim, za zdaj mi nič ne manjka. Klet smo začeli graditi aprila 2019, delo je potekalo tekoče, čeprav smo pri gradnji naleteli na nekaj zapletov. Trdo smo delali vsak dan in septembra istega leta je bila klet že pripravljena. Velika je 120 kvadratnih metrov in za trenutno rabo je čisto v redu, saj smo še na začetku in še ne proizvajamo toliko vina, da ne bi imeli dovolj prostora v kleti. Že pa načrtujem, da bi klet razširil.

Kako poteka tvoje delo v vinogradu? Katera dela opravljaš? Kdo ti pri tem

pomaga?

Delo v vinogradu večinoma opravljam sam, vsaj tam, kjer je to možno. Ob sobotah in nedeljah mi priskoči na pomoč oče pri delih, kjer so potrebne vsaj

S prvo vinifikacijo sem ustekleničil štiri sorte vina, in sicer rebulo, merlot, furlanski "tocai" in belo "Bianco Borjac". Ta zadnja sorta je mešanica štirih vrst grozdja. Ime tega vina izvira iz imena kmetije, kjer to vino proizvajajo.

Grozdje prideluješ za svoje vino ali tudi prodajaš drugim?

Tri četrtine grozdja, ki ga pridelujem, prodam, saj za zdaj še nimam dovolj sredstev, da bi iz vsega grozdja proizvajal vino. Kar ostane, uporabljam za domačo vinifikacijo.

Od koga si se za to delo največ naučil?

Največ sem odnesel od očeta in strica, saj tudi stric ima kmetijo; prav onadva sta me tudi najbolj podpirala, da bi izbral to pot, in posredovala vzdušenje za to pot.

Kaj najraje počenjaš, ko imaš kaj prostega časa?

Če si lastnik kmetije, je tvoj prosti čas večinoma odvisen od vremena. Če vreme zdrži, posvečam čim več časa kmetiji; če pa ni ugodno, se rad odpočijem od dela ali se družim s prijatelji. Poleti ob nedeljah rad hodim na morje, pozimi pa v hribe.

Katere načrte oz. cilje imaš za prihodnost?

Prvi cilj je seveda ta, da bi uporabljal grozdje vseh devetih hektarov vinogradov za domačo vinifikacijo. Idealno bi bilo, če bi mi medtem uspelo tudi dodajati hektarje svoji kmetiji.

Samuel Devetak

štiri roke. Za vzdrževanje vinograda je treba vlagati ogromno napora skozi celo leto.

Prejšnji mesec ste prvič ustekleničili. Kako je prišlo do tega? Verjetno je bilo za prvo steklenico vina ogromno dela in učenja...

Tako je, v prejšnjem mesecu sem prvič ustekleničil vino. Ko sem bil še otrok, sem nekaj takega doživljal le v sanjah. Sedaj so se te sanje uresničile. Ustekleničil sem 2600 steklenic vina. To ni izredno število, je pa le začetek in zame predstavlja velik uspeh.

Katere sorte vina prideluješ?

Lo Kanda
"Deveta" 1870

LoKanda Devetak želi vsem strankam in prijateljem vesele velikonočne praznike!

Vrh Sv. Mihaela
Tel. 0481.882488
info@devetak.com
www.devetak.com

TABAJ
Tabaj Barbara & C.

kovinsko tesarstvo

Štandrež — Gorica
Ul. A. Gregorič, 24
tel. 0481 21514
tabajsnc@outlook.it

grafica goriziana
tiskarna

Ulica Gregorič, 18 • Gorica • tel. 0481 22116 • fax 0481 22079
E-mail: info@graficagoriziana.com • www.grficagoriziana.com

Zlatarna Šuligoj
Gorica - ulica Carducci, 49
tel. 0039.0481.535657
www.suligoj.com

♥ Zlatarna Šuligoj vošči vesele praznike
♥ Platina: najbolj redka, večna in čista plemenita kovina

Potello

RESTAVRACIJA IN PRENOČIŠČE
Vogrič
vošči blagoslovljeno Veliko noč!
Števerjan - Klanec 23
0481 884095

RADIO SPAZIO
vrata proti vzhodu

(od 2. do 8. aprila 2021)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 2. aprila (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.
Sobota, 3. aprila (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo:

oddaja v benečanskem, terskem, rezijanskem in zilljskem narečju.

Nedelja, 4. aprila: ponovitev oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 5. aprila: Charne shazam - Glasba po svetu. Pripravlja in vodi Jerica Klanjšček.

Torek, 6. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem
Sreda, 7. aprila (v studiu Danilo Čotar): Samotni pastir: Friderik in Veronika Deseniška. - Izbor melodij.

Četrtek, 8. aprila (v studiu Andrej Bavcon): Četrtek večer z glasbo - Zanimivosti obvestila in humor.

OGLAS ZA DELOVNO MESTO 20210028

Podjetje s sedežem v Gorici išče komunikativno osebo

OPIS DELA

- komisija bo na razgovoru predstavila kandidatu naloge, ki jih bo opravljal

IDEALNI KANDIDAT

- vsaj tri letno izkušnjo v vodenju podjetja
- petletno izkušnjo v administrativno-komercialnem delu
- izkušnje z delom z ljudmi in skupinami v multikulturnem ter dinamičnem okolju
- napredno računalniško znanje v okolju MS Office
- poznavanje socialnih omrežij
- dobro obvladanje slovenskega in italijanskega jezika

OD KANDIDATA PRIČAKUJEMO

- resnost, vestnost in doslednost pri opravljanju dela
- samoiniciativnost, fleksibilnost, inovativnost

PONUJAMO

- zaposlitev za določen čas
- zaposlitev s skrajšanim delovnim urnikom
- delovno mesto z visoko stopnjo odgovornosti in samostojnosti pri delu

Poslajte svoj življenjepis, ki mora obvezno vsebovati privoljenje o uporabi osebnih podatkov, na info@consulenzelavoro.it in kot zadevo napišite **Oglas za delovno mesto 20210028.**

Gostilna Al Ponte del Calvario
Ul. Vallone delle Acque 2
Grojna - Gorica
tel. 0481 534428

Kmetija Graunar David
Ščedno 26 - Števerjan
tel./faks 0481 884115

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES

E. ČUK

GORICA - Trg Cavour 9
Tel. 0481 535019

JESTVINE PETER POVŠIČ

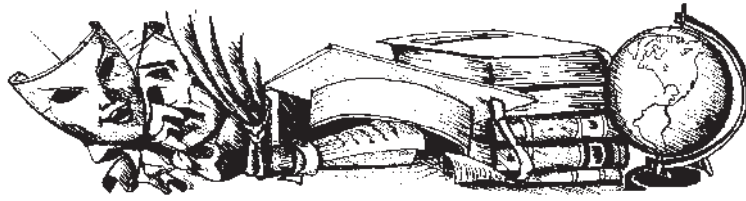
Maxi FAMILY

tel. 0481 21193

Ulica Trieste, 261 - Gorica

OFFICIAL CASHBACK MERCHANT

Kje si, svoboda gibanja, svoboda nasmeha, stiska rok?

Velikonočna češnja 2020

Podoba češenj, tretjič, tako bi lahko naslovlila svoje pisanje. Podoba češnje, prvič. Podoba češnje, drugič – naslov dveh mojih pesmi. Vedno sem bila pozorna le na eno drevo, tisto, ki se je v snežni belini cvetja bohotilo pred kuhinjskim oknom. Letos pa bolj kot kdajkoli prej občudujem sestrsko

pronicačo drobci dvomov in upanja, bojazni in zvestobe, osamljenosti in solidarnosti, počasnosti in razmišljanja. V karanteni smo postali bogataši časa, osiromašeni konkretnih družbenih in družabnih stikov, povezani v mrežo virtualnih odnosov pred računalniškimi zasloni ali pametnimi telefoni, vdani

predstave, poslušamo izvajanje koncertov, telovadimo ob spretni roki trenerjevih navodil, prebiramo in poslušamo pravljice, razlagamo in utrjujemo učno snov, gledamo preko ekranov vnukinje in vnuke, kako se razvijajo in rasejo. Ena sama fotokopija realnosti. Izraz fotokopija potegnem iz

Foto Tamara Mizerit

lepoto obeh snežnih kraljic na gredicah, ki ju moj pogled ujame skozi bleščče okensko steklo med pripravljanim hrane in kuhanjem. Velika noč je letos drugačna, časa je na pretek, je posebna, topla in mila, tiha in skrivnostna, čista in prozorna. Velika noč brez hrupnih avtomobilov, škodljivih izpušnih plinov, gneče na cestah in v nakupovalnih središčih. Velika noč prvič brez zbrane verske skupnosti v vstajenskem veselju v naših cerkvah, velika noč brez rokovanj, objemov, poljubov. V našo zavest že nekaj tednov

verniki tehnologije, ponižni iskalci resnice, gotovosti, bližine. Skozi dneve in tedne nas vodijo otipljiva logika števil, mreženja, povezav, videokonferenc in sestankov, pametno delo, učenje na daljavo. Moloh naprednih računalniških sistemov, platform, aplikacij ustvarja videz varljive zanesljivosti in gotovosti, ko se pogovarjamo z oddaljenim sogovornikom, prijateljico, sorodnikom, učiteljico. Vtis imamo, da lahko vse naredimo preko teh povezav: lahko si ogledamo gledališke in lutkovne

ropotarnice, in vendar, kot da je za nas gledalce današnji čas ena sama fotokopija dejavnosti in ne original. Hitim po nujnih opravkih med maskami, oropanimi nasmeha. Ne morem govoriti o občutku povezanosti, bližine, saj je, kot da smo oмотani vsak v svoj ovoj. Kot čustvene mumije. Ne vidim obraznih kretanj ljudi. Teško sprejemam napovedi o sledilnih aplikacijah, o nadaljnjih omejitvah. Kje si, svoboda gibanja, svoboda nasmeha, stiska rok?

Opčine, april 2020
Majda Artač Sturman

JEZIKOVNICA (105)

Vladka Tucovič Sturman

Pravopis 8.0

Smo že na polovici, kmalu bomo imeli nov Slovenski pravopis! Kaj imam tokrat v mislih? Da je Pravopisna komisija na jezikovnem portalu Fran objavila predlog dveh novih pravopisnih poglavij, in sicer poglavje Velika in mala začetnica ter poglavje Prevzete besede in besedne zveze, oboje je v javni razpravi do 15. aprila in prav vsak lahko s preprostim klikom odda komentar k prav vsakemu objavljenemu pravopisnemu členu. Potem ko se je pred časom zaključila javna razprava o prvih dveh poglavjih, ji letos sledita torej ti dve novi poglavji, skupaj torej štiri že obdelana poglavja. Pravopisno komisijo potem čakajo še poglavja Pisanje

Novo mesto Novo Mesto

skupaj ali narazen, Ločila, Slovnčni oris za pravopis in O prevzemanju iz posameznih jezikov – potem pa bo, čež nekaj dolgih let bo pred uporabniki nov, sodoben pravopisni priročnik. Zakaj sem tako navdušena? Zato ker na sodobnost kažejo sveži, sodobni primeri v poglavjih, ki sta trenutno v javni razpravi. Naletimo celo na brexit in eDavke, skoraj vse tisto, kar smo lektorji že desetletja pogrešali, namreč dodatna opozorila, da se npr. okrajšava ga. ali prof. na začetku povedi brez končnega ločila (kar je lahko napis na tablici z imenom ali na pisemski ovojnici) piše z veliko začetnico. Vendar – pojdemo nekoliko bolj po vrsti. Tisto, kar je v preteklih tednih tudi v medijih najbolj odmevalo, je predlog, da bi po novem tudi sestavine mesto, vas, trg, selo, naselje v naselbinskih oz. krajevnih zemljepisnih imenih pisali z veliko, in ne z malo začetnico, kot je v obstoječih pravopisnih pravilih. Nič več torej Novo mesto, Gorenja vas, Stari trg pri Ložu, Opatje selo in Ribiško naselje, temveč Novo Mesto, Gorenja Vas, Stari Trg pri Ložu, Opatje Selo in Slovenj Gradec. Ponavljam, da je

to sicer še vedno predlog, ki pa bo najverjetneje sprejet. Če bo le zaradi tega v krajevnih imenih kaj manj napak ... Ni pa spremembe pri pisanju praznikov in posebnih dni ter nagrad in drugih priznanj, še vedno z malo božič, prvi maj, dan boja proti aidsu (razen seveda svojilnega pridevnika v poimenovanju Marijino vnebovzetje in Prešernov dan) in kresnik, grammy, bert, vesna, zlata red za zasluge, zlata lisica (razen seveda svojilnega pridevnika v Prešernovi, Nobelovi, Župančičevi nagradi, Bloudkovi plaketi itd.). Ampak kaj ko je uporabnikom jezika včasih tako zelo težko razložiti, kaj je svojilni pridevnik ... in zakaj Martinova sobota ni enaka kot martinovo. Novost pri pisanju praznikov oz. napredek v pravilih je pripis: »V zasebnem pisanju se namesto male začetnice pogosto uporablja velika začetnica, še zlasti v voščilih ob verskih praznikih.« Končno boste torej v zasebni korespondenci lahko brez slabe vesti zapisali Božič.

Vesela sem, da se pravopisna pravila po novem opredeljujejo do poimenovanja študijskih programov, ki jih bomo lahko pisali z veliko (slovenistika kot veda nasproti Slovenistika kot študijski program s točno takim poimenovanjem). Pa da je med zemljepisnimi imeni svojo nišo našlo tudi vprašanje slovenske/Slovenske Istre v pripisu: »V vlogi razlikovalnega določila pred imenom so tudi pridevniki, npr. slovenska Istra, severna Primorska, avstrijska Koroška, ki so del imena le, če gre za uradna poimenovanja geografskih enot: Beneška Slovenija.« Po novem bomo tudi regije lahko pisali z veliko (Obalno-kraška razvojna regija, Vzhodna Slovenija itd.), med opredelitvami nove stvarnosti, ki je stara pravila še niso mogla zajeti, ker ni obstajala, pa je tudi npr. vprašanje rabe začetnice pri cestah, npr. primorska avtocesta in primorka.

Toliko za pakušino. Upam, da sem vas zvalila, da si boste preostali del predloga na spletni strani fran.si/pravopis8 (kritično) ogledali sami (in tudi kaj pokomentirali).

Doc. dr. Vladka Tucovič Sturman na Oddelku za slovenistiko Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem (Koper) izvaja pravopisne in lektorske vaje. Jezikovna vprašanja, o katerih bi radi brali v Jezikovnici, ji lahko pošljete na e-naslov: vladka.tucovic@fhs.upr.si ali na uredništvo Novega glasu.

DROBCI DOMAČE ZGODOVINE (151)

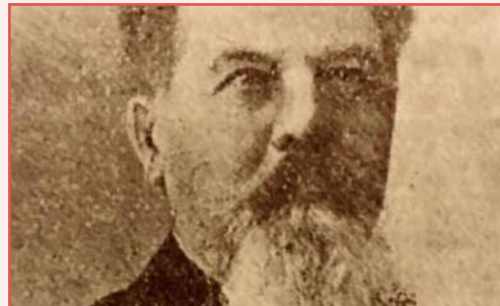
CESARSKI SVETNIK FRANCA VODOPIVEC

PETI DEL

Na pogrebu Franca Vodopivca je bil prisoten Josip Fon (Volče, 1865 - Maribor, 1925), pravnik in narodni delavec, ki je pravo dokončal na Dunaju, pred vojno je bil sodnik v Gorici, predsednik Goriške zveze, zaslužen za ustanavljanje slovenskih šol, borec za jezikovne pravice in za napredek kmetijstva in živinoreje, državni poslanec, med prvo svetovno vojno pa član osrednjega odbora za vrnitev beguncev in obnovo Primorja in član deželne komisije za obnovo Goriške, po vojni poverjenik za pravosodje v deželni vladi za Slovenijo in podpredsednik okrožnega sodišča v Mariboru. Tako nadaljuje Primorski list: "Videli smo oba slov. deželna odbornika prof. Berbuča in dr. Stepančiča (Ivan Berbuč - Selo na Vipavskem, 1845 - Gorica, 1924 - na Dunaju diplomirani matematik in fizik, šolnik, novinar Soče, Gorice, Primorskega lista, Goriškega lista, Slovenskega naroda, Ljubljanskega zvana in drugih časopisov, narodni delavec, predsednik Centralne posojilnice, soustanovitelj Šolskega doma in velik prijatelj Simona Gregorčiča, med prvo svetovno vojno vodja begunskega odbora v Ljubljani in član odbora za obnovo Goriške, podpredsednik Narodnega sveta za Goriško ob koncu vojne, "krepak steber našega naroda", je o njem 11. decembra 1924 pisala Goriška straža; Hinko Stepančič - Temnica, 1864 - Celje, 1940 - pravnik in narodni delavec, pravo je študiral na Dunaju in Gradcu, služboval je na sodiščih v Trstu, Gradcu, Ljubljani, Idriji, Litiji, Ilirski Bistrici, Motovonu, Buzetu, kjer je postal prvi slovenski predstojnik sodišča, ampak tudi v Gorici, Mariboru in Celju, kjer je postal višji sodni svetnik in disciplinski tožilec za Slovenijo; v Gorici je odklonil uradovanje v italijanskem jeziku in je zato bil premeščen, op. p.),

dalje dvornega svetnika Tušarja, kanonika Pavletiča in Kolavčiča. Dalje se je po-greba vdeležil sedanji c. kr. okrajni šolski nadzornik dr. Pavlin in mestni šol. nadzornik Zurman".

Podal sem doslej nekaj osnovnih podatkov o bolj znanih udeležencih pogreba, o katerih - predvsem imam v mislih dr. Antona Gregorčiča - se je že (in še se bo) veliko pisalo, saj imajo velike zasluge pri uveljavljanju našega naroda, a morda med prisotnimi utegnemo prepoznati še ostale, o katerih se je verjetno doslej malo manj pisalo, ker so bili politično manj v ospredju, a nič manj pomembni. Omenjeni namestnikov svetnik Rebek je po vsej verjetnosti Anton Rebek (Trstenik nad Trstom, 1857 - Trst, 1934), politični upravni uradnik, ki je pravo doštudiral na Dunaju in je bil zaposlen na c. kr. namestništvu v Trstu in na okrajnem glavarstvu v Kopru, Pazinu, Lošnju in Trstu, medtem ko je kasneje vodil okrajno glavarstvo v Sežani (kot glavar se je leta 1904 udeležil ljudskega shoda v Nabrežini za slovenske narodnostne, jezikovne in šolske pravice), leta 1911 pa okrajno glavarstvo v Gorici, kjer so bili precej napeti odnosi z italijanskimi nacionalisti, in bil torej vladni predstavnik v deželnem zboru (bil je prvi Slovenec, ki je postal namestnikov svetnik v Gorici). Med prvo svetovno vojno je pogumno nastopil v obrambo slovenskega prebivalstva pred vojaškimi oblastmi. Po avstrijski zmagi v Kobaridu je Rebek do konca vodil obnovitveni urad v Gorici. Po vojni je živel v Sežani in Trstu, kjer je umrl. Njegov sin Marius Rebek (Barkovlje pri Trstu, 1889 - Gradec, 1982, pokopan v Trstu) je postal eden utemeljiteljev slovenske kemične znanosti in univerzitetnega študija te stroke. Po drugi svetovni vojni se je preselil v Gradec, kjer je bil predstojnik Inštituta za kemijo in kemijsko tehnologijo papirja in celuloze na Tehniški visoki šoli. (vir: PSBL, Rudolf Andrejka in Nadja Zgonik).

Ivan Berbuč (Selo na Vipavskem, 1845 - Gorica, 1924), na Dunaju diplomirani matematik in fizik, šolnik, novinar Soče, Gorice, Primorskega lista, Goriškega lista, Slovenskega naroda, Ljubljanskega zvana in drugih časopisov, narodni delavec, predsednik Centralne posojilnice, soustanovitelj Šolskega doma in velik prijatelj Simona Gregorčiča, deželni poslanec in odbornik, med prvo svetovno vojno vodja begunskega odbora v Ljubljani in član odbora za obnovo Goriške, podpredsednik Narodnega sveta za Goriško ob koncu vojne, "krepak steber našega naroda", je o njem 11. decembra 1924 pisala Goriška straža. Prisoten je bil na pogrebu Franca Vodopivca.

Na pogrebu Franca Vodopivca leta 1912 je bil prisoten že omenjeni Ivan Berbuč, o katerem bom še pisal, saj je bil velik prijatelj Simona Gregorčiča, ki nekako povezuje rodove družine Vodopivec. Berbuč je umrl 12 let kasneje (na sliki članek Goriške straže z dne 11. decembra 1924).

Dimitri Tabaj

Hinko Stepančič (Temnica, 1864 - Celje, 1940), pravnik in narodni delavec, deželni poslanec in odbornik, pravo je študiral na Dunaju in Gradcu, služboval je na sodiščih v Trstu, Gradcu, Ljubljani, Idriji, Litiji, Ilirski Bistrici, Motovonu, Buzetu, kjer je postal prvi slovenski prestojnik sodišča, a tudi v Gorici, Mariboru in Celju, kjer je postal višji sodni svetnik in disciplinski tožilec za Slovenijo (na sliki z ženo Melanijo, vir slike: kamra.si, pripovedovanje vnukinje Milene Kerk). V Gorici je odklonil uradovanje v italijanskem jeziku in je zato bil premeščen. Bil je prisoten na pogrebu Franca Vodopivca.

Novi grobovi

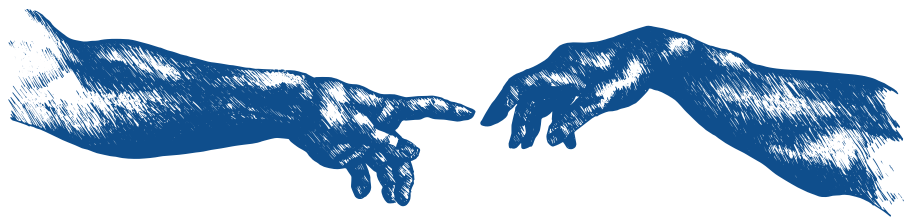
† Vladni svetnik Anton Rebek. V Trstu raj zjutraj umrl vladni svetnik v pokoju ši okrajni glavar g. Anton Rebek. Naj poč miruj Zalujočim naše globoko sožalje!

Anton Rebek (Trstenik nad Trstom, 1857 - Trst, 1934), prvi Slovenec, ki je postal cesarsko-kraljevi namestnikov svetnik v Gorici, je bil prisoten na pogrebu Franca Vodopivca, ki je pokopan v Štandrežu. Po prvi svetovni vojni je Rebek živel v Sežani in Trstu, kjer je tudi umrl. O njegovi smrti je poročal tudi ljubljanski Slovenec z dne 10. februarja 1934.

c Zadnja pot dr. Hinka Stepančiča v Celju. Danes ob 5. popoldne bodo Celjani spremili na zadnji poti pokojnega višjega deželnega sodnika v pokoju dr. Hinka Stepančiča, katerega pripo-

Ljubljanski časopis Slovenec z dne 24. septembra 1940 je poročal o smrti Hinka Stepančiča.

BODI ČLOVEK!

STRAŽAR PRAVI: »PRIŠLO BO JUTRO, ČETUDI JE NOČ!«
(IZ 21,12)

Naravno pravo

V članku Klasični in sodobni um, ki je bil objavljen v božični številki časnika Novi glas, sem opozoril na dejstvo, da današnji javni prostor zaznamuje nezmožnost pravega dialoga, kar v veliki meri temelji ne le na različnem načinu argumentacije, temveč na različnih konceptih racionalnosti oz. načinih mišljenja. Prav na tem pa vsaj delno temelji tudi (ne)zmožnost podajanja krščanskega pogleda na svet, posebno v povezavi s perečimi etično-političnimi vprašanji, kjer se sodobni večinski konsenz čedalje bolj odmika od krščanske morale. Katoliški pogled na omenjena etično-politična vprašanja temelji na metafizičnem razumevanju človeka in vsega stvarstva. Prav tak pogled na svet pa je za sodobni tehnicistični um neracionalen oz. celo nerazumljiv. Nauk Cerkve za večino ljudi torej postaja ne le vedno bolj oddaljen, temveč celo nedostopen. Zmožnost plodnega podajanja krščanskih stališč je posledično najprej odvisna od upoštevanja tega razkoraka, sekundarno pa od tega, da pokažemo na smiselnost klasičnega razumevanja sveta. To pa nikakor ni lahko, saj je večina osnovnih metafizičnih konceptov sodobnemu človeku preprosto neznanih. To je v določeni

meri posledica sodobnega šolskega sistema, ki temelji predvsem na pridobivanju "faktov" in "kompetenc", ne pa na celoviti humanistični izobrazbi, deloma pa tudi spremenjenega odnosa znotraj Cerkve same, saj lahko v zadnjih desetletjih opazimo čedalje manjše zanimanje za filozofsko podstat nauka, vsaj na ravni verskega izobraževanja. V tem prispevku želim podati nekaj osnovnih podatkov o teoriji naravnega prava, ki predstavlja metafizično osnovo za katoliški pogled na etiko. Sklicevanje na naravno pravo je v tej povezavi precej redko, ko pa tovrstni argumenti izjemoma vendarle pridejo na dan, žal ostanejo nerazumljeni, saj velika večina ljudi tega pojma preprosto ne razume. Običajno se namreč pojavlja predstava, da je naravno pravo sklicevanje na razmere v naravnem okolju (živi naravi). Kot tako seveda deluje nesmiselno, saj razmer v naravi ne moremo aplicirati na razmere v človeški družbi. **Substanca in finalnost** Kaj je torej bistvo naravnega prava? Koncepta ni lahko preprosto definirati, saj se povezuje z različnimi filozofskimi šolami, med katerimi obstajajo tudi precejšnje razlike. A na najbolj osnovni ravni lahko poudarimo, da naravno pravo ni vezano na razodetje oz.

vero, temveč je filozofski pojem. Glede na teorijo naravnega prava lahko na podlagi opazovanja človeka in narave, torej strogo filozofsko (brez sklicevanja na religiozne vire avtoritete), pridemo do odgovora na nekatera temeljna moralna vprašanja. Na ta način lahko torej odkrijemo osnovna moralna pravila. Na tem mestu se ni mogoče obširno ustavljati pri različnih naravnopravnih filozofskih šolah in problemih. V nadaljevanju bom skušal na kratko pojasniti klasično tradicijo naravnega prava, kot se je izoblikovala v okviru grške filozofije, predvsem Aristotela, kasneje pa so jo naprej razvijali predstavniki tomistične filozofije, predvsem sam sv. Tomaž Akvinski. Aristotelova teorija naravnega prava temelji na ideji o urejenosti vesolja. Svet ni kaos, temveč imajo vse obstoječe stvari svojo lastno substancno oziroma svojo lastno naravo, ki jih neizogibno usmerja proti določenim njim lastnim (torej naravnim) ciljem (finalnost). Delovati oz. razvijati se v skladu s temi cilji pa je dobro, saj lahko le na ta način vsa živa bitja dosežejo svojo popolnost oz. izkoristijo vse svoje potenciale. Ta ideja se morda na prvi pogled zdi presenetljiva in nedokazljiva, a ob natančnejšem premisleku

se pokaže kot povsem logična. To lahko ponazorimo s preprostim primerom iz žive narave. Če se sprehodimo po gozdu, vidimo različna drevesa. Ob tem se lahko vprašamo, kaj je zares dobro za vsako drevo. Glede na različne vrste dreves, ki uspevajo na različnih vrstah tal in različnih nadmorskih višinah, se odgovori na to vprašanje do določene mere seveda razlikujejo, a osnove kljub temu ostajajo enake. Rečemo lahko, da je za drevo dobro preprosto to, kar pomeni *biti drevo*. Vsako drevo mora pognati korenine, s katerimi iz zemlje črpa vodo in hranilne snovi, pognati mora veje in liste (ali iglice), v katerih poteka proces fotosinteze, biti mora dovolj visoko, da ga doseže sončna svetloba ipd. Naštevali bi lahko še veliko značilnosti, a vse bi se dotikale istega bistva: dobro za drevo pomeni preprosto izpolniti bistvo tega, kar pomeni biti drevo. Če pa drevo tega ne izpolni (zaradi bolezni ali "konkurence" drugih dreves in živali), potem preprosto propade. Isto velja tudi za druge rastline, živali in končno tudi za človeka. **Človek in njegova smotnost** Za človeka je torej dobro preprosto to, kar pomeni biti človek. Naše dobro torej določa naša narava. Kot razumsko in družbeno bitje

človek torej ne potrebuje le osnovnih materialnih dobrin, kakor to velja za rastline in živali (hrana, voda, zavetje), temveč tudi druge dobrine. Aristotel v *Nikomahovi etiki* trdi, da je končni človekov cilj življenje skladno z razumom. To zadeva tako dela razuma v ožjem pomenu besede (učenje, znanje), kot tudi skladnost drugih funkcij duševnosti (volje, čustev) z razumom. Končni človekov notranji cilj je torej razvoj razumskih in duševnih kreposti. Ker je človek družbeno bitje, moramo razlikovati med osebnim in skupnim dobrim. To je višje od osebnega ali privatnega dobrega preprosto zato, ker neka osebna dobrina (npr. dobro kosilo) lahko pripada le določeni osebi, z deljenjem pa se zmanjša (če podarim pol svojega kosila prijatelju, bom manj sit). Nasprotno pa se skupno dobro (npr. dobra šala) nikakor ne zmanjša, če jo delim s prijatelji; ravno nasprotno, užitek se celo poveča. Skupno dobro torej nikakor ne pomeni nekakšnega skupka različnih dobrin vseh ljudi, ki so jih deležni, temveč je skupno dobro enako dobro tudi za vsakega posameznika osebno. Skupnega dobrega torej ne smemo razumeti kot nekakšno prisilo posameznika na račun skupnosti (kot je npr. žrtvovanje življenja

za abstraktno razumljeno človeštvo ali delavski razred), temveč predstavlja resnično dobro, ki pa ga posameznik lahko uživa le v skupnosti. Z odraščanjem in vključevanjem v širšo skupnost človek zato sodeluje pri vedno bolj univerzalnih oblikah skupnega dobrega. Med človekom in drugimi živimi bitji pa seveda obstaja temeljna razlika, saj druga živa bitja preprosto živijo po naravnem zakonu, človek pa ga mora najprej odkriti, da bi lahko živel po njem. To ni vedno preprosto, kajti kot razumska bitja smo sposobni racionalizirati številne načine obnašanja, ki lahko predstavljajo določeno dobro nižjega reda, a nasprotujejo naši naravi. Tak primer predstavlja npr. čezmerno ali neurejeno uživanje določene dobrine. Preučevanje teh vprašanj je naloga filozofije oziroma etike. Poleg tega je pri človeku bistveno tudi vprašanje svobodne volje oz. pristanek na delovanje v skladu s tem, kar spoznamo kot moralno dobro. Prav to pa predstavlja tudi najpomembnejši ugovor teoriji naravnega prava. Klasični pogled na naravno pravo je namreč doživel krizo v 18. stoletju pod vplivom skepticizma škotskega filozofa Davida Huma.

Če je Bog z nami, kdo nam lahko škoduje?

Jožef najsrčnejši

Izvoljeno ljudstvo je pričakovalo Mesija, ki bo prišel iz Davidovega rodu. Kralj David se je izkazal v boju s Filistejci. Kot mladenič je premagal do zob oboroženega Goljata. Sv. Jožef glede junaštva in moči za kraljem Davidom ne zaostaja. V duhovnem smislu vsak izmed nas pripada Davidovemu rodu. Pripadamo kraljevemu rodu, ustvarjeni smo za kraljevanje. Jožef najsrčnejši! V lat. se ta vzklík glasi: "Ioseph fortissime", v ang. pa je več izrazov, kar verjetno kaže na nezadovoljstvo s posameznimi prevodi iz latinščine. Zanimivo, da je ravno pri tem vzklíku toliko različnih variant: Joseph most valiant, Joseph most courageous, Joseph most strong. Nič ni narobe, če je slovenski izraz povezan s srcem, nasprotno, s tem samo bogatimo bogastvo jezikov in smo na to lahko ponosni. Pomembno je, da vemo, za kaj gre, in vsi različni izrazi nam pomagajo razumeti bistvo. Koliko moči, poguma, iznajdljivosti in previdne drznosti je imel sv. Jožef, ko je vodil Sveto Družino v begunstvo. Morali so prečkati puščavo, v kateri preži veliko nevarnosti; Jezus pa je bil takrat še majhen. Potovanje je bilo

nevarno, predvsem zaradi oboroženih roparjev. Če bi ostal v Betlehemu, bi Jezusa umoril Herod, a odločitev za potovanje v Egipt ni bila brez nevarnosti. Tudi v Egiptu je prav gotovo mrgolelo takih in drugačnih nevarnosti, čeprav evangeliji o tem nič ne poročajo. Papež Frančišek sv. Jožefa imenuje "Oče ustvarjalnega poguma". Ustvarjalni pogum se pojavi predvsem takrat, ko naletimo na težave. V težavah lahko odkrijemo sposobnosti, ki se jih prej niti nismo zavedali. Po sv. Jožefu, ki je pravi "čudež", je Bog poskrbel za Jezusa in Marijo, za to, da je Jezus sploh preživel prva leta življenja. Ko je prišel v Betlehem in ni našel primernega prebivališča, kjer bi Marija lahko rodila, je pospravil hlev in ga uredil, da je postal čim bolj prijeten prostor za Božjega Sina, ki prihaja na svet (prim. Lk 2,6-7). Sprejel je dejstvo, da v Betlehemu za Marijo, ki je bila tik pred porodom, ni primernega bivališča. Mimogrede, zanimivo, da podobno kot ob rojstvu, tudi tik pred aretacijo, Jezus, ki je prišel za Veliko noč v Jeruzalem, ni spal v kakšnem jeruzalemskem hotelu, ampak v vrtu Getsemani, na Oljski gori. Določenih stvari v

življenju ne moremo spremeniti, preprosto je treba sprejeti dejstva. Ne moremo biti ustvarjalni, če ne sprejmemo realnosti, okoliščin, v katerih smo se znašli in so take, kot so. Tudi ko se zdi, da nimamo izbire, imamo izbiro. Življenje je dar v vseh okoliščinah življenja. Pogosto smo potopljeni v situacije, ki si jih nismo dali sami, v katerih trpimo. Sv. Jožef je ugotovil, da je njegova žena Marija noseča, a ne z njim. Kako to sprejeti? Lahko bi Marijo zavrnil in osramotil, lahko bi naredil samomor, lahko bi razočaran zbežal in se v obupu zadrogiral. A kaj bi s tem rešil? Bi postal oče? Sv. Jožef se je, ne zgolj iz svoje moči in pameti, podobno kot Abraham, odločil za drzno avanturo. Okoliščine, kakršnekoli že so, je treba sprejeti. Tudi v navidezno za nas zelo slabih okoliščin se za nas skriva veliko pozitivnega, veliko milosti. Ne odrešujejo nas okoliščine, rešuje nas Bog, ki je povsod, ki je vedno z nami, Emanuel. Kdor veruje, tudi upa. Trudimo se, da pripravljamo razne načrte in programe. Nič ni narobe in je prav, toda le v primeru, če se zavedamo, da Bog deluje. Vsi programi, ki tega ne upoštevajo, ki se morda pripravljajo celo pod

mentorstvom Antikrista, se bodo v enem samem trenutku, četudi bodo na videz čudoviti, sesuli v prah. Bog je naš najmočnejši zaveznik. Modri z Vzhoda, v ljudski govorici jim rečemo Sveti trije kralji, ki so bili prvi romarji k Jezusu, če izvezemo pastirje, ki so naredili le nekaj korakov, so zaviti v tančico skrivnosti. Kdo so bili? Kako so prepoznali pot k Jezusu s pomočjo zvezd? Kakšen vpliv so imeli na Sveto Družino njihovi darovi? So že oni opozorili Jožefa na Herodove zlobne načrte, ki jih je ovil v veliko humanitarnost in pobožnost: govoril je, da se hoče tudi on Jezusu pokloniti. Čeprav Sveto pismo ne pove vseh podrobnosti, lahko sklepamo, da so Jezusu bile naklonjene tudi zvezde, da je Sveta Družina sprejela nepričakovane obiske, ki so ji pomagali ... Bog poskrbi, da prejmemo to, kar potrebujemo. Bog deluje! Se zavedamo, kakšen kapital imamo za seboj in kakšen kapital smo mi sami? Če se tega ne zavedamo in se tega ne veselimo, smo obsojeni na stagnacijo in životarjenje v močvirju svojih omejenih interesov. Veliki imperiji so se zdeli zelo močni, a so propadli in danes ne obstajajo več.

Dominus flevit. Jezus je, tik pred svojo smrtjo, na Oljski gori, s pogledom na Zlata vrata, jokal nad Jeruzalemom, ki je bilo lepo, urejeno in utrjeno mesto, v katerem je Herod postavil tempelj, ki je veljal za eno izmed takratnih čudes sveta (Prim. Lk 19, 41-45). Na kaj vse je Jezus mislil na vigilijo pred svojo smrtjo? Kateri spomini so se podili po njegovi glavi? Potem je jokal. Mesto ga ni sprejelo. Jezus joče zaradi svoje ljubezni do mesta, do nas. Jezusove napovedi so se uresničile; Rimljani so porušili Jeruzalem. Jezusove solze se nanašajo na nas, mi smo Jeruzalem, nad katerim Jezus joče. Bili smo krščeni, poslušamo Božjo besedo, prejmemo zakramente ..., a kljub temu grešimo, smo brezbrizni, nismo ponosni na to, da smo kristjani ... Prosimo za svoje spreobrnjenje, za spreobrnjenje naših bližnjih, našega naroda, vsega človeštva. Za zmago ne zadostuje najsodobnejše orožje in veliko denarja, če ni duhovne moči. Mar Jezus ne joče pogosto tudi nad nami? Domišljamo si, da smo močni, da smo gospodarji, da smo pomembni, a smo sužnji in slabiči, podrejeni hudobnim duhovom. Demone celo vabimo v

svoje domove, zanje smo pripravljani odšteti veliko denarja in žrvovati veliko časa in svojih moči. Bog daje moč! Bog podarja mir! Le v Bogu smo popolnoma varni! Danes je cel svet postal "Egipt" in "puščava". Živimo v svetu novega poganstva in prevladujoče, krščanstvu nasprotne kulture. Ne bojte se! Če je Bog z nami, kdo nam lahko škoduje? Nas je strah za prijatelje, službo, ugled in preživetje? So sploh lahko resnični prijatelji tisti, ki se norčujejo iz svetih stvari? Je ugled, ki temelji na našem konformizmu z Antikristom, naš ugled ali naša sramota? Kako najti notranji mir sredi hrupa tega sveta? Kako prenašati sovražnost in posmeh ljudi, sredi katerih živimo? Ne bojte se! Tudi danes obstajajo zvezde, ki kažejo pot, tudi danes so na romanju Sveti trije kralji! Kdor se v svojem napuhu in samozadostnosti razglašava za junaka, podobno kot Goljat, bo zagotovo poražen. Kristusova smrt na križu je bila za protagoniste in naročnike umora Božjega sina kratkotrajni delirij zmagoslavja. Avtoriteto in moč ima, kdor priznava avtoriteto Boga, kdor kliče Očeta.

Bogdan Vidmar

Safet Zec, Exodus, Barka, poliptih, 2017, tempera na papirju in platnu, 340 x 1100 cm / Foto: Francesco Allegretto

Nekje na poti smo izgubili izpred oči onstranstvo in Boga Če pred nami ni večnosti, ima smrt zadnjo besedo

V zadnjih mesecih precej razmišljam o tem, kako zelo se nam – tudi katoličanom – pozna, da smo nekje na poti izgubili izpred oči večnost in Boga. Epidemija, njene posledice, pa tudi poskusi njene omejitve ali – Bog daj – njenega konca, vse govori o tem, kako zelo se je moderni zahodni človek osredotočil na “tostranskost”, na ta svet. Človeštvo je doživelo že cel kup epidemij, katastrof, vojn. Poleg tega skoraj nihče izmed nas v lastnem življenju ni brez kakšne težke izkušnje, ki mu priča o kratkosti človeškega bivanja. In ko življenje sreča svoj ekstrem (bolezen, smrt, vprašanja našega bivanja, na katera težko damo odgovor), se srečamo z dejstvom izpraznjenosti. Ker zahodna družba Boga ne prizna in ne prizna, da je “nekaj onkraj”, zato ima v naši družbi smrt zadnjo besedo. In to je huda stvar. Če človeku, ki ima v svojem bistvu zapisano hrepenenje po Bogu, po Lepem in Dobrem, vzameš to upanje oz. mu ga ne pomagaš najti, na dolgi rok cele generacije obsodiš na krizo bivanja. In v takšni krizi bivanja smo se znašli v teh mesecih.

Ne samo zdravje, tudi gospodarstvo, politika, javno življenje, pa nakupovanje in vseh sort drugih stvari, ki so nam napolnjevale življenje, se je sesulo v prah. Seveda vse še vedno deluje, čas gre naprej, tudi morebitno prihodnjo krizo bomo nekako prebrodili. A ostaja zoprn občutek, da je ta epidemija, čeprav ni tako huda kot marsikatera druga katastrofa v človeški zgodovini, razgalila naše pomanjkanje smisla. V tej močno razkristjanjeni družbi ima smrt pač zadnjo besedo, in zato manjka “pogled onkraj”, kar nas vodi v še večji poudarek na tem svetu. Živimo v času brez vrednot in kriza našega obstoja ne najde nobene prave potešitve, temveč zgolj strah in občutek ujetosti. In kdo naj nas iz tega reši? Cepivo? Zdravila? Največji “bogovi” današnjega sveta, ki so seveda farmacevtska podjetja, ki na področju zdravja ljudem obljublajo neke vrste zemeljsko večno življenje, na področju kozmetike pa nekakšno večno mladost in lepoto. Zelo očitno postaja, da se v teh težkih trenutkih vsi – žal katoličani pogosto

nismo nič boljši – zatekamo k novim malim bogovom, ki sicer ne morejo pomagati v krizi našega bivanja in občutka, da ima smrt zadnjo besedo; nam pa ti mali bogovi lahko dajo vsaj nekakšen občutek, da za trenutek potešijo to najgloblje hrepenenje v nas. Čeprav nekateri pravijo, da je čas epidemije milostni čas, sam temu ne morem pritrditi. Preveč trpljenja, tako posredno kot neposredno povezanega, je povzročila. Kar pa še ne pomeni, da trenutni čas ne bi mogel biti tudi za kaj dober. Na primer za razmislek o tem, kako zelo minljivi smo in kako zelo utesnjeni smo, če smo osredotočeni le na ta svet. In pri tem ne gre le za šopek lepih misli, ampak za poskus, da pri sebi obudimo v zadnjih desetletjih izgubljen poudarek na Bogu in na večnem življenju. Ko se ljudje omejimo na tostranskost, se na neki način omejimo na raven biologije in psihofizičnih procesov. Človek pa je vendar mnogo več od tega in njegov cilj ni razpad na tej zemlji, ampak življenje v večnosti. Trenutni čas, ko se sesuvajo mali bogovi tega sveta, bi

lahko bil vsakemu od nas opomin, da človeku nič ne koristi, “če si ves svet pridobi, svoje življenje pa zapravi” (Mt 16,26). Upanje na večno življenje zato ni opij za šibke, ampak resnična uresničitev človeka, ki resno vzame samega sebe in svoje življenje. Ki nase ne gleda kot na vrečo procesov in nagonov, temveč kot na krono Stvarstva, ustvarjeno za večnost. Tudi Cerkev se zato v tem času ni najbolje izkazala. Namesto da bi ljudi spominjala, kako minljivi so, in da je samo eden, ki je resnično Neminljiv, se je zelo prilagodila svetu in na prvo mesto postavila obrambo svetnega življenja, kar je seveda pomemben poudarek, a to vendarle ni naloga Cerkev. Naj nam bo ta čas, ko vse okrog nas nekoliko razpada, v opomin, da smo minljivi tudi sami, a da hkrati ta minljivost ni naš cilj. Katoličan v ljubezni preživlja čas na tej zemlji, okrepljen z vero v Boga in z upanjem na večno življenje. Samo tako se izognemo težki praznini, ki jo predstavlja življenje, v katerem ima smrt zadnjo besedo.

Gabriel Kavčič

Safet Zec v Portorožu in Piranu Križev pot današnjih dni

Križev pot današnjih dni Safeta Zeca bi lahko dali naslov čudoviti likovni razstavi, ki so jo minuli teden predstavili v nekdanjem skladišču soli Monfort v Portorožu. Prirediteljem iz Pirana gre zahvala, če si bomo lahko ogledali vse do konca poletja pretresljive mojstrove slike iz dveh zaokroženih ciklov, in sicer *Exodus* in *Objemi*. Razstavo so v Piranu in Portorožu odprli na različnih krajih, kjer je ponavadi v postnem času razstava križevih potov. V Piranu so to predvsem cerkve, saj je prav v njih v postnem času pravi kraj, da razmislimo skrivnost Kristusovega trpljenja, o čemer nam govori križev pot. Župnik g. Zorko Bajc, ki že dvajset let v Piranu več kot zgledno skrbi za župnijo in seveda za izjemno bogato kulturno dediščino, je bil prisoten na odprtju razstave, kot je bil tudi med organizatorji Zečevih pretresljivih mojstrov, ki smo jih nekateri že videli v Benetkah, v Opatiji pri Rožacu, in drugod. Gre za mojstrsko odzivanje slikarja na pretresljive zgodbe iz vojne v Bosni in tragedije današnjih beguncev z vsega sveta. Safeta Zeca in njegov likovni svet smo pri nas spoznali že

pred leti, saj je leta 1999 in leta 2005 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici imel dve veliki samostojni razstavi, več razstav pa tudi v Opatiji pri Rožacu, Vidmu, Benetkah in drugod. Pretresljivo, vrhunsko odslkavanje trpljenja ljudi med vojno v Bosni, beg nesrečnikov pred vojno in lakoto iz Sirije in drugih vojnih žarišč, je mojstra iz Bosne, ki živi razpet med Benetkami, rodnim Sarajevom in ateljejem v čarobnem Počitelju nad Neretvo, kjer se objemajo pravoslavni, muslimanski in katoliški svet, nas nagovarja z vsake njegove razstavljenе slike. Gre za sodoben, pretresljiv, vrhunski križev pot, ki presega trpljenje in naravnost kriči po vstajenju! Razstavo so predstavile podžupanja Občine Piran in predsednica Skupnosti Italijanov Giuseppe Tartini Piran Manuela Rojec, Polona Senčar iz potovalne agencije Maona Piran, Milka Sinkovič, predsednica društva Prijatelji zakladov sv. Jurija Piran, Nives Marvin iz Obalnih galerij Piran in Hana Zec, slikarjeva hči in lastnica založbe Qupé éditions, pri razstavi pa je sodelovala tudi umetnica Mira Ličen. K razstavi se bomo še vrnili.

JUP

Bolečina križa prehaja v velikonočno veselje

Križ je spremljevalec življenja

Križ postaja v današnjem času vse večji izziv in resničnost. Ob koncu 20. stoletja so ga želeli izriniti iz družbe in vsakršnega spomina, da je postal le simbolično znamenje in okrask, v tretjem tisočletju pa ne moremo iti mimo njega. Postopoma zopet dobiva svojo vlogo. Ne le, da prihaja v filozofsko razmišljanje kot način sprejemanja stvarnosti in povezovanja nasprotij, ampak kot temeljna podoba življenja, brez katere ni mogoče sprejeti stvarnosti in sebe. Dogajanje postaja vse bolj tragično in obenem puhlo. Razbito in zdrizasto misel more utrditi in oživiti le ljubezen, ki je šla preko vseh mej in objela tudi najbolj oddaljene prostore človeške izkušnje. Križ je odpiranje vsega, kar je zaprto, in povezovanje temeljnih osnov našega bivanja. Seveda se mu moremo upreti, saj je težak in zahteva svobodno odločitev. Toda njegovo nasprotje so smrt, pohudičenje in pekel. To je zgrešitev življenja in vsega, kar je človeško. Križ je največji izziv, ki zaznamuje naše odločitve, način mišljenja, odnose do ljudi in sveta, do Boga, do samih sebe. Križ predstavlja vrata do izpolnitve v človeškosti in sreče. Pandemija koronavirusa je razkrila krhkost podobe o človeku, ki jo je živel zahodno človeštvo, ko smo hoteli pozabiti na svojo krhkost in ranljivost, da smo le veja in ne drevo. Kljub odvisnosti in krhkosti nosimo v sebi veličino in presežnost, mnoge trenutke sreče, pa tudi bolečine, strahove, padce, umiranje. Čaka nas pot staranja, boriti se moramo za svoje življenje in zdravje. Koronavirus nas je počasi streljal v našem kolektivnem napuh. Tudi veliki voditelji sveta in slavni ljudje so bili nemočni, ko so zboleli in so jih priključili na respiratorje. Da ne govorimo o ogromnem številu smrtnih žrtev. V majhni Sloveniji so jih naštel že več kot 4.000. In kakšno trpljenje jih je spremljalo. Jezus je povedal, da ko bo povzdignjen nad zemljo in bo vsem v premislek, da bodo mogli sprejeti njegov nagovor ljubezni. (Jn 12, 32) Njegova žrtev ljubezni, ki je šla do konca in se podarila do smrti, ima moč, da sveti skozi krize in temine. Ljudje lahko zbežijo, jih je strah, toda ljubezen, ki se daruje, ostane, govori in obuja novo življenje. Želi nam povedati, da nas ima rad v vsej naši človeški stvarnosti, tudi, ko smo nemočni. Njegova ljubezen nam je blizu s kroničnim upanjem in usmiljenim darom. Križ med kenozo in slavo Pomembno je premišljevat o pomenu križa in ga vključiti v način življenja ter reševanja

problemov. **Sporočilo križa povezuje vse kristjane**, zato se moremo poglobiti v izkušnjo zahodnega in vzhodnega duhovnega izročila. Sodobna zahodna misel se je ustavila pri križu, smrti in na pragu velikonočnih prikazni, vzhodna krščanska misel pa je bolj naravnana na skrivnost vstajenja, ki sveti s svojo močjo in življenjskosti.

močno prisoten v duhovnosti cerkvenega gibanja Marijino delo. Po drugi strani pa mora biti izpostavljen pomen vstajenja od mrtvih in pobožanstvenje človeškosti, ki jo je Jezus že vnaprej pokazal v spremenjenju na gori Tabor. Tedaj je razodel svojo prežetost s Svetim Duhom, z Božjo ljubeznijo je zasvetil v nepredstavljeni lepoti, miru in

navadi delo velikih teologov in himnikov še nedeljene Cerkve. V tem moremo videti moč krščanstva prvih časov, v katerem se je teologija prepletala z liturgijo, molitvijo, poezijo. Te himne presegajo zgolj človeško ustvarjalnost in navdih. **V njih so globoki občutki sočutja in bližine ter zaupanja.** To je umetnost zemlje in nebes, ki spremlja Snovalca sveta v njegovo nasprotje, kar je trpljenje, smrt in grob. **Krik Božjega Trpina in molk Mrtvega Božjega Sina stresata ne le zemlje in vernike, ampak tudi ljudi v podzemlju in nevernike.** V skrajni tišini, ko umolkne Beseda, ta Beseda najbolj močno spregovori. Tako vzhodna kot zahodna liturgija nas vabita k češčenju križa, da bi stopili v njegovo mistično in stvarno moč. Križ je drevo življenja in kozmična os: točka, v kateri se uskladijo in razrešijo vsa nerazrešljiva nasprotja, v njem pride do sinteze vsega v veri in življenju. V njem se odpira pot svetosti, kulture, duhovnosti. **Na križu je ljubezen postala nepremagljiva in povezovalka vsega.** V zahodni liturgični tradiciji se med češčenjem križa prepeva čudovita hvalnica križu, ki pritegne vsakega vernika: "Zvesti križ, edino ti si plemenito res drevo, ni lesa, ki rasel, cvetel, sad poganjal bi tako. Sladki les, na sladkih žeblih nosiš breme presladko." Liturgični patristični teksti poudarjajo, da je križ kmalu postal podoba Križanega in Vstalega ter privzel ta dva vidika, ki sta neločljivo povezana v eno odrešensko skrivnost. Kristusov križ je velika, sveta brezmadežna žrtev Božje ljubezni, ki jo je podaril učlovečeni Božji Sin kot: žrtev sprave, (Rim 3,25) odkupnino (Mt 20, 28) in zveličanje (Mt 18,11; Jn 3, 17) človeškega rodu, ki je padel v greh, (Gal 1,4; Kol 1. 14), prekletstvo (Gal 3,13) in smrt. (1 Kor 15, 22) Trpljenje in smrt sta prvi del velikonočne skrivnosti. Drugi del je vstajenje in razodetje slave. **Vstali Kristus je začetek novega stvarjenja, povezava med smrtjo in življenjem,** ki ne bo nikoli več tako tragična in brez prehoda. Sveti Pavel je izrazil to veselje: "Ko pa si bo to, kar je propadljivo, obleklo nepropadljivost, in to, kar je umrljivo, obleklo neumrljivost, tedaj se bo izpolnila beseda, ki je zapisana: Smrt je použita v zmagi. Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?" (1 Kor 15, 54-55) Križ ni več le kruta žrtev, smrt in polom, ampak **povezanost z virom življenja, izpolnitev v Božji ljubezni za naše odrešenje.** Križ je strast Bogočloveka, ki uničuje moč skušnjavca, se podaja k umrlim in dviga ljudi v

novo življenje. Bogoslužna himna pravi: "Gospod, dal si nam svoj križ kot orožje proti hudiču; prestrašen je in trepeta, ne upa si pogledati v to moč, ki v resnici obuja mrtve in premaga smrt. Zato častimo tvoj pokop in tvoje vstajenje." Eden največjih krščanskih religioznih mislecev **Vladimir Solovjov (+1900)** je imel različna obdobja v svojem življenju. Proti koncu je zapadel v neko malodušje. Obdajale so ga težke misli. Sredi neke noči je zaslišal šume, nekaj močnega kot grmenje. Postal je pozoren in prepoznal, da je to odgovor množice vernikov, ki so bili v procesiji vstajenja in sporočali: "**Hristos voskrese! Voistinu voskrese!**" Kristus je vstal. Resnično je vstal! Tak množični izraz vstajenja je tudi v **Terčeljevi in Premrljivi pesmi Kristus je vstal**, ki združuje izkušnjo vstajenja, osvoboditve in prehoda. Solovjov je ob klicu množice vernikov pokleknil na tla in se zazrl v globoko skrivnost. **Spoznal je, da ne gre za neko tolaženje z duhovnim življenjem in obredi, ampak za življenje.** Kristus je popolno prežet z Očetovo ljubeznijo, zato sije in je izven pozabe. Podobno izkušnjo prinaša **Ivan Cankar v delu Podobe iz sanj**: "Bog je slišal in tedaj je videl, da je čas. Vsemogočna roka njegova je odprla vsa okna na stečaj. V vriskajočih, šumečih, vročih valovih je planilo sonce v mrz in noč, izlilo se je v potrta srca in jih napolnilo do roba z velikonočno radostjo, seglo

je v grobove in jim je dalo življenje, obžarilo je blede lica, ozdravilo jih je in pomladilo. Z zvonkim glasom je zapel župnik pred oltarjem: "Te Deum laudamus!" Pred orglami je sedel sam orglar mojster in orgle so zavriskale proti nebu: "Tedeum!" In iz tisoč prepornih src, iz tisoč veselo žarečih oči je zadonelo po vsej svetli cerkvi: "Tedeum!" Minila je na vekomaj črna maša trpljenja, sramote in groze, zazvonilo je k večni veliki maši radosti in ljubezni. Tedeum!" Danes bi Cankar pisal o drugačni bolečini in ranah, vendar klic bi ostal isti. **Slednica na Velikonočno noč pravi:** "Smrt in življenje / sta se borila v prečudnem dvoboju: / Gospod življenja je umrl, / zdaj kraljuje živ. / Povej nam, Marija, / kaj si videla na poti! / Grob Kristusa živega / in slavo sem videla vstalega, / angelske priče, prtič in povôje. / Vstal je Kristus, upanje moje, / pred vami pojde v Galilejo. / Vémo: Kristus je res vstal od mrtvih! / Ti, o Kralj zmagoslavni, se nas usmili." Gospod kraljuje živ, odmevajo božji hrami v velikonočnem času in pesem aleluje potrjuje preboj življenja, ki prihaja iz smrti. To nasprotje je še posebno izraženo v **uglasbitvi Ivana Ščeka.** Morda bomo morali biti letos brez petja pri Veliki noči. Toda molčati ni mogoče. **V srcih bomo peli: "Kristus je vstal" in ponavljali 'Alelujo'.** V tem klicu se bodo povezale globine zemlje z nebesi in duh se bo dvignil k slavljenu, za kar je ustvarjen.

Primož Krečič

Jože Bartolj, Vstali

Papež Janez Pavel II. je povabil kristjane zahodnega dela, da bi se poglobili v mistično izkušnjo Vzhodne Cerkve: "Skupaj prislunimo klicu ljudi, ki hočejo slišati neokrnjeno Božjo besedo. **Besede Zahoda potrebujejo besede Vzhoda, da bi Božja beseda vedno bolj razkrivala svoja brezdanija bogastva.**" (Apostolsko pismo *Luč z Vzhoda*) Na Zahodu je križ bolj povezan s trpljenjem in tragičnostjo življenja, pri tradiciji Vzhodne Cerkve je poleg tega močnejše prisotna tudi izkušnja Kristusove slave ter povečanja. Križ je paradoks, ki povezuje tragičnost in slavo, to je v svojem velikem delu naglasil švicarski teolog **Von Balthasar. Spodbudil je, da bi v krščanski duhovnosti pomembno povezali kenozo in slavo,** Božje izničenje in povečanje, ki je dar. Vse v teologiji in duhovnosti je zaznamovano s tem globokim prepadom in povezavo. V sporočilu križa je Jezus predstavljen kot **nedolžno Božje Jagnje, ki vzame nase grehe človeštva** in se podari kot žrtev za življenje sveta. Trpeči se poniža do globin človeške ranjenosti z grehom, umrljivostjo in smrtjo, kar predstavlja njegovo izpraznjenje (*uničenje*) od Božje slave, da postane Zapuščeni. Ta poudarek je

svobodi. **Križ je osebna žrtev Bogočloveka, ki se je sklonil v največje globine ranjene človeškosti in jih spremenil v dar novega življenja.** Podal se je v svoje nasprotje, tja, kjer si je grešni človek mislil, da Bog ne more priti. Vendar je prišel in ta osvoboditev zelo slovesno, nazorno in sugestivno odmeva v praznovanju Velike noči. **Križ v liturgičnem izročilu** življenje svete liturgije se bliža odrešenski skrivnosti, ki doseže svojo globino in vrh v temi ter molku križa in sijoči lepoti velikonočnega dogodka. Ob križu umolkne človeška beseda. Gregor Nacijanski pravi, da je **Kristusov križ nad vsako besedo.** Tu se premišljevanje in mistika povežeta z izkušnjo nore Božje ljubezni, o kateri je razmišljal Evdokimov. V velikonočni liturgiji Vzhodne in Zahodne Cerkve se izraža ta izkušnja in nagovarja ljudi v njihovi globini, saj gre za življenje, ki je močnejše od smrti. **Liturgija spremlja Kristusa in ga gleda v njegovem ponižanju na križu.** V tišini odmeva branje starozaveznih prerokb. Himne in molitve izražajo sočutje vernikov ob skrajni kenozii na križu, v umiranju in smrti, v pokopu njegovega telesa, v sestopu k umrlim. **Himne za veliki teden,** zlasti tiste, ki častijo križ in vstajenje, so po

Z 9. strani

Naravno pravo

Osnovna poanta njegove kritike je, da iz "biti" ne sledi tudi "morati", z drugimi besedami, da iz ontoloških danosti ne moremo izpeljati etičnih zahtev. Marsikdo bi lahko rekel, da se lahko naš razum upravičeno sprašuje, zakaj naj bi upošteval te naravne cilje, kar predpostavlja že omenjeni Humov ugovor. Težava pa je v tem, da tako vprašanje implicitno predpostavlja, da razum kot nekaj izjemnega nima svojega končnega, s svojo naravo skladnega cilja. To pa je točno to, kar klasična tradicija naravnega prava zanika. Eno izmed njenih bistvenih ugotovitev je namreč prav to, da načeloma ne more biti racionalno nič drugega kot želja po dobrem (dobro ni dobro zato, ker si ga želimo, temveč si ga želimo, ker je dobro), ker je, kot smo že videli, ustrezno naši resnični naravi. Združitev "biti" in "morati" je torej do

konca dosledna. **Sklep** Filozofske trditve tradicije naravnega prava seveda danes niso splošno sprejete tudi med tistimi, ki jih dobro poznajo, a po drugi strani še zdaleč ne moremo reči, da bi bile nekaj preseženega oz. neaktualnega. Predvsem v Združenih državah Amerike to pozicijo zagovarja veliko uglednih filozofov, ki poučujejo na nekaterih najprestižnejših univerzah. Rekli bi lahko celo, da na akademskem področju fenomen naravnega prava v različnih konceptualnih izvedbah doživlja manjši prepod, o čemer pričajo množica publikacij, posvečenih tej tematiki. Zato lahko upamo, da se bodo v prihodnosti ti argumenti močnejše pojavili tudi v širši javnosti. To poraja možnost, da bo klasični pogled na svet in moralna vprašanja znova postal lažje spoznaven tudi današnjemu človeku.

Ob knjižnem prvencu Erike Fornazaric

Iz vetra in sanj – di vento e di sogni

Pesniška zbirka z dvojezičnim naslovom *iz vetra in sanj – di vento e di sogni*, ki je ravnokar izšla pri Goriški Mohorjevi družbi, je knjižni prvenec tržaške pesnice Erike Fornazaric. Avtorica, ki že vrsto let poučuje italijanski jezik in literaturo na Državnem znanstvenem liceju F. Prešerna v Trstu, je doštudirala iz italijanistike z diplomsko nalogo, v kateri je predstavila italijanski prevod

Trubarjevega *Katekizma*. Na njenem literarnem obzorju sta tesno prisotni obe kulturi, slovenska in italijanska, kar se izraža tudi v njenem ustvarjanju. Njene pesmi so v obeh jezikih izvorne, ne gre za prevode, temveč za besedila, ki so avtonomno nastajala tako v slovenščini kot italijanščini. Avtorica je tudi sodelovala na raznih pesniških natečajih v Sloveniji in Italiji in nekatere pesmi so že objavljene v raznih

zbornikih in v *Enciklopediji sodobnih italijanskih pesnikov* (2020). Erika Fornazaric je v svoji izpovedi izrazito neposredna. Njena besedila so boleče iskrena, saj iz njih privre trpka osamljenost, ki iz sanjskega, neotipljivega sveta išče pot do ubeseditve. Prav ta notranja bolečina vzbuja silovita čustva, ki dajo njenim stihom poseben patos. Njen notranji svet niha med občutkom nesmisla

in iskanjem ljubezni, med upanjem in skoraj stoičnem vztrajanjem kljub grenkobi in notranji napetosti. V pesmih zasledimo tudi nenavadno metaforiko, ki učinkuje tako v slovenskem kot italijanskem jeziku. Tudi pesniška oblika, navidezno preprosta, je sodobna. Verz je prost, opazno je odpadanje ločil in ritmični poudarek se podreja lirskemu izrazu, kar daje pesmim posebno razgibanost. Na 134 straneh si pesmi

sledijo ločeno v slovenskih in italijanskih sklopih. Spremno besedo je v knjigi napisala Neva Zaghet, grafično podoba pa je zbirki z osebnimi fotografijami posredovala avtorica sama. Knjigo je tiskala tiskarna Budin iz Gorice. Pesniška zbirka je na razpolago v slovenskih knjigarnah v Gorici in Trstu kot tudi na spletni strani Goriške Mohorjeve družbe www.mohorjeva.it.

NEZADRŽNA JE

Pavel Vidau

Nezadržno preskakuje, leti v daljave, misel moja.

Hodim, gledam, a ne vidim brstenja, dehtečega cvetenja, te sončne lepote narave.

Kaj vse bi našel, človek moj, če bral bi lahko misli tvoje.

Prepletajo se, srčiko iščejo obstoja, ki jo ljubezen je rodila.

Človek, sirota si na svetu tem, ki iščeš, a ne najdeš doma pravega.

Oče ljubezni ti vrata odpira, v obzorja svetlobe, novega sveta.

Kjer duša našla bo spokoje, domovanje tvoje.

VELIKONOČNA

Majda Artač Sturman

Veliki petki se nalagajo eden na drugega. Drugo leto, položeno v roke svetega Roka.

S hvaležnostjo za prijazne cerkve, ki stegujejo zvonike v pričakovanju objemov, stiskov rok.

Hvala Bogu obredi ...

le pogledi, smejoče oči.

Potrpežljivi prostori dihajo pričakovanje velikega tedna

s polnimi pljuči, odprti,

vstajenjsko veselje je

za vaškim vogalom

mogoče,

prestopi prag milosti – svetli

oboki te

bodo sprejeli vase.

POMLADNI VETER

Majda Artač Sturman

Ko zacveti jabolčno zelena, ko zasveti topli veter, čutim,

da se nekaj premika, v zavesti tanko utripa, čutim,

da je ranjenih žensk več,

kot dojema jih svet.

Pomladni veter

naj si da duška

po verzih Voduška,

naj prileti, pripoje,

naj prihiti, prihrumi,

naj prešinja telesa in misli,

naj prepriha ušesa,

naj stresa drevesa, jih ruje.

Ženskam je huje, vse huje.

Po Nebeški poti - Peš od Ogleja do Svetih Višarij (31)

Obračun po zaključku poti

Prehojena pot se mi je zavedno vtisnila v tkivo. In bo ostala tam. Tega mi ne more nihče vzeti. Veličino daje podvigu predvsem dejstvo, da v desetih dneh na poti in v prenočiščih ob njej razen redkih domačinov in oskrbnikov nisem srečal skoraj nikogar. Z izjemo zadnjega dela zadnje etape sem hodil sam in v vseh zavetiščih prenočeval sam.

Največje bogastvo te poti, katere trasa je res izjemna – tisti, ki so jo trasirali, so naredili izjemno delo, saj vsak dan ponudi nekaj novega – je vsekakor narava. Divja, prelepa narava z le sempitajskimi sledmi človeške navzočnosti. Čista in krhka, a hkrati vsemogočna in žilava, trmasto-vztrajna, nepopustljiva. In kot sem že zapisal, me je Nebeška pot prepričala, da smo ljudje premajhni pezdeti, da bi lahko naravo ogrozili. Ne s toplogrednimi plini, ki se prekomerno kopičijo po naši zaslugi, ne s pretiranim onesnaževanjem, vojnami. Z ničemer. Narava je preprosto preveč impozantna in vseobsegajoča in vseprisotna, da bi jo lahko uničili.

Ne rečem, da ljudje s svojim ravnanjem, s prizadevanjem za vse boljše življenjski standard, ki v razvitih zahodnih družbah zahteva samo več in več in še več, ne vplivamo negativno na okolje, da se to ne pozna, seveda se pozna, a je to vseeno le velik pljunek v morje vsemogočnega zelenja in življa, ki neprestano raste in se obnavlja. Narava, naravno okolje je največje podjetje na svetu, samozadostno gospodarstvo, ki nas, pa čeprav se imamo za vrh piramide, za krono stvarstva, sploh ne potrebuje. Konec koncev smo se, glede na zgodovino planeta,

pojavi pred nekaj sekundami. En „ornk“ potres, enkrat samkrat se mati zemlja dobro strese, popoka malo po šivih, pa naše vrste ni več oziroma je totalno zdesetkana. (ta zapis je nastal še pred izbruhom novega koronavirusa, ki je pokazal, kako hitro lahko poklekne, kako ranljivi in nemočni, neboljani smo že ob pojavu enega takega virusa, ki ima lahko tudi hujske in bolj smrtonosne brate in sestre). Drugo veliko spoznanje, ki sicer ni bilo novo, a se mi je samo še globlje vtetoviralo pod kožo, je bilo, da

je na svetu (še vedno) ogromno dobrih ljudi, takoj in povsod pripravljenih pomagati ne glede na plačilo ali vrnitev usluge. Oskrbniki in oskrbnice zavetišč, kjer sem prenočeval, so bili drug za drugim topli ljudje, pripravljeni priskočiti na pomoč soljudem, sotrpinom, česar je v sodobnem svetu vse manj. Še posebej me je pozitivno presenetilo to njihovo zaupanje v človeka, saj so mi brezpogojno odpirali vrata v zavetišča, in

me puščali tam samega z vso opremo, hrano, ki je bila na voljo, in vsem ostalim, kar je govorilo v prid temu, da kot vrsta vendarle nismo še popolnoma zavozili svoje zgodbe na tem planetu. „Ne sodi dejanj soljudi. Nikoli in nikjer!“ je bila ena od zapovedi, ki sem jo med desetdnevno hojo ponotranjil, jo utiral in vžigal v podzavest, zato ker, kot sem slišal po prihodu s poti – stvari in ljudi in okoliščin ne vidimo, takšnih kot so, ampak jih vidimo takšne, kakršni smo.

Z vodo, hrano in opremo med potjo nisem imel težav. Nikoli nisem bil žejen, lačen. Ni me pretirano zeblo ali kaj podobnega. Telo mi je kljub nekaj manjšim težavicam dobro služilo. Nobenih večjih nevšečnosti ni bilo. Tudi zato, ker sem bil dobro pripravljen. Cammino Celeste zagotovo ni pot za vsakogar. Fizično je kar zahteven. Po prvih dveh dneh ravnine se iz dneva v dan vrstijo in stopnjujejo vzponi in

Nace Novak

spusti. Dodatno ga otežuje dejstvo, da večji del poti poteka stran od poseljenih območij, kar dandanes za marsikoga predstavlja svojevrsten izziv – za osebno analizo in rast pa je to zelo pomembno in dobrodošlo, še posebej v solo izvedbi. Hoja v dvoje ali v skupini močno zbije, oklesti sposobnost dojemanja, vpijanja doživetij in spoznanj, soočanja s samim sabo. Kratek obračun kaže, da sem v desetih dneh skupaj prehodil 219,5 kilometrov, v povprečju 21,95 km na dan. To mi je uspelo v dobrih 50 urah, kar pomeni pet ur hoje dnevno. 6065 metrov je bilo po mojih izračunih vzponov, spustov pa za 4355 metrov. Tako kot se je spreminjala pokrajina, so se spreminjale tudi podlage, po katerih sem hodil; asfalt, beton, makadam, kolovozi, stare kamnite vojaške ceste, mulatjere, gozdne poti, ozke stezice, enoslednice ... Seveda so bili tudi strahovi in je bilo nelagodje. Bili so tudi trenutki, ko sem si želel vse skupaj prekiniti, vreči ruzak s hrbita in se odpraviti domov, še posebej prve dni na poti, ko dom res ni bil daleč. Kasneje je bilo takih misli vse manj, dokler se niso povsem razblinile in je bila želja priti do cilja vse močnejša. Vse bolj sem se lepil, istovetil s potjo, ki me ni pustila ravnodušnega, ampak me je obogatila za marsikatero spoznanje. Skratka, Nebeška pot je za mano, a bo v meni in z menoj za vedno in povsod. Toplo priporočam. Buen camino!

Pred Veliko nočjo

Spletna duhovna misel dr. Bajzka

“Iz globočine kličem ti tebi, o Gospod!” To prvo vrstico iz psalma števil. 130, iz t. i. *Prošnje iz globine* je predavatelj dr. Jože Bajzek izbral za naslov svoje predvelikonočne “duhovne misli”, ki jo je pripravil za spletno srečanje, za katero sta ga zaprosili Društvo slovenskih izobražencev in Društvo Finžgarjev dom. Uspelega spletnega večera, ki je bil na sporedu v ponedeljek, na prvi dan velikega tedna (ponedeljek je tradicionalni dan srečanj v okviru DSI), se je udeležilo res lepo število poslušalcev. Srečanja so sledili v živo po spletu preko Zoom-povezave. Predavatelj dr. Jože Bajzek je teolog, sociolog in nekdanji univerzitetni profesor na Gregorini v Rimu. Po upokojitvi leta 2012 je več let deloval na Tržaškem in postal znan predvsem po svojih dobro obiskanih verskih predavanjih v Finžgarjevem domu.

Udeleženci ponedeljkovega predavanja so kmalu došli, zakaj je predavatelj izbral prav psalm *Iz globočine kličem ti tebi, o Gospod*. Gre za psalm, za molitev, ki jo katoličani v cerkvah in Židje v sinagogah izrekajo že tisočletja in preko nje lahko pridejo globoko v stik z Bogom. Zelo

je popularen in znan tudi pod imenom *De profundis*. Uvrščajo ga med “spokorne psalme”. V njem vernik iz hude notranje stiske kliče iz globine svojega srca k Bogu. Iz zavesti o lastni krhkosti in grešnosti ga prosi, naj usliši njegovo prošnjo oz.

molitev; izpoveduje upanje v dobroto Boga, v odpuščanje in izraža svoje zaupanje v božje usmiljenje in odrešenje. Dr. Bajzek se je najprej zaustavil ob analizi vsake kitice in poudaril glavno misel in prošnjo v njej. Potem pa se je zaustavil pri podobi krščanskega Boga, ki je Bog odnosov, je ljubezen sama. Po mnenju dr. Bajzka je najlepša skrivnost krščanske vere prav Sv. Trojica: Oče, Sin in Sv. Duh. Že iz božje troedinosti

izhaja, da je krščanski Bog Bog odnosov. Za ljubezen je namreč značilno, da je vedno v odnosu, ne more biti sama. (Torej tudi bog iz kakega drugega verstva, pa čeprav velik in mogočen, ne more biti ljubezen). Vsi smo odnosna bitja: vse, kar smo, smo od spočetja dalje prešli preko odnosov z ljudmi, ki so nas obkrožali. Najprej v krogu družine – v odnosu s starši, nato v širšem krogu družbe. V odnos z Bogom pa lahko pridemo z molitvijo. Ta ima za vsakega zelo velik pomen. Po mnenju dr. Bajzka je potreba po molitvi v človeku tako globoka, da se ji v določenih trenutkih svojega življenja prepusti celo človek, vzgojen v ateizmu (kot je npr. razvidno v knjigi Sergeja Kurdakova, ki “moli ob Leninu na parah”). V psalmu avtor občuti svojo krivdo in greh in prosi Boga odpuščanja; njegova duša čaka na Gospoda, ki ga bo rešil krivde (ne le Izraelce, ampak vsakega človeka). Zaupa Bogu, da je zvest in pravičen in da bo držal obljubo. Predavatelj je poudaril pomen zaupanja in pomen odpuščanja, ki sta neločljivi del ljubezni. Ko človek doživi božje odpuščanje, takrat ga “strahoma začne spoštovati”, kot pravi psalm. Doživetje odpuščanja je bistveno tudi

za vse odnose. Kdor doživi to izkušnjo, jo lahko deli z drugimi. V sodobni družbi vidi predavatelj, kako si nezaupanje utira pot med najintimnejše odnose. Za naš čas je značilno, da smo izgubili zaupanje v institucije, družbe, zakonskega partnerja, celo v Boga. Tak odnos pa je treba ozdraviti, saj postaja rak, ki nas razdvaja. Bajzek svetuje, naj “bolj pogosto obrnemo oči v nebo”; tudi drug drugemu moramo “pogledati v oči” in se zavestno truditi, da zopet vzpostavimo odnos zaupanja. Prisotnim je svetoval, naj v času velikonočnih počitnic vsak dan molijo z branjem 130. psalma in da z istim pristopom prosijo Boga. Ob koncu sta predsednika obeh organizacij, ki sta srečanje organizirali, Sergij Pahor in Lučka Susič Peterlin, ugotovila, da so taka srečanja – še posebej v okoliščinah, v katere smo prisiljeni – zelo pozitivna in dobrodošla. Čeprav preko ekrana, so se prisotni lahko pozdravili in si voščili za velikonočne praznike. Predvsem pa sta izrazila hvaležnost dr. Bajzku, čigar predavanje je bilo res poglobljena priprava na Veliko noč.

P.in

GLASBENA MATICA Srečanje komornih skupin Gojenci so zaigrali na spletu

Glasbena matica ima v spomladanskem času prijeten, za družine in gojence pristrčen nastop oz. srečanje komornih skupin. Ta glasbeni dogodek je postal že tradicija na Glasbeni matici. V pandemiji komorne igre ne smejo izvajati, zato so se pri glasbeni šoli odločili, da bodo dogodek priredili na drugačen način, in sicer v spletni obliki. Vsakega učenca so posamezno posneli in sestavili nastop na daljavo, ki si ga lahko ogledate na Youtube kanalu Glasbena matica FJK. Prijetno in pristrčno polurno glasbeno srečanje se je začelo z mladimi bobnarji iz razreda Patricka Quaggiata. Nicolo’

Sibau, Mark Pignatari, Pietro Landolfi in Alen Peric so zaigrali *Utrip južne tribune* J. Strajnarja. Harmonikarji prof.

Manuela Fighelija, Gregor Antoni, Jaka Vižintin, Maria Delli Zotti, Matija Maniero in Ivan Mucci, so takoj zatem odigrali *Rock on* (W. Kahl).

Veronika Antoni na klavir in Gregor Antoni na harmoniko sta izvedla skladbo *Libertago*, pianista Sophia Koching in

Tilen Tomšič pa *Za dušo* B. Puciharja. Kako lahko s posameznimi posnetki ustvarimo neko celoto in skupno izvedeno

pesem, so pokazali gojenci Vesna Lakovič, Abel Vodopivec, Marco Zanirato (ksilofon), Alen Peric (zvončki), Sofia Koching, Tilen Tomšič (klavijatura), Mark Volk (bas kitara), Mattia Pahor (bobni), Demetrio Giletti (veliki boben), Christopher Ferletič (viseča činela) in Adam Veneruso (gong), ki so zaigrali “evergreen” pesem Gigija D’Agostina *L’amour toujours*. Prijetno spletno glasbeno doživetje sta sklenila harmonikarja Manuel Persoglia in Ivana Kresevič (prof. Fulvio Jurinčič) s skladbama *Ave Maria* (Piazzolla) in *S’il vous plait*.

Irena Tavčar prejemnica nagrade “Hazel Marie Cole”

Zdravnica Irena Tavčar je med letošnjimi prejemniki (nagrajenih jih je bilo 6) nagrade “Hazel Marie Cole”. Nagrada je bila ustanovljena v spomin na dobra dela inženirke Hazel Marie Cole, ki je bila zelo dejavna na socialnem področju v naših krajih. Zanimali sta jo predvsem integracija tujih študentov, ki so prihajali

na študij v Devin, in skrb za šibkejšo kategorijo oseb oz. starejših in prizadetih oseb. Nagrado od leta 1999 podeljujejo za pomoč drugim in dobroto. Dr. Irena Tavčar je zaposlena na oddelku za kardiovaskularno in športno medicino v tržaški glavni bolnišnici. Ko se je lani pandemija nevarno širila in ogrozila poleg

bolnikov tudi delovni potek v bolnišnicah, je zdravnica dala takojšnjo razpoložljivost in pomoč na covid oddelku. Za nagrado jo je predlagal sam direktor bolniškega objekta Gianfranco Sinagra, ki je poudaril, kako je zdravnica pokazala izjemno profesionalnost, solidarnost in predanost zdravniškemu delu, sodelavcem in bolnikom.

Kratke

Poziv tržaškega pokrajinskega tajništva SSK

Občina Dolina naj čim prej potrdi dogovor s srenjo Dolina! Uveljavitev pravic jusov in srenj, ki so prisotni na našem ozemlju, je bila od nekdaj ena glavnih točk političnega delovanja stranke Slovenska skupnost. To seveda velja tudi za današnji čas, saj so pri Slovenski skupnosti prepričani, da predstavljajo danes jusi in srenje neodtujljivo pravico slovenskih domačinov do samostojnega upravljanja skupne imovine. To upravljanje pa je nedvomno tudi v neprecenljivo pomoč občinskim upravam pri vzdrževanju in skrbi za naše območje, saj same, tudi zaradi kroničnega pomanjkanja delovnega kadra, ne morejo biti kos takim posegom. Prav zaradi tega SSK z veliko zaskrbljenostjo in osuplostjo spremlja dogajanje v zvezi s pritožbo uprave Občine Dolina proti odločitvi deželnega komisarja Driganija v prid dolinske srenje. Na podlagi izjav, ki so jih za medije podali vsi vpleteni, predvsem župan Klun, lahko SSK sklepa, da je v bistvu prišlo le do zadržkov povsem tehnične narave, ki pa jih je seveda treba čim prej premostiti. Zato SSK poziva upravo dolinske občine, da v občinskem svetu potrdi že pripravljen dogovor z dolinsko srenjo ter da takoj prekliče vlozeni priziv. Le tako se lahko omogoči čimprejšnji vpis obravnavane imovine na Srenjo Dolina. Pri SSK so prepričani, da upravo Občine Dolina kot tudi predstavnike Srenje Dolina vodijo in družijo isti cilji, ki pa jih je možno doseči le s skupnim sodelovanjem, usklajevanjem ter s trdnim medsebojnim zaupanjem. Zato si bo SSK še nadalje prizadevala za utrjevanje medsebojnega dialoga in za rešitev tega vprašanja. Predlagala bo tudi zakonske osnutke, ki bi na deželni ravni lahko dokončno rešili pravne zapreke pri vračanju srenjske in jusarske lastnine, tako da “javno dobro” za nikogar ne bo več breme, temveč priložnost novega razvoja in rasti našega območja.

Televizijska oddaja Dve desetletji zaščitnega zakona 38/2001

Preteklega 14. februarja je minilo dvajset let od izglasovanja zaščitnega zakona za Slovence v FJK. Letošnji mejnik je dobra priložnost za analizo prehojene poti s pogledom nazaj, za pregled današnjega stanja izvajanja zaščitnih določil ter za razmislek o prihodnosti. Ob tej priložnosti je nastala oddaja o zaščitnem zakonu, pri kateri je sodelovalo celotno uredništvo tv oddaje Mikser, režirala sta jo Jan Leopoli in Živa Pahor, soavtorice pa so Mairim Cheber, Alenka Florenin in Lucija Tavčar. Oddaja Dve desetletji zaščitnega zakona 38/2001 je bila na sporedu v nedeljo, 28. marca, na programu Rai 3bis; njena ponovitev bo v četrtek, 1. aprila, ob 21. uri. 25-minutna oddaja je pravi skok v zgodovino zaščite naše slovenske skupnosti v Italiji z zgodovinskimi posnetki in protagonisti tedanje in sedanje družbenopolitične scene. Kako je bilo zapleteno priti do zaščitnega zakona ter kdo so bili v prvi liniji takrat in kdo so bili naklonjeni na državni in deželni ravni, je pripovedoval senator Stojan Spetič. Nekdanji tajnik SSK odv. Damijan Terpin je obrazložil ključne značilnosti zaščitnega zakona in poudaril predvsem tri pomembne vidike, in sicer: pravico do uporabe slovenščine v javni upravi, kolektivno pravico do dvojezičnih napisov oz. vidno dvojezičnost in olajšanje izvolitve slovenskega predstavnika v italijanski parlament, kar je pa postala mrtva točka, saj zaradi krčenja parlamentarcev in nesoglasij v naši skupnosti tvegamo ostati brez predstavnika na državni ravni. O tem je spregovorila tudi senatorka Tatjana Rojc, ki se je osredotočila na 26. člen in povedala, da se moramo skupno boriti, da se beseda olajšano zastopstvo spremeni v zagaranirano. Zelo pozitivne besede je izrekel guverner Massimiliano Fedriga, ki je poudaril, da FJK mora predstavljati evropsko idejo in dobro prakso na evropski ravni, saj je stičišče več kultur in jezikov, kar je posebnost in bogastvo našega območja. Povedal je, da bi bil že čas, da presežemo koncept zaščite in začnemo govoriti o valorizaciji slovenske narodne skupnosti v Italiji. Na Videmskem so zaščitni zakon še toliko bolj pričakovali, saj je bila tamkajšnja slovenska skupnost končno priznana. Postal je pravna podlaga za vidno dvojezičnost in za dvojezično šolo v Špetru, sta povedala nekdanja predsednica paritetnega odbora Iole Namor in beneški rojak Michele Tomasetig. O izzvih paritetnega odbora so vprašali novoizvoljenega predsednika Marca Jarca, ki je povedal, kako je treba najprej končati fazo vračanja Narodnega doma; temu sledi mnogo izzivov na področju šolstva in usklajevanja zaščitnega zakona s sedanjo zakonodajo. Oglasila sta se tudi predsednik SSO Walter Bandelj in predsednica SKGZ Ksenija Dobrila, saj so oddaja na Deželnem sedežu Rai priredili v sodelovanju s SSO in SKGZ. Walter Bandelj je obrazložil, kako je z izvajanjem zaščitnega zakona na občinski ravni. Veliko je bilo storjeno, predvsem v sedmih zgodovinskih občinah, v drugih pa je proces počasnejši in bo treba še veliko narediti. Rezultate na Videmskem pa pripisuje dobrim dialogom, ki jih imata krovni organizaciji na tem območju. Ksenija Dobrila pa se je osredotočila na naše slovenske zgodovinske stavbe (Narodni dom, Trgovski dom v Gorici, Narodni dom pri Sv. Ivanu) in na to, kako je pomembno, da te prostore na najboljši način osmislimo. Na koncu sta se pred kamero postavila še direktor podjetja Isontina ambiente Giuliano Sponton in tržaški kmetovalec Pavel Debelis. Sponton je povedal, kako se je podjetje takoj mobiliziralo za dvojezični material in tudi osnovne tečaje slovenskega jezika za uslužbence. Pavel Debelis, ki ima v središču Trsta tržnico z vidno dvojezičnostjo, pa pravi, da ni imel nikoli nobene težave. To prakso bi morali izvajati vsi Slovenci.

Zveza cerkvenih pevskih zborov Trst

Velika noč – Praznik življenja

Misel, da bodo tudi velikonočni prazniki minili brez običajne glasbene "opreme", ki je tudi odraz splošnega čutenja neke skupnosti, je prepričala tržaško Zvezo cerkvenih pevskih zborov, da je uresničila nov spletni projekt, ki bo spremljal večere velikega tedna vse do Velike noči. Nastal je namreč cikel štirih kratkih srečanj pod skupnim naslovom Velika noč – Praznik življenja, ki bo na sporedu od 1. do 4. aprila, od četrтка do sobote, ob 20. uri, v nedeljo pa ob 12.00 na Youtube kanalu in Facebook

strani ZCPZ. V božičnem času je ZCPZ priredila "voščilni venček" z že obstoječimi posnetki zborovskih izvedb, januarja je posnela koncert solistov, ki je nastal za to priložnost v stolnici svetega Justa, za postni in velikonočni čas pa je bilo že v načrtu snemanje zborovskih nastopov v komornih zasedbah in z upoštevanjem varnostnih pravil, žal pa je prehod v oranžno in rdečo cono onemogočil realizacijo izvirnega načrta. Skupinsko petje je na seznamu tveganih dejavnosti, meditativna

narava večerov, ki vodijo do velikonočnega praznika, pa je zelo primerna za instrumentalne solo izvedbe, zato je ZCPZ potrdila projekt v prirejeni obliki in z delno novimi vsebinami. Zaradi prepovedi so izvajalci priskočili na pomoč in so snemali doma (enoletna oddaljenost od odrov je mnoge izurila tudi v tehničnih spretnostih), z izjemo orgelskih točk, ki so nastale na koru openske cerkve. Profesorica Majda Cibic je sestavila štiri kratke priložnostne misli in je izbrala štiri duhovno navdihnjene pesmi Alberta Miklavca (ob 25-letnici njegove smrti), ki se bodo vsak večer prepletale z glasbo. Program je sestavil Mirko Ferlan, glasbene točke pa so predlagali sami izvajalci kot osebno razmišljanje ali voščilo. Izbor skladb je raznolik, od Bacha in Buxtehudeja do slovenskih klasikov in ameriškega sodobnega avtorja. Organista Lenka Cergol in David Lenisa zastopata svet cerkvene glasbe, ki ga pri ZCPZ poleg pevcev sestavljajo z izjemno pomembno vlogo tudi organisti in pritrkovalci. "Gostujoči" umetniki projekta pa so

violončelistka Irene Ferro Casagrande, kitarist Janoš Jurinčič in flavtistka Olga Sosič. Edini posnetek, ki ni nastal za to priložnost, je simbolična prisotnost zborov v obliki Merkujeve priredbe postne skladbe, ki jo je mešani zbor Mačkolje izvedel leta 2019 na področni reviji ZCPZ. Pesniški del cikla bodo sestavljale štiri lirске izpovedi primorskega duhovnika Alberta Miklavca, ki je opravljal svoj duhovniški poklic v Borštu in na Katinari, kjer je bil v 70. letih prejšnjega stoletja tudi steber domačega pevskega zbora, rednega sooblikovalca revij ZCPZ. Izdal je tudi več pesniških zbirk, iz katerih bo Marijan Kravos prebral v ricmanjski cerkvi štiri pesmi za postni in velikonočni čas. Zvonjenje pritrkovalcev skupine Turn bo uvedlo v nedeljski praznik, vsak večer pa bo glasbo in poezijo spremljala tudi kratka misel. Besede Majde Cibic bodo poleg same avtorice prebrale Julija Berdon, Marjetica Puntar in Maruška Guštin. Izvedbo projekta sta podprla Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina.

Zveza cerkvenih pevskih zborov - Trst

Velika noč praznik življenja

Glasba, verzi in misli
v postnem
in velikonočnem času 2021

od 1. do 4. aprila ob 20. uri
na Facebook strani
in YouTube kanalu ZCPZ Trst

Spletno srečanje ZSSDI Stadion 1. maj

Spletno srečanje, ki ga je Združenje slovenskih športnih društev v Italiji namenilo Stadionu 1. maja, je spet postavilo v ospredje načrt o novem objektu na Vrdelski pri Svetem Ivanu. Športno središče slovenske narodne skupnosti v Trstu bo dočakalo veliko pridobitev, gradnja nove večnamenske dvorane na zemljišču, kjer je bilo do pred nedavnim nogometno igrišče. Na virtualni debati iz niza ZSSDI kliče, ki jo je moderiral Evgen Ban, je projekt podrobneje predstavil predsednik Športnega združenja Bor in motor načrta o novem Stadionu Gorazd Pučnik. Nastala bo večja hala (3 tisoč kvadratnih metrov) z atrijem in garderobami, ob tem, da bo stari del Prvega maja, to kar danes že stoji (južni del posestva), ostal živ dejavnik športnega centra. Investicija znaša tri milijone evrov, že leta 2018 je Dežela FJK razpisala prispevek v višini dveh milijonov in pol, manjkajoči delež bodo pokrili iz drugih virov in s kreditom. Pučnik je sogovornikom in poslušalcem najavil, da so v zvezi s tem sklenili dogovor z Zadružno kraško banko, ki bo pri projektu pomagala na več

načinov. Predsednik SZ Bor je pohvalil dobro sodelovanje z vsemi institucijami, dejal je, da ima prijeten občutek, da vsi želijo pomagati ne glede na politično barvo. Ne nazadnje je podvig vsemanjšinski projekt s krovnicama organizacijama in Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji na čelu (na srečanju je spregovoril

foto Damij@n

predsednik Ivan Peterlin, ki je ob koncu tudi potegnil sklepno – vzpodbudno – sintezo). Dela (načrt so pripravili inženir Smotlak in arhitekta Ferluga in Verri) na že odprtem gradbišču naj bi se začela še to poletje, Pučnik je napovedal, da bo lep del strukture predvidoma stal že čez leto dni. Telovadnica bo lahko sprejela do 500 gledalcev, tribune pa bodo premične. V dopoldanskih urah bo centru dajala življenje telesna vzgoja dijakov in učencev bližnjih šol, prav

šolsko mladino in otroke z družinami želijo v čim večji meri pritegniti tudi kot kraj srečevanja z internetno točko. V popoldanskem času bodo stavili na kakih 350 otrok mestnih slovenskih osnovnih šol, ki jih bo treba, tako Borov prvi mož, privabiti in zadržati, tudi ob demografskem padcu. Načelo bo vadba v

(lastnik je Società impianti sportivi, delež imajo tudi Bor, Škamperle in Tržaška matica) na zasebnem zemljišču, kar ga je vedno – do posega Dežele FJK – odrezalo od javnih sredstev. Zelo težko bi bil zato Stadion na primer sprejet med primarne ustanove slovenske narodne skupnosti. Dvorana bo primerna tudi za reprezentančne ekipe našega športnega gibanja (npr. Jadran, Zalet), kar sodi v načrt, ne da bi pri tem osiromašili delovanja po drugih telovadnicah na Krasu. Poleg Pučnika in Peterlina so v razpravi s številnimi iztočnicami sodelovali Igor Kocijančič, Ivo Corva, Marino Marsič, Jan Gregori, Marko Ban, Franko Drasič in Aljoša Fonda, novinar Primorskega dnevnika, ki je uvodoma podal razčlenjen zgodovinski prerez o namembnosti in vlogi Stadiona, od prvomajskih telovadnih manifestacij do izgradnje objekta leta 1955, pa do Slovenskih športnih iger, bogate kulturne dejavnosti (društvo Slavko Škamperle) in novejših dogodov, prvenstveno z dejavnostjo Športnega združenja Bor in njegovih sekcij.

Na predlog deželnega svetnika SSK Gabrovca dva popravka v novem zakonu FJK

Osebe občinske policije naj vsaj delno obvlada priznane manjšinske jezike

Deželni svet FJK je pred kratkim sprejel nov zakon, ki uvaja novosti na področju varnostne politike in preureja delovanje občinske policije. Na predlog deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca (njegove popravke sta podpisala tudi furlanska kolega Pakta za Avtonomijo Moretuzzo in Bidoli) je deželni svet soglasno sprejel dva popravka k zakonu, ki zadevata jezikovno enakopravnost na območju, kjer so priznani in zaščiteni slovenski, furlanski in nemški jezik. S svojima popravkoma je Gabrovec uvedel obvezo, da organizacija delovanja občinske policije upošteva potrebo, da je tovrstna storitev usklajena in koordinirana ob upoštevanju večjezičnega značaja občin. Na Tržaškem in Goriškem imamo namreč sedem statutarno popolnoma slovensko-italijansko dvojezičnih občin. V nekaterih je priznana tudi furlanska skupnost, medtem ko so v Kanalski dolini tudi občine, kjer se na istem območju spajajo kar vse tri jezikovne značilnosti. Zaradi tega je pomembno, da osebe občinske policije vsaj v določeni meri obvlada tudi priznane manjšinske jezike. Zakon nadalje določa, da so poenoteni obrazci in javna sporočila občinske policije na zaščitih območjih večjezični, a to se ne upošteva dosledno, zatrjuje Gabrovec. Obenem mu je zelo žal, da je večina v deželnem svetu odklonila dodatna dva popravka, ki bi načela jezikovne enakopravnosti in identitete raznolikosti FJK še dodatno dorekla in okrepila. V končnem glasovanju se je deželni svetnik Gabrovec pridružil odklonilnemu stališču opozicije in negativno ocenil nov deželni zakon v končni obliki, saj je premalo upošteval predloge iz deželnega sveta, kot tudi ni v zadostni meri soudeležil same občinske uprave, ki jim je zakon dejansko namenjen.

Veselo Veliko noč želi

IMMOBILI

SenzaConfini

www.immobilisenzaconfini.com

Tel. št. 347 8922928 / Ul. San Giorgio 1, TRST

Vsem ljudem dobre volje naj v teh težkih in žalostnih trenutkih Vstali Kristus podeli veliko božjega blagoslova

Veselo Veliko noč želi
IGOR ŠVAB
podpredsednik tržaškega občinskega sveta

MoPZ FANTJE
IZPOD GRMADE,
OPZ LADJICA
in DEVINSKI
MLADINSKI
KROŽEK

voščtjo vesele
velikonočne praznike!

ŽELEZNINA TERČON SNC
ŽELI VESELO VELIKO NOČ

ODPRTO OD PONEDELJKA
DO SOBOTE ZJUTRAJ
Nabrežina 124, tel-faks 040 200122

Malalan

OTTICA OPTIKA

VOŠČI VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE!

ul. Vrb 1 - Opčine
tel. 040 213957 - faks 040 213959

Draguljarna
Skerlavai

ulica Battisti 2 - 34125 Trst
tel. 040 7606012

POGOVOR Alenka Cergol in Simon Peter Leban, nova načelnika SZSO

Srečevanje je ključnega pomena za rast mladih

Prejšnji teden je Slovenska zamejska skavtska organizacija imela občni zbor. O sedanjem stanju mladinskega gibanja na Tržaškem in Goriškem, pa tudi o preteklem letu in pogledu naprej smo se pogovorili z novoizvoljenima načelnikoma, Alenko Cergol in Simonom Petrom Lebanom.

Katere so bile glavne teme zasedanja?

SPL: Sprejeli smo tako finančni obračun za lansko leto kot obračun triletnega delovanja prejšnjega deželne vodstva, ki smo mu izglasovali razrešnico. Poleg volitev načelnikov in članov novega deželne vodstva smo dopolnili metodološki pravilnik veje volčičev in volkuljic.

Je bil to prvi spletni občni zbor?

AC: Deželni ja. Na Tržaškem smo imeli že tri pokrajinske občne zборе v tej obliki.

SPL: Na Goriškem smo imeli en spletni občni zbor letos januarja, ob začetku skavtskega leta pa je bil pol v prisotnosti pol online, saj so bili nekateri voditelji v preventivni karanteni.

Kdo so ostali člani deželne vodstva?

AC: Ker je intervju prehitel umestitveno sejo, lahko le naštejemo člane brez njihove funkcije: David Bandelj, Paolo Biancuzzi, Jadranka Cergol, Petra Debelis, Milko Di Battista, Neža Petaros, Lucija Tavčar.

Oba izhajata iz družin, v katerih je skavtizem trdno

zakoreninjen. Kaj vama to pomeni?

AC: Da ni bilo izbire! :-) V glavnem je to pomenilo veliko oporo: večkrat, predvsem ko si voditelj, se zgodi, da te situacija spravi ob živce, motivacija pade, hočeš zaloputniti vrata in oditi. Pri "ne-skavtskih" starših se

tako dejansko zgodi. Ko imaš starše skavte, to ne gre zlepa: spodbujajo te, da se ponovno pobereš in še bolj energično vztrajaš na svoji poti. Lahko rečem, da je tudi na to novo funkcijo vplivala družinska članica.

SPL: Gotovo se pozna, da sem se rodil v "skavtski" družini. Mislim, da se to odraža že pri vzgoji otrok, še preden vstopijo v skavtsko organizacijo. V bistvu sem že od malih nog vedel, da bom skavt. Ker so moji starši vodili klan, so mi njihovi roverji in popotnice ob rojstvu darovali majhno skavtsko ruto, ki sem jo s ponosom nosil, še preden sem bil sprejet v veliko skavtsko družino. Potem so seveda sledila leta odrasčanja in včasih krize ter diskusije s

starši, predvsem z očetom, ki je vedno imel različen pogled od mojega na večino stvari. Vendar konec koncev lahko povem, da sem bil vedno deležen neizmerne podpore in razumevanja. Staršem sem res hvaležen za njihovo vzgojo, da sem lahko zrasel v celostno osebo, sposobno

svobodnih in odgovornih izbir.

Katero je vajino skavtsko ime? In kako bi se našim bralcem predstavila s tremi pridevniki?

SPL: Bistrooki gams. Kritičen, vztrajen (včasih "trmasto" vztrajen) in načelen.

AC: Zgovorna vidra. Nasprotno bi pa rekla, da sem bolj zadržana oseba, vsaj na prvi pogled. Zgovorna postanem, ko ljudi okoli sebe bolje spoznam. Sicer pa sem vztrajna in občutljiva.

Kakšno je danes "zdravje" skavtske organizacije na Tržaškem in Goriškem?

AC: Na Tržaškem se čuti upad števila članov: na splošno je v družbi vedno manj otrok in še manj je slovenskih otrok, kar je bolj

poudarjeno v mestu. Lahko pa se pohvalimo s številom voditeljev, saj se je v zadnjih letih rahlo zvišalo. Zaradi epidemije čaka na taborne šole 16 pripravnikov (t.j. še neformiranih voditeljev), ki bodo v naslednjih letih postali voditelji in krmarji naše organizacije.

SPL: Priznati moram, da sem bil po precej aktivnem obdobju znotraj stega zaradi študijskih obveznosti dve leti manj prisoten, aktivneje sem se v skupnost voditeljev spet vključil šele septembra. Vseeno pa mislim, da je skavtska organizacija odigrala zelo pomembno vlogo tudi med korona-krizo. Nuditi možnost otrokom in mladim, da se srečujejo v razmeroma varnem okolju, je po mojem mnenju ključnega pomena za njihovo rast.

Koliko članov imate?

SPL: Gorica ima 80 članov.

AC: Kraški steg 94, steg Trst pa 51.

Kako je koronavirus v zadnjih 12 mesecih vplival na redno delovanje različnih starostnih skupin?

AC: Prva reakcija je bila seveda jeza in ubanost, verjetno tudi neka oddaljena želja "ilegalnega" skavtizma po zgledu filma *Aquile randagie*, ki smo si ga ogledali leto prej v kinu. Sledilo je razumevanje resnosti situacije, posledična prilagoditev, potreba po "prisotnosti na razdaljo": voditelji so se začeli zavedati psiholoških težav, ki nastanejo ob izolaciji, zato so skušali biti čim bolj prisotni in še vedno slediti osebni rasti varovancev. Srečanja, lovi,

podvigi so se premaknili na splet.

SPL: Skavtski zakon pravi, da sta skavt in skavtinja pogumna in vztrajna v težavah. To se je poznalo tudi v preteklem letu. Veliko stvari se je spremenilo, treba se je bilo prilagoditi, vendar mislim, da je skavtska organizacija izpolnila svoje vzgojno poslanstvo, v vsaki veji po svoje.

V tem letu ste prijetno presenetili z nekaterimi spletnimi dogodki (jurjevanje, dan spomina, Jamborove video vsebine). Skavt je torej iznajdljiv ne le v naravi, temveč tudi pred računalnikom?

SPL: Tudi. Mislim, da sta iznajdljivost in prilagodljivost lastnosti, ki sta prisotni v skavtski vzgoji. Vendar je "računalniški" skavtizem primeren le v teh izjemnih okoliščinah, prav je, da imamo, kolikor je mogoče, čim več aktivnosti v stiku s stvarstvom in ne le po spletu.

AC: Z namenom vračanja v stvarstvo smo načrtovali tudi letošnji dan spomina. Božja previdnost je uredila tako, da smo bili takrat še v oranžni coni, kar pomeni, da je bilo skavtsko delovanje omogočeno znotraj posameznih občin. Zato nismo bili fizično vsi skupaj, ampak v duhu. Kot glavna nit je bil zato video, dostopen na našem youtube kanalu, ki smo ga vsi skupaj sestavili v tednih pred dnevom spomina.

Lani poleti ste uresnili vse skavtske tabore, ki so bili načrtovani?

SPL: Da. Vse veje so izpeljale

svoj tabor ob spoštovanju zdravstvenih predpisov.

AC: Na Tržaškem smo znani po tem, da stvari načrtujemo zadnji trenutek in nam to tudi dokaj dobro uspe! Lani so bili tabori zaradi razmer organizirani zadnji hip. Nekateri so organizirali tabore v okolici, da so starši lahko vsak dan otroke pripeljali in odpeljali; drugi so pripravili tradicionalne tabore: že itak naporni organizaciji običajnih taborov so morali dodati še varnostne ukrepe.

Kaj pa pričakujete od letošnjega poletja?

AC: Ker sem realist, bi rekla, da bo letošnje poletje žal podobno lanskemu. Čeprav trdno verjamem, da nas bo cepivo rešilo iz tega stanja, časovno ne bo možno še letos poletni precepiti vsega prebivalstva. Tako da bodo tabori verjetno potekali na podoben način kot lani, razlika pa je v tem, da so voditelji na to že pripravljene in bodo lažje speljali tako obliko taborov.

SPL: Mislim, da nam bo tudi letos uspelo izvesti poletne tabore. Izrednega pomena je, da se otroci in mladi srečujejo, zato bo tabor priložnost, ko bomo lahko utrdili osebne stike in odnose, ki so bili lahko med letom včasih omejeni zaradi raznih vladnih odlokov.

Kako gledata na prihodnost organizacije?

AC: Jaz se pustim presenetiti in našo prihodnost izročam Božjemu načrtu.

SPL: Z optimizmom ter – kot Alenka – z zaupanjem v Božjo previdnost in varstvo.

Danijel Devetak

V goriški stolnici

Tudi letos brez občutene vstajenske sv. maše

Zmotno smo slovenski verniki iz Gorice in bližnje okolice mislili, da nam je izbruh pandemije samo lani preprečil obhajati zelo doživeto slovesno zgodnjo jutranjo sv. mašo v goriški stolnici na največji praznik v cerkvenem letu, Veliko noč. Upali smo, da bo letos spet vse steklo po ustaljenih tirnicah, da bomo spet lahko kot v preteklosti napolnili stolno cerkev, v kateri bi vonj po kadilu napolnjeval ozračje, tako da bi še bolj živo občutili prisotnost Božjega Sina, Vstalega od mrtvih. Pa, žal ni tako. Okužba kar traja in traja, kljub temu da se nadaljuje cepljenje prebivalcev. Tudi letos nam namreč še zmeraj preteča epidemija koronavirusa ne dopušča, da bi se zbrali ob oltarni mizi naše lepe stolne cerkve, v kateri je bila nekdanj vsako nedeljo jutranja slovenska sv. maša, in bi se izpred stranskega oltarja zmeraj glasneje

oglašal veličastni trikratni aleluja, potem pa bi se med mogočnim petjem procesija z Najsvetejšim vila po cerkvenih ladjah. Med goriškimi slovenskimi verniki trdno zakoreninjene in priljubljene bogoslužne slovesnosti tudi letos ne bo. Na praznem kora bodo samevale in ostale neme orgle, iz katerih je spretno tolikokrat izvabljala velikonočne melodije pokojna prof. Lojzka Bratuž, za njo pa v zadnjih letih David Bandelj. Pa tudi pevci z vseh vetrov Gorišče, ki jih je toliko let vodil nepozabni prof. Stanko Jericij, v zadnjem času pa požrtvovalna Franka Žgavec, se ne bodo zbrali ob njih, da bi z našimi globoko sporočilnimi velikonočnimi pesmimi izpovedali vso radost ob Vstalem Kristusu, ki nam je edini lahko v uteho tudi v teh hudih časih, ko okoli nas zaradi smrtonosnega virusa umira

mного ljudi, tudi nam dragi bližnji, in žal tudi že tako maloštevilni duhovniki, ki se navadno okužijo prav pri opravljanju svojega plemenitega poslanstva. Župniki nas letos nagovarjajo, naj zaradi te situacije, ki ne dopušča skupnega proslavljanja Velike noči, veličastno Kristusovo zmago nad smrtjo in vse svoje doživljanje ponotranjimo in ga čim bolj poglobljeno doživimo vsak v svoji duši. To so zelo lepe in pomenljive besede, a človek je socialno bitje in svoja čustva, predvsem veselje, rad deli z drugimi. Zato je bilo po praznični slovesnosti v stolni cerkvi in po blagoslovu jedi, ki so jih verniki vedno prinašali s seboj, pomemben trenutek tudi prisrčno rokovanje z goriškim nadškofom, ki se je že kar nekaj let zaporedoma udeleževal slavja. Pa tudi prijateljsko snidenje vernikov

po maši pred cerkvijo z izmenjavo voščil je postalo že prijetna navada, saj je bilo to za nekatere edina priložnost v letu za srečanje z znanci. Druženje po maši na Slovenskem sega v tiste čase, ko so se ljudje na praznične dni radi zbirali pod vaško lipo in si tam marsikaj povedali ter tudi odločili o pomembnih zadevah. Tudi velikonočni zajtrk z blagoslovljenimi jedmi, med katerimi pri nas kraljuje domača potica, ne gre tako v slast, če ga ne moremo deliti s svojimi dragimi. Ostaja le upanje, da nam bo morda naslednje leto vendarle bolj naklonjeno in da bomo s hvaležnostjo v srcu, ob premaganem ali vsaj utišanem virusu, lahko spet skupaj v naši goriški stolnici mogočno zapeli veselo alelujo Vstalemu Kristusu, ki nas je s smrtjo na križu odtrgal od večnega pogubljenja.

Iva Koršič

GORICA Podjetje treh mladih Inovativen Coding Duck!

Alek Devetak iz Podgore je prijateljima Manuelom Lupoljem in Guglielmom Fratijem ustvaril nov inovativni startup, Coding Duck, in ustanovil podjetje Coding Duck s.r.l. To ponuja italijanskim podjetjem programiranje spletnih platform in mobilnih aplikacij; podjetnikom in strokovnjakom nudi temelje, da si lahko ustvarijo kakovostno in profesionalno spletno stran, tudi če nimajo sredstev ali znanja, da bi jo uresnili. Poleg oblikovanja programske opreme podjetje nudi digitalizacijo – za kar je veliko finančnih sredstev iz sklada Recovery fund. To je le eden izmed projektov, ki jih je izvedla skupina mladih; lani so npr. ustvarili iskalnik za brise (www.dovefareiltampone.it) in portal za lastnike restavracij v Gorici, RiGo. Nadalje so hoteli ustanoviti podjetje, ki ponuja digitalizacijo. Tako je nastalo Coding Duck s.r.l. s sedežem v Sovodnjah. Da je to "inovativen" startup, pomeni,

da država priznava, da ima visoko stopnjo inovativnosti, saj temelji na tehnologijah kodiranja, kot sta blockchain in machine learning. Alek pravi, da so za logotip podjetja izbrali račko, ker "pri kodiranju obstaja tehnika, da ko se trudiš pri posebno zahtevnem delu, razlagaš potek dela neki izmišljeni živali, v kulturi programiranja je to ponavadi račka. To pomaga programerju, da sam razume, če je to, kar dela, učinkovito in logično." "Povpraševanje za storitev, ki jih ponuja Coding Duck, so že številne in iz vse Italije, prva stranka je iz Apulije. Smo res zadovoljni", pravi Alek. Glede na to, da je Alekov oče računovodja, so se trije odločili, da bi lahko sodelovali z njim, da bi stranki nudili servis na 360 stopinj. Idej jim ne primanjkuje in s tem zadnjim podvigom so si gotovo postavili trdno osnovo za prihodnje projekte.

SD

Sloveniji sta potrebna mir in spokojnost

Velika noč bo zaradi koronavirusa zaznamovana z manj videza in blišča

Sloveniji sta zaradi snaršajoče krize in zadušljivega vzdušja v javnosti in politiki, bolj kot kaj drugega, potrebna mir in spokojnost. Le-to naj bi omogočila zlasti Velika noč, največji krščanski praznik. Počastili ga bomo 4. aprila, v nedeljo, in naslednjega dne, na velikonočni ponedeljek. Obredi in druga zaznamovanja največjega krščanskega praznika pa bodo potekali tudi v ostalih dneh – pred Veliko nočjo in po njej. Slovenska Cerkev je pripravila podoben in natančen program obredov, ki pa bodo zaradi koronavirusa oziroma nevarnosti okužb potekali brez večjega zunanjega videza in blišča. Zdaj že vstopamo v veliki teden, na pragu Velike noči. Teolog Božo Rustja je v reviji Ognjišče zapisal, "da je Velika noč praznik novega življenja, ki ga na simboličen način doživljamo tudi z začetkom pomladi. Na poseben način ga prikazuje tudi Škofjeloški pasijon, 300 let staro dramsko besedilo nastalo v našem jeziku." V reviji Praznični navdih je Katarina Ropret zapisala, "da smo v tem koronskem času potrebni nove življenjske moči, optimizma in volje. Morda jih dobimo v zagotovilu, ki nam ga vsako leto prineseta pomlad in Velika noč. Življenje bo

zmagalo." Glavnemu uredniku revije Zaveza Lenartu Riharju pa se je zapisalo, "da velikonočni prazniki vsakič znova kažejo, kako lahko iz brezupa nenadoma šine odrešilna svetloba." V Sloveniji pa politika pelje v smeri, ki so povsem nepredvidljive. V družbi in državi sicer obstaja in vsaj na načelni in javni ravni tudi deluje demokracija (demokracija je opisana kot politična ureditev z vladavino večine, ki varuje osebne in politične pravice vseh državljanov, op. M. D.), vendar ta dovoljuje in omogoča tudi besednjake, ki so v nasprotju z etiko in moralo. Izrazje v slovenski politiki je zato pogosto kruto in žaljivo, krivično do mnogih znanih osebnosti. Dr. Janko Kos, akademik, univerzitetni profesor, kritik in izvrsten poznavalec literature, filozofije in zgodovine, o slovenski demokraciji po osamosvojitvi meni, "da se velik del politike ukvarja s poceni iskanjem poslanskih glasov, brez trdnega programa in moralnih načel. Taka ravnanja so nelegitimna, njihov edini učinek bo nezaupanje v parlamentarno demokracijo, pa tudi zahteva po njeni reformi." V stalni kampanji in delovanju opozicijskih strank - LMS,

SD, SAB in Levica – se jim je najbolj mudilo odstaviti vladu zato, da bi preprečili predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije v drugi polovici letošnjega leta, ker bi se tam Janez Janša z izvajanjem svojih pristojnosti uvrstil med vodilne evropske politike. V nekaj dneh je opozicija izvedla kar tri interpelacije (obtožbe

tista proti Vasku Simonitiju pa celo več kot 18 ur. Vsi omenjeni ministri so prejeli zaupnico, čeprav le z nekaj glasovi prednosti. Očitno se je opoziciji zdel najbolj nevaren in ranljiv Vasko Simoniti, ki velja za zelo sposobnega in zvestega sodelavca premiera Janeza Janše. Vasko Simoniti, zgodovinar in upokojeni

Akademik dr. Janko Kos

ministrov zaradi njihovega delovanja in ukrepov, z zahtevo po njihovem odstopu in razrešitvi (zrušitvi) vlade, op. M. D.). Na zatožni klopi omenjenih strank so se znašli Simona Kustec, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, Janez Cigler Kralj, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in Vasko Simoniti, minister za kulturo. Prvi dve interpelaciji sta trajali po 12 ur,

univerzitetni profesor, ki izhaja iz Goriških Brd, je na očitke opozicijskih poslancev odgovarjal natančno, navajal dokumente in podatke ter bil popolnoma prepričljiv. Krivični so bili pavšalni očitki, da Vasko Simoniti uničuje kulturo, da ne pomaga kulturnikom, da je zmanjšal sredstva za kulturo in da se ne zaveda, kakšna vrednota je kultura. Resnica je nasprotna. 3.258 samozaposlenih v

kulturi je lani prejelo kar 19 milijonov evrov socialne pomoči ali v povprečju 5.832 evrov na posameznika. Letošnji proračun za kulturo pa je rekorden in bo znašal približno 238 milijonov evrov ali skoraj 4,6 milijonov več kot v lanskem letu. Opozicijske stranke pa ne mirujejo in so se lotile novih potez. Ovirajo predsednika države Boruta Pahorja v njegovih naporih za uspešnejši boj proti pandemiji oziroma okužbam z virusi ter za odpravo politične in siceršnje razdvojenosti prebivalcev in duhov v Sloveniji. Uspelo jim je povzročiti razkol v Stranki modernega centra, ki sodeluje v vladni koaliciji. Iz stranke so izstopili njen podpredsednik in predsednik državnega zbora Igor Zorčič, Janja Sluga, vodja njene poslanske skupine, in poslanec Branislav Rajič. Skupaj s poslancem Jurijem Lepom, ki je izstopil iz poslanske skupine Desusa oziroma upokojske stranke, so ustanovili poslansko skupino nepovezanih poslancev, v kateri bi "razmišljali sredinsko". Zdajšnja vlada z omenjenimi izstopi oziroma zaradi razkola v koalicijski Stranki modernega centra nima več zagotovljene večine v parlamentu. Napovedujejo, da nadaljnji razvoj dogodkov

skoraj zagotovo vodi v nove predčasne državnozborske volitve. Politične razmere pa postajajo še bolj zapletene, ker predsednik Liste Marjana Šarca Marjan Šarec napoveduje ustavno obtožbo premierja Janeza Janše. Za konec tega prispevka pa še dvoje misli oziroma dejanj, ki naj prepričajo vse slovenske domoljube in celotno javnost. Dr. Mateja Logar, vodja vladne strokovne svetovalne skupine za covid-19, je o Veliki noči dejala, "da je to praznik novega upanja. Upanja v preroditev, v nastanek nečesa svetega, kar je z nami ves čas, čeprav na to pogosto pozabimo. To je čas, da se zamisliš, kaj si, kje si, v čem si lahko boljši in kako lahko malo pozabiš na svoj jaz. To je duh Velike noči." Prof. dr. Marko Uršič, novi vodja Odseka za filozofijo pri Slovenski matici (to je založba, ustanovljena leta 1864, ki izdaja knjige, obenem pa tudi znanstvena in kulturna ustanova, op. M. D.), je povedal, "da je za našo filozofijo – nič manj kot za leposlovje – zelo pomembno, da pišemo v slovenščini in da prevajamo v naš jezik filozofska dela iz drugih jezikov. Kajti slovenščina je velika in nam omogoča izražanje najbolj zapletenih misli."

Marijan Drobež

Bomo zatajili naše korenine?

Mar podatki o narodni pripadnosti izginjajo iz matičnih knjig in popisov prebivalstva?

Pred kratkim je v javnosti odjeknila vest, da je bilo v času Cerarjeve vlade od leta 2016 naprej pri vpisu v matične knjige prepovedano vnašati podatke o narodnosti in veri državljanov. Na to je opozoril tudi Gregor Preac (Demokracija, 4. 3. 2021), rekoč, da leve vlade in stranke "ne želijo štetja po nacionalnosti in verski pripadnosti", zato naj bi bilo to izvzeto iz statistike in predmetnih zakonov. Dr. Drago Čepar pa je o tem dejal (Novi glas, 18. 2. 2021), "da se uklinjanje narodne in verske pripadnosti pri popisih kaže kot beg pred identiteto državljanov in kot poskus izrivanja vere iz javnosti". Septembra 2020 sem zaprosil Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) za pisno pojasnilo, na kakšni pravni osnovi in s kakšno utemeljitvijo je bila sprejeta prepoved vnašanja podatkov o narodnosti v matične knjige in ali je to morda povezano z zakonodajo EU. O prenehanju vnašanja podatkov o verski pripadnosti pa v moji vlogi nisem spraševal, ker takrat o tej prepovedi še nisem

vedel. V odgovoru Sektorja za registracijo in javne zadeve MNZ št. 210-262/2020/2(132-11) so med ostalim zapisali, "da se je podatek o narodni pripadnosti posameznikov, ki so urejali prijavo stalnega bivališča, prenehal voditi v registru stalnega prebivališča ... z uveljavitvijo Zakona o prijavi prebivališča (uradni list RS, št. 52/2016)". Tudi sicer naj bi zbiranje podatkov o narodnosti ob prijavi prebivališča odstopalo od namena navedenega zakona, to je, naj ne bi spadalo vanj. Zapisali so še, "da predlagatelj zakona pri tem ni bil vezan na zakonodajo EU, temveč se je vodenje podatka o narodni pripadnosti izkazalo za nepotrebno, ker posamezniki pri prijavi stalnega bivališča tega podatka niso bili dolžni dati oziroma so ga dali, če so se o narodni pripadnosti želeli izreči". Če to uradno latovščino prevedemo v preprost jezik, bi lahko rekli, da smo podatke o narodni pripadnosti vrgli ven iz prijavnih obrazcev in matičnih knjig (in naknadno verjetno

tudi iz popisov prebivalstva) predvsem zaradi tega, ker naj bi bilo izrekanje o tem itak prostovoljno oz. neobvezno. Na koncu pa so še dodali, da ima "Slovenija strogo ustavnopravno ureditev glede izražanja narodne pripadnosti, saj 61. člen Ustave RS opredeljuje

pa te rubrike nimajo več oziroma je vanje prepovedano vnašati te podatke, ker je izražanje narodne pripadnosti prostovoljno. Kje naj sedaj državljanji ali stalni prebivalci Slovenije

njeno svobodno izražanje". Ko se bralec zamisli ob tej protislovni obrazložitvi, dobi občutek, kot da nas poskušajo z njo nekoliko poneumljati. Kajti kje je tu sedaj logika? Ustava nam očitno zagotavlja to možnost in pravico, da prostovoljno izražamo svojo narodno pripadnost, prijavi in popisni obrazci

uresničujemo to svojo morebitno željo po izražanju svoje narodne pripadnosti? Mar nismo bili s tem oropani te naše ustavne pravice? In bomo morda v nadaljevanju pometali ven slovenstvo tudi iz "slovenske države", "slovenske zastave", "slovenske himne" itn., kar bi namreč bilo povsem logično. Magda Rodman je v polemiki na to temo opozorila tudi na dejstvo (Demokracija, 21. 1. 2021), da nas številni naši politiki ob svojih javnih

nastopih nagovarjajo z "Dragi državljanji in državljanke" in le redki dodajo tudi besedi "Slovinci in Slovenke". Dodala je še, da sta vendar bila domovina in slovenstvo prav v ospredju zanimanja naših velikih mož in da so ravno iz te rodovitne prsti nastale naša kultura, identiteta in na koncu še slovenska država. Pri tem je navedla nekaj citatov: Prešeren: "kjer hiša mojega stoji očeta"; Gregorčič: "Oj, mati moja domovina, ljubezen moja ti edina, ti moja skrb in bolečina"; Cankar: "Domovina, ti si kakor zdravje"; Slomšek: "Živeti in umreti za slovenstvo"; Benjamin Ipavec: "Bodi zdrava, domovina, mili moj slovenski dom". Se bomo mar ob trenutnem agresivnem navalu ideologije globalizacije in multi-kulti družbe, ki so ji na poti družina, narod, domovina, vera ipd., odpovedali vsej tej dediščini, iz katere je zrasla naša zahodna civilizacija z njenim neslutnim razvojem in dala neizbrisen pečat tudi ostalemu svetu. Bomo pod udarom razvpite "politične korektnosti"

zatajili te naše korenine? S kakšnimi argumenti lahko onemogočamo človeku uveljavljanje njegove ustavne pravice, da prostovoljno izrazi svojo narodno pripadnost? Ali pa se drugače opredeli, kot je to primer otrok iz mešanih družin, ki se pogosto opredeljujejo regionalno (Istran, Prekmurec, Dalmatincec ipd.), ker ne želijo z enostransko narodno opredelitvijo prizadeti katerega od staršev, ali pa se opredelijo kar za obe narodnosti, očetovo in materino hkrati. Tudi take primere imamo namreč. In ne nazadnje nas stroka opozarja, da Slovenci zaradi staranja prebivalstva in nizke rodnosti izumiramo, pa da nas bo npr. leta 2050 pol manj in leta 2080 le še 500.000. Se morda s skrivanjem podatkov, koliko nas je še, pripravljamo na ta pogreb, namesto da bi si zastavili dolgoročen strateški cilj, da to stanje statistično pozorno spremljamo in s poglobljenimi sociološkimi raziskavami ter ustreznimi družinskimi politikami tudi saniramo.

Milan Gregorič

Ana Soklič na evrovizijskem odru

Evangelij po Ani

“Ne reci, da so te nebesa zavrgla, da si brez milosti ostal. Pretepli te bodo in udarjali in boš ranjen vse do dna, a to te bo napravilo v to, kar si. Ko se boš naučil ozdraveti in spet vstati, boš lahko rekel soncu: Amen.” Tako gre pesem Ane Soklič, ki nas bo maja predstavila na odru Evrovizijskega festivala, največje svetovne glasbene prireditve. Nekoliko preroško, kakor da bi vedela, kaj jo čaka, ko bo svetu – ali predvsem širni Sloveniji – predstavila samo sebe v najglobljem bistvu. Kakor je pri nas že navada, je ob tem namreč požela na eni strani aplavz, na drugi pa zlivanje gnojnice, “saj ima izjemen glas, ampak...” Tisti večni “ampak”. Zakaj mora motiti s pesmijo, ki je nekakšna molitev? Ana je s svojo pesmijo

izzvala točno to, kar je v človeku, dobro ali slabo, pesem ali kletev, vse to se je v komentarih namreč vsulo pred njo. In točno to je znamenje dobre pesmi. Kajti tega je sposobna samo prava in pristna umetnost. In dobro oznanilo. Ravno zato sem ob poslušanju njene pesmi osupnil. Mogočna, globoka, tudi nekoliko težja pesem za poslušanje “na prvo žogo” je to, s primesmi soula in gospela, vsekakor pa zelo osebna, kakor da bi jo Ana pela iz svojega življenja, iz nečesa, kar se je v breznih svojega popotovanja po svetu naučila. “Navdih za skladbo je običajno življenje samo. Veliko je stvari, ki me navdihujejo v življenju, in nekako črпам iz sladko-grenkega,” je po nastopu

povedala za nacionalno televizijo. Ravno zato bi človek rekel, da nekako ne spada na prireditve, kakor je Evrovizija,

naučili smo se jo povezovati s plehkostjo in zunanostjo – in povsem verjetno je, da bo tudi letos tako. Vendar je

ravno zato njena prisotnost z globino, z drugačnostjo, s sporočilom tam tako zelo pomembna, enako kakor sol za zemljo in luč za svet (Mt 5,13–16) je njena tako očitna “Aleluja”, ki se bo razlegla po vsem svetu in *pretrgala tempeljsko zagrinjalo*, Eurosongu in Evropi nasploh močno potrebna. Ne zato, da bi izstopala, ampak da bi s svojim pretresljivo predimim glasom povedala, kar mora. Veselo oznanilo, vam rečem, ki bo premaknilo mnogokaterega, koga v pozitivni smeri, toda premik se bo zgodil – in za to, tako menim, sploh oznanjujemo. “Aleluja, veličastni smo! Aleluja, nov dan se svita! Nevihta je neusmiljena, toda vsakdo ve, da smo bili rojeni za boj.” Tako svoj evangelij zapoje

Ana, da je novi svet rojen iz vztrajanja pri tem, kar verjameš. Velikonočna pesem, vam rečem. Tega bi se morali učiti od nje, kot oznanjevalci in kot kristjani. Ne z vsečnostjo, z iskrenostjo, s *pristnostjo* je prišla tja, kamor je prišla, po Božji milosti menda, kamor smo mislili, da njej podoben ne bo stopil nikdar. Pa je prišla tja, kot pevka, kot kristjanka, da taka, kot je, pove nekaj, kar mora povedati. To je vse, *povedati, kar moraš*, kadar je čas za to, kjer si, v situaciji, kakršna pač je. Mi se velikokrat tega ustrašimo in tako je predvsem zato, ker vemo, da bo oznanilo samo preobrazilo, spremenilo tudi nas. “Otrok, strah ne bo nikdar odšel, raje sprejmi ga, nauči se vztrajati in preštevati blagoslove, reci prihodnosti

‘Amen.’” Toda ta sprememba je tako zelo pomembna, ker se s tem spreminja svet. In morda je to vse, zaradi česar smo prišli na svet. Zato je vredno vztrajati. “Amen”, “tako je”, je predvsem beseda sprejemanja tega, kar ti življenje prinese na pot, sprejemanja tega, kar je prav, in ne tega, kar si želiš, Božje volje, bi rekel. Beseda postajanja tega, kar moraš v svojem življenju postati, tudi če ves svet – in celo ti sam – meni, da bi moral postati nekaj drugega. Beseda ponižnosti za naš od samega sebe prevzeti svet. Morda ga je Ana izrekla ravno takrat, ko je stala pred zastorom, ne vedoč, ali naj zapoje, kar naj bi, ali ne. “Amen.” In potem se je vse spremenilo. V eni sami besedi ...

Marko Rijavec

Občinski predstavniki so sprejeli odbojkarja Jerneja Terpina

Ponosen sem, da sem Jernej iz Števerjana

Protagonista velikega finala odbojcarskega italijanskega pokala A2-A3 lige Jerneja Terpina so v soboto, 27. marca, sprejeli v prostorih Občine Števerjan. Tam so ga pričakali županja Franca Padovan, podžupan

zrasel prav v goriškem društvu. Županja je bila zelo zadovoljna, da je prišel Terpin za nekaj dni v rojstno vas in da so ga lahko sprejeli na občini in se mu zahvalili, saj, kot je povedala, je odbojkar

družine in skupnosti, zato smo res veseli, da smo se ti danes lahko zahvalili za tako pomemben športni rezultat”, je povedala županja, ki je sicer obžalovala, da zaradi sedanjih ukrepov proti širjenju koronavirusa niso mogli pripraviti večjega slavlja. Terpinu so občinski predstavniki podarili števerjansko reprezentančno vino, in sicer v steklenicah “magnum”, da bo lahko nazdravil s soigralci ekipe Agnelli Tipiese Bergamo za uspešno doseženi rezultat. Z zadoščanjem in v imenu športnega združenja Olympia ga je pozdravil predsednik Mihael Corsi, ki je spomnil, kako ima Terpinova družina pravo tradicijo odbojkarjev. Zelo je bil zadovoljen zaradi izjemnega rezultata in zaželel mu je še veliko uspehov. 25-letni Jernej Terpin se

je pristrčno zahvalil za lep sprejem in povedal, da se vedno rad vrača v rojstne kraje, med domače ljudi. “Vedno je lepo se vrniti v našo slovensko vas. Vsem rad povem, da sem Slovenec, in obrazložim, kje sem

doma. Ponosen sem, da sem Slovenec in da sem Jernej iz Števerjana,” je na koncu srečanja poudaril Terpin. Nekdanji odbojkar Olympie se je v naših krajih zadržal do ponedeljka, potem pa se je vrnil v Bergamo in s soigralci

ponovno začel treninge in priprave na četrtfinalno tekmo končnice prvenstva, ki bo na vrsti 11. aprila. Nasprotnik ni še znan, saj bo zmagovalc tekme Brescia – Castellana grotte.

MČ

Marjan Drufovka, odbornica Martina Valentinčič in predsednik društva Olympia Mihael Corsi, saj je Terpin

ponesel ime Števerjana zelo visoko, na kar so vsi vaščani zelo ponosni. “Od malih nog si bil del naše vaške

Obvestilo

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica bo v petek, 2. aprila 2021, na svetovni dan zavedanja o avtizmu, omogočilo gledalcem brezplačno ogled predstave *Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa*, avtentično detektivko, katere avtor je Mark Haddon. V koprodukciji Gledališča Koper in režiji Renate Vidič je predstava premierno zaživela 1. 2019. Na spletu bo dostopna na spletni strani gledališča www.sng-ng.si od 8.00 dalje do 12.00 naslednjega dne. Protagonist je 15-letni Christopher, ki najde umorjenega sosedovega psa in se odloči, da bo našel krivca in napisal detektivko o skrivnostnem primeru. Zelo inteligentnega fanta, a z avtistično motnjjo, zaradi katere ima ovire v komunikaciji in ne more obvladati impulzivne reakcije, je upodobil Žiga Udir. V predstavi igrajo še Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Anja Drnovšek, Medea Novak/gostja Adrijana Boškoka Batič, Rok Matek/Igor Štamulak, Luka Cimprič, Jure Kopušar/Romeo Grebenšek kot gost. Otroci pa si bodo za tri evre v soboto, 3. aprila 2021, ob 10.30 lahko ogledali pravljico brez besed *Janko in Metka* Jacoba in Wilhelma Grimma v izvedbi SNG Nova Gorica. V režiji Andreja Jusa v glavnih vlogah nastopata Anuša Kodolja in Žiga Udir. Nakup vstopnic: na spletni strani sng-ng.kupikarto.si/vzivo/

Naturopatski nasveti (332)

Erika Brajnik

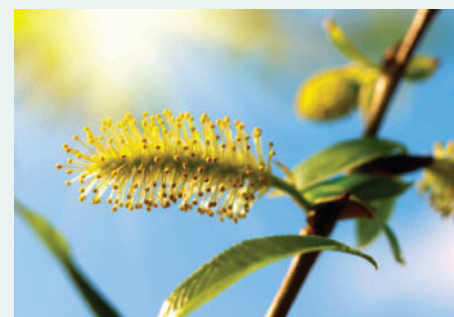
Willow (vrba)

Cvetna esenca Willow je esenca negativnih misli, nevoščljivosti in škodoželjnosti. To je predvsem cvetna esenca starostnikov, kajti v starosti se ti slabi človekovi lastnosti ojačata, koliko, pa je odvisno od toksemije telesa. Oseba Willow v deficitu je črnogleda, pesimist, uživa, ko gre drugim slabo, in je nevoščljiva, če se drugi veselijo. Če vidi, da se kdo na nesrečo odzove pozitivno, bo naredila vse, da ga zamori. Vedno opeva ene in iste nezdode. To so zgodbe brez konca. Oseba kuje zamere in sovraštvo, stalno preleva in poudarja negativnosti, v življenju pa ne bo našla pozitivne note, saj je noče najti. Samo sebe zakisa s strupenimi mislimi in seveda okuži okolico s

svojim negativizmom, predvsem majhne otroke, ki jim jemlje energijo. Če imate takšne babice ali dedke doma, jim ne puščajte otrok v varstvo, ker bodo ti zboleli!

Cvetno esenco Willow bi priporočala kot dodatek vodi po domovih za ostarele in v vrču za vodo ob družinskih srečanjih!

Esenca pomiri duha. V bistvu oseba občuti olajšanje, kot da bi se ji odvilil kamen od srca, kot da bi se počutil osvobodjenega: “Joj, danes ni mi treba skrbeti, lahko uživam!” Ni nam treba skrbeti za negativizem, ga gojiti ali hraniti. Tako lahko počasi nastane vedno več pozitivnih trenutkov, misli, situacij, dokler se ta stari, ustaljeni destruktivni način razmišljanja ne razblini za vedno! Tudi pri odvijanju od alkohola je izredno koristno uživati omenjeno esenco!

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednica Francka Žgavec
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385
Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail zadruga.gm@gmail.com
www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa Veneto S.r.l., Sede legale: Via Saint Jean 64 Fontafredda - PN, Sede operativa: Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, Cod fisc e P. Iva IT01882960931 tel. 0499960021 - faks 049 9960022; e-mail: info@centrostampaveneto.com, spletna stran: www.centrostampaveneto.com

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 61 H 0892812400013000730643, SWIFT ali BIC koda: CCRIT2T2V00 naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: tel. št. 0039 0481 533177 - e-mail gorica@noviglas.eu

Jamčenje zasebnih podatkov: v skladu s 13. členom Uredbe EU 2016/679 in z zakonskim odlokom 101/2018 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Celotno besedilo je na razpolago na spletni strani www.noviglas.eu v poglavju “Varstvo podatkov”. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh. Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC Izdajanje našega tednika Novega glasa podpirata tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Dežela Furlanija Julijska krajina po DZ št. 26/2007.

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek za založništvo po zakonu št. 198/2016 in zakonskem odloku 70/2017 (prej zakon št. 250/1990). Novi glas prejema javna sredstva za medije.

Novi glas je kot član združenja FISC tudi v inštitutu IAP (Istituto dell'Autodisciplina Pubblicitaria) in spoštuje njegov kodeks.

To številko smo poslali v tisk v torek, 30. marca 2021, ob 13. uri

NOVI
GLAS

SSK Odprto pismo institucijam EU

O svobodi medijev v Sloveniji

Svetovni slovenski kongres je 24. marca poslal pismo predsednici Evropske komisije Ursuli von der Leyen, podpredsednici in evropski komisarki za vrednote in preglednost Veri Jourovi in predsedniku Evropskega parlamenta Davidu Sossoliju. Za objavo nam ga je poslal Karlo Bresciani, prvi podpredsednik SSK.

Svetovni slovenski kongres (SSK) je nestranska organizacija, ki združuje Slovence v domovini in po svetu. Naše poslanstvo je obdržati povezavo s Slovenci v tujini in aktivno podpirati izmenjavo izkušenj na področju demokracije, gospodarstva, tehničnih znanosti, medicine in kulture, v prid članov kongresa in za dobrobit razvoja države. SSK zato dobro pozna politične razmere v Sloveniji in tudi razmere v deželah, kjer bivajo naši rojaki. To nam omogoča dovolj objektivni pogled na politična dogajanja v Sloveniji in primerjavo s tujino. V luči našega poslanstva ne moremo ostati pasivni ob politično organizirani medijski kampanji v škodo Slovenije, ki se je na podlagi skrajno pristranskih poročil iz v Sloveniji vsem znanih novinarskih krogov prikradla celo v nekatere mednarodne medije. Znani nedobroverni in skrajno neobjektivni novinarji namreč izkoriščajo dejstvo, da mednarodna javnost in institucije EU večinoma ne poznajo slovenskega jezika in torej ne morejo iz prve roke slediti političnemu dogajanju v Sloveniji in medijskemu poročanju o njem. Žal so te neresnične predstave o Sloveniji našle svoj pot celo do nekaterih članov EU komisije in do poslanskih skupin v EU parlamentu. Potrebno je razumeti, da je trenutni spor glede svobode medijev v Sloveniji v prvi vrsti notranje politične narave in posledica menjave oblasti.

Nikjer v Sloveniji ni danes zabeležiti tega, kar se na mednarodni ravni pojmuje kot napad na svobodo medijev, kar sicer poskušajo prikazati v tuji javnosti opozicijski politiki, nekateri mediji in številni novinarji. Zato želimo institucijam EU in mednarodni javnosti pomagati pri razumevanju dejanske situacije v Sloveniji.

S tem želimo preprečiti, da bi EU v svojih ocenah nekritično prevzemala mnenja in izjave novinarjev, ki pošiljajo in objavljajo svoje neresnične prispevke o domnevni novinarski svobodi v Sloveniji. Želimo vas seznaniti z dejstvom, da se je v mandatu te vlade zgodil edini fizični napad na novinarje, ki so ga storili protivladni demonstranti, ki so na nedovoljenem protestu kršili vladne ukrepe v času koronavirusa. Svetovni slovenski kongres želi osvetliti resnično situacijo na področju medijev in političnega razvoja demokracije v Sloveniji. Po 10-letnem vladanju levo-sredinske opcije je pred letom dni v Sloveniji prišlo do desno-sredinske vlade. V Sloveniji obstaja edina fakulteta za izobraževanje novinarjev, ki izvira iz časov enopartijskega sistema. Večina tiskanih medijev je v rokah lastnikov, ki so nasledniki prejšnjega režima in so bili izdatno financirani s strani prejšnjih, levo-sredinskih vlad. Poročanje je izrazito negativno in sovražno proti aktualni vladi in celo osebno proti predsedniku vlade.

Priča smo bili odkriti medijski podpori protivladnim demonstracijam, ki so nekajkrat pozivale celo na likvidacijo predsednika vlade. Dve dominantni TV hiši obvladujeta večino informativnega poročanja. Obe sta v informativnih oddajah izrazito neobjektivni in to tudi javna RTV, s katero je npr. predsednik vlade moral voditi

ostra pogajanja, da je dobil termin za sporočilo ljudem v najhujših časih epidemije, kar se seveda na javni TV ne more zgoditi v nobeni državi EU. Pred zamenjavo vlade so takratno opozicijo praktično ignorirali. In to kljub temu, da je dolžnost javne televizije poročati nepristransko in uravnoteženo. Enako velja za Slovensko tiskovno agencijo (STA), ki je po svojem statutu obvezana k preverjenemu in uravnoteženemu poročanju, saj predstavlja medijsko okno vlade na nasprotno propagando teh medijev pa obsodijo kot napad na novinarsko svobodo in to širijo po Evropi. Naloga medijev je, da o dogodkih poročajo objektivno in nepristransko, k čemur jih zavezujejo njihovi profesionalni kodeksi. Zato je nedopustno, da se v tuje medije iz Slovenije spuščajo nedobroverne obtožbe, da aktualna vlada v Sloveniji ogroža novinarje, svobodo govora in uvaja cenzuro. Vsega tega v Sloveniji preprosto ni, kar lahko ugotovi vsak preprost državljan EU, le da razume slovenski jezik. Prav zaradi tega je predsednik vlade povabil institucije EU, da pridejo v Slovenijo in se na dejstvih prepričajo o dejanskem stanju medijske svobode v Sloveniji. Upamo, da bo do tega prišlo čim prej in da bodo zraven tudi uredništva vseh evropskih najpomembnejših medijev.

Upamo, da bo naša izjava za javnost pripomogla k pojasnitvi dejanskega stanja na področju medijske svobode v Sloveniji in povrnitvi njenega mednarodnega ugleda na tem področju.

dr. Boris Pleskovič
Predsednik SSK

Predavanje na Akademiji ZSŠDI

Otroci se morajo pri športu zabavati

Pri športu je pomembno, da se otrok zabava in da razvija gibalne sposobnosti. To je eden od poudarkov, na katerega je na Akademiji ZSŠDI opozoril tokratni predavatelj Primož

novi trenerji. "Trener ni samo poklic, je tudi poslanstvo," je med drugim dejal Primož Pori. Pri otrocih je treba predvsem poskrbeti, da se pri športu zabavajo. Raziskave namreč

za zmago, ko lahko mlade usmerjamo k vrhunskemu športu. Po Porijevem mnenju je pomembno, da pri teh fazah ne prehitavamo. Seveda lahko otrok tekmuje tudi pred zadnjo fazo, vendar prej ni poudarka na zmagi, pač pa na zabavi in igri. Predvsem pa je poudaril, da ne sme priti do prezgodnje specializacije, ampak morajo biti otroci na začetku univerzalci.

V zdajšnjem obdobju se v športnih društvih sprašujejo, kaj lahko sploh storijo glede na vse ukrepe, ki so v veljavi za preprečitev širjenja koronavirusa. Pori je zato povedal primer dobre prakse iz Rokometnega kluba Celje, kjer deluje tudi sam. Oktobra so se s trenerji odločili, da bodo posneli baze vaj po različnih kategorijah (posneli so več kot 500 različnih vaj), vsako opisano vajo so dopolnili z videoposnetkom, imeli pa so tudi eno ali dve spletni delavnici na teden. Otrokom so zagotovili rekvizite in jih opozarjali na nevarnosti vadbe doma, v vsi zadevi pa so se vključili tudi starši. Udeležba teh treningov je bila dobra, saj se jih je udeleževalo približno 80 odstotkov otrok. Ob vrnitvi v telovadnico so ugotovili, da je 80 odstotkov otrok ohranilo ali celo povečalo gibalne sposobnosti, so pa nazadovali v rokometnih vsebinah, kar skušajo nadoknaditi z vadbo v telovadnici. To je dokaz, da lahko delujemo tudi v tem obdobju. Naslednje predavanje v sklopu Akademije ZSŠDI bo potekalo na temo *Kje so meje slovenskega športa v Italiji?* Spregovorila bosta direktor SLORI-ja Devan Jagodic ter trener in profesor športne vzgoje v pokojju Franko Drassich.

UP

(Pre)Zgodnja specializacija in posledice epidemije na gibalni razvoj otrok

Pori, profesor na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani, ki poleg profesorske službe sodeluje z moško rokometno reprezentanco Slovenije in v klubu RK Celje kot kondicijski trener. Na Akademiji je bil tokrat govor o (pre)zgodnji specializaciji in posledicah epidemije na gibalni razvoj otrok. Vse navzoče je preko spletne platforme Zoom uvodoma pozdravil predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin, večer pa je vodil Evgen Ban.

Pori je najprej poudaril, da je šport v zadnjih letih naredil zelo velik napredek in se ga danes lotevamo drugače kot v preteklosti. Povedal je, da smo, ko govorimo o otroku ali mladostniku, v pedagoškem trikotniku med trenerjem, starši in otrokom. Zaradi trenerja lahko pride do zgodnje specializacije, ker vlada velika konkurenca med različnimi športi, zaradi staršev pa, ker imajo lahko zelo velika pričakovanja in ambicije za svoje otroke.

Po Porijevem mnenju zahteva poklic trenerja visoko raven odgovornosti. Meni, da bi morali najmlajše otroke trenirati najboljši in najbolj izkušeni trenerji, vendar se to v resnici ne dogaja, saj najmlajše ponavadi trenirajo

kažejo, da tretjina mladih opusti športno aktivnost, ker se pri njej ne zabava več. Na predavanju je bilo večkrat poudarjeno, da je zelo pomembno, kako se vzgajajo mladi v športu. V ekipnih športih ne moremo vzgajati individualistov, prav tako ne pri posamičnih športih, saj tudi pri tem športniki sodelujejo z velikim številom ljudi. Otroke je treba tudi naučiti, kako prenašati zmage in poraze. Poudaril je, da poleg tega, da skušamo otroka specializirati v športu, ki ga trenira (tako tehnično kot taktično), je zelo pomembno, da poskrbimo tudi za razvoj njegovih gibalnih sposobnosti. Pomembno je, kako otroka treniramo v predpubertetni in pubertetni dobi.

Vadbo mladih je profesor na Fakulteti za šport razdelil na pet faz: prva je temeljna faza, ko otroci skozi igro usvajajo naravne oblike gibanja. V fazi učenja je treba otroke naučiti osnovne tehnike, saj so pri tistih letih najbolj učljivi, v fazi bazičnega treninga je treba izpolnjevati tehniko in skrbeti za celostno športno telesno pripravo, v fazi treninga za tekmovanje pa se začne specializacija vadbe. Zadnja faza je faza treninga

Razstava v Muzeju Laško: Primorski emigranti v Laškem

V kletnih prostorih Muzeja Laško je do 25. marca 2021 na ogled razstava Primorski emigranti v Laškem. Kot poroča STA, razstava z osnovnimi podatki predstavlja družine, ki so se med prvo in drugo svetovno vojno iz Primorske preselile na Štajersko in se naselile v Laškem in okolici. Muzej je pripravil povzetek raziskave, ki jo je za svojo knjigo Primorski emigranti v Laškem izvedel Andrej Mavri. Razlogi za odhod v neznane kraje so bili različni. Večinoma so pribežali v Laško zaradi italijanske represije, ki se je širila na ozemlju, ki ga je Italija razumela kot svojega. Prihajali so posamezniki in družine, ki niso sprejele potujočevanja in ekonomskih pritiskov novih starih gospodarjev. V uvodu knjige,

Anton Velikonja iz Šempasa s sinovoma Tonetom in Francijem (foto Muzej Laško)

ki je izšla lani, je Mavri zapisal: "Primorski slovenski rod se je bil skozi zgodovino prisiljen za svoj obstoj boriti veliko bolj

in neprimerno bolj odločno kot osrednji del njegovega naroda. Tako kot so se v tujino selili predvsem korajžni in ambiciozni, so doma ostajali trmasti, navezani na svojo zemljo in narod, oboji pa uporni in domoljubni. Zaradi burne zgodovine. Zaradi lege njihove pokrajine in stikov z drugimi narodi so Primorci vedeli, da svet ni le njihova dolina, da so še drugačni ljudje in drugačne kulture. Ker pa so bili ogroženi že zaradi velikosti in moči sosedaj, so po zakonitostih življenja razvijali svoje obrambne mehanizme, trdoživost, ponos, kulturo in upornost." Mavri, sin primorskega emigranta, je opisal usodo okoli 35 družin Primorskih Slovencev, ki so se morale izseliti.

S 4. STRANI Jasnost kristjanovega izražanja Med solidarnostjo in ljubeznijo

Podobno lahko zatrdimo za ljubezen, kakršno bi očitno določeni krogi radi propagirali kot pravo in resnično tudi v Cerkv. "V ljubezni ni greha," pravijo. Izjava sicer drži, le da oni govorijo o ljubezni, vendar tisto, kar označujejo kot ljubezen, v resnici to ni – gre za erotizem. Ta je že tako ali tako smrtni greh, če pa govorimo o homo-erotizmu, potem je to greh, ki "kriči k nebu po maščevanju", kaj šele, da naj v tem ne bi bilo greha. Iz neke solidarnosti, ki bi torej pomenila sočustvovanje, naj bi šli, po prepričanju precejšnjega dela klera nemških dežel (lahko dodamo tudi kler še katerih drugih "razvitih" dežel) škofje in duhovniki morali iti ne samo

proti katoliškemu nauku, ki ga je še enkrat ponovno potrdila Kongregacija za nauk vere, ampak prav proti stvarnosti. Kako lahko blagoslovljamo nekaj, kar je samo po sebi zlo, kar je "intrinsece malum". O tem "intrinsece malum" je v "Veritatis splendor" govoril tudi sv. Janez Pavel II., vendar pa je znano, da je ta papež že preživet, zagotovo to velja za tisti njegov nauk, ko je znova in znova potrjeval in podajal stalni nauk Cerkve in ne samo – stalno človeško modrost, ki se ji s tujko pravi "philosophia perennis". Morda pa je bil za svetnika razglašen po načelu: "Promoveatur, ut ammoveatur." Sumničavosti se v tem primeru le stežka

izognemo. Vsekakor smo zagotovo prepričani o nečem – da je samo resnica tista, ki človeka osvobaja. Resnica je postala meso v Jezusu Kristusu, tega pa sodobni nominalizem politične korektnosti ne bo mogel spremeniti, pa naj si izmisli še toliko novih puhlih izrazov. Ljubezen namreč ni ljubezen, če je kot ljubezen mišljen erotizem. Zlo, pa če ga še tako lepo zapakiramo, bo ostalo zlo. Edina prava pot je v odvrtitvi od zla, spoznanje resnice in resničnosti, ki velja za človeka kot moškega in žensko, ki sta namenjena izpolnitvi v možu in ženi. Gospodov blagoslov je tam, kjer se bratje ljubijo, ne kjer erotizirajo.

**TUDI MAJHNE POZORNOSTI
LAHKO RAZVESELIJO SRCE**

**ŽELIMO VAM VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE!**